

Forfatter: Hertz, Henrik

Titel: Udvalgte dramatiske Værker

Citation: Hertz, Henrik: "Udvalgte dramatiske Værker", i Hertz, Henrik: *Udvalgte dramatiske Værker*, udg. af Tredie Bind , 1897, s. a. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-hertz04val-shoot-idm139769607485616.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte dramatiske Værker

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

Henrik Hertz

Dramatiske Værker

**Gyldendalske Boghandel (Reitzelske Afdeling). Fr. Bagges Bogtrykkeri.
Kjøbenhavn. 1897.**

b

c

Indhold.

- Indqvarteringen1.
- Svanehammen 103.
- Fristelsen245.

d

Indqvarteringen. Lystspil i een Act.

2

Skrevet i Slutningen af 1840.

Opført første Gang paa det kongelige Theater den 4de Septbr. 1841.

Indqvarteringen. Lystspil i een Act.(Anonymt). Kbhvn. 1841.

Dram. Værker, 1ste Bind.

(Revideret. Ved Revisionen er Slutningen omarbejdet. Ellers Kun mindre Textforandringer.)

Indqvarteringen. Lustspel i 1 akt, öfversat af Volk-mann Busch. Stockholm 1842.

Die Einquartierung. Lustspiel in einem Act. Aus dem Dänischen Übertragen von H. Zein. Kopenhagen 1843.

Einquartierung. Lustspiel in 1. Aufz. Deutsch v. M. Lange. Leipzig.

3

Personerne.

- Brandt, Fabrikeier.
- Louise, hans Kone.
- Hanne, hendes Søster.

- Adolf Hermansen, Landseneer-Officer.
- Johan, Brandts gamle Tjener.
- En Tjener.

Handlingen foregaaer i Frederiksberg-By.

4
5

Et Havepartie ved Brandts Vaaningshuus. Tilvenstre en Fløi af Bygningen med en Havestue-Dør. Udenfor denne nogle Træer, hvorunder to smaa Borde og nogle Havestole. Noget tilhøre et lille Buskads, der er anbragt saaledes, at de, der staae mellem dette og de nærmeste Sidecoulisser, kunne sees af Tilskuerne, men ikke af dem, der ere hiinsides af det paa Scenen. Til Havens Udgang gaae to Gange eller Stier, een nærmest Huset, og een mellem Buskadesen og Sidecoulisserne.

Første Scene.

Brandt, Louise og Hanne sidde ved et Bord, den første læsende i en Avis, de tvende andre sysselsatte med Haandarbeid.

Louise.

Staaer der noget Nyt i Aviserne?

Brandt.

Intet, der kan interessere Jer.

Louise.

Det kan du ikke vide. Naar det er nyt, har det altid den gode og ubestridelige Egenskab, at det ikke er gammelt. Lad os høre, hvad der staaer, hvis det ellers virkelig er nyt.

6

Brandt.

Kan det interessere Jer, at en Mand i Jylland for en stor Forsamling Mennesker har aflagt de utvivlsomste Prøver paa, at han ikke kan gaae paa Vandet?

Louise.

Nei.

Brandt.

Eller at Madam Klatts Elephant har drukket saa meget Brændeviin, at den har faaet en rød Snabel?

Louise.

Nei, heller ikke --- uagtet en Dranker i saa stor Stiil indgyder uvilkaarlig Respect.

Brandt.

Eller kan det interessere Jer, at Regimenterne ere kaldte ind til Høstmanøver?

Louise.

Jo --- det er jeg nødt til at interessere mig for. Du har jo sagt, at her paa Gaarden pleier altid at ligge Indquartering.

Brandt

(springer op).

Hvad? Indqvartering? Ja, Gud hjælpe os, det er jo sandt! og det har jeg slet ikke tænkt paa. --- Nei, det gaaer ikke an!

7

Louise.

Man spørger os nok ikke. Vi maae nok tage mod Indqvartering, enten vi ville eller ikke.

Brandt.

Ja, Indqvartering og Indqvartering ere To. Et Par Karle kan de nok lægge ind paa Gaarden. Men Ulykken er, at her pleier altid at ligge en Officeer og hans Tjener.

Louise.

Og du mener, det vil skaffe os Bryderi?

Brandt

(hurtig).

Ja, justement --- det vil skaffe os utroligt Bryderi --- og dig især. Aa, du forestiller dig ikke, hvad saadan en Herre gjør for Fordringer, og hvilken Opvartning han forlanger.

Louise.

Hvad Regiment pleier at ligge her i Egnen?

Brandt.

Hos os pleier altid at ligge en Landseneer-Officeer.

Hanne

(udbrydende).

En Landseneer-Officeer?

Brandt.

8

Nu ja, mit fromme Lam, er den Raritet saa mærkværdig?

Hanne

(forvirret).

Nei --- det meente jeg ikke. Men --- men, jeg tænkte paa, at vi har en . . . (Til Louise). Har vi ikke en Cousin, der staaer ved Landsenererne?

Louise.

Jo, Adolf Hermansen.

Brandt.

Adolf Hermansen? Ih Gud bevares! Er det Jeres Cousin? Ja, han staaer ganske rigtig ved Landsenererne. Men det er jo en skrækkelig Historie!

Louise.

Hahaha! Hvordan er det, du tager afsted? Er det en saa stor Ulykke, at Adolf Hermansen staaer ved Landsenererne?

Brandt.

Aa nei, vist ikke. Men at han er Jeres Cousin, det er en Ulykke. Kjender jeg ikke nok Adolf Hermansen? Vi har jo i forrige Tider været uadskillelige. Kommer han til Byen, og faaer at vide, at jeg er gift med en Cousine af ham, da vil Intet være ham saa magtpaaliggende som at søge mig op.

9

Louise.

Men derfor skal du ikke være urolig. Jeg begriber nok, hvad du mener. Du troer, at jeg, ligesom saa mange andre Koner, forlanger, at min Mand skal afbryde alle sine Ungdomsforbindelser. Men saa egoistisk er jeg ikke. Tvertimod, naar Adolf er din Ven, skal han ogsaa være min; og jeg skal gjøre mig al Umag for at erhverve hans Velvillie.

Brandt

(*afsides*).

Ja, mange Tak! (*Høit*). Det er ypperlige Grundsætninger. Men seer du, mit Venskab med Adolf var, sandt at sige, just ikke saa meget hedt. Det var et af disse flygtige Bekjendtskaber, Ungdommen stifter og Letsindigheden fortsætter. Og i de senere Aar har al Forbindelse mellem os været saa godt som afbrudt.

Louise.

Saa? Ja, det er en anden Sag. Men --- det falder mig nu ind --- du har engang fortalt mig om en ung Officeer, der for din Skyld nær var kommen op at duellere. Det var dog vel ikke Adolf?

Brandt.

Jo, det var det rigtignok.

Louise.

Og, naar jeg ikke husker fejl, fortalte du mig for et halvt Aar siden, dengang du var i Forlegenhed 10 for Penge til den nye engelske Væv, at det var en Ungdoms-Ven af dig, der af sig selv gjorde dig et meget ædelmodigt Tilbud. Var det maaskee ogsaa Adolf?

Brandt

(*slau*).

Jo, det var det rigtignok.

Louise.

Naa --- saa har det Venskab vel ikke været saa meget letsindigt.

Brandt.

Ja --- forstaae mig ret --- ædelmodig og brav er han. Men --- men hans Letsindighed --- aa, naar jeg vilde fortælle Jer . . .

Louise.

Ja, jeg kjender ham slet ikke. Hans og min Fader levede, som du veed, i Uenighed. Jeg selv har i lang Tid opholdt mig i Fyen, saa jeg er fremmed for min egen Familie. Jeg har ikke engang seet Adolf. Hos mine Forældre blev der i den senere Tid ofte talt om ham; men --- med al Respect for din Mening om din Ungdoms-Ven --- synes det mig, at man dér dømte mildere om ham.

Brandt.

Saa?

11

Louise.

Man talte vel undertiden om, at han var vild og overgiven ---

Brandt.

Det er jo det, jeg siger. Aa, hans Vildskab, hans Overgivenhed! Saadan maa en Mand ikke være!

Louise.

Du lader mig ikke tale ud. --- Men man var tillige enig i, at denne Overgivenhed hang sammen med mange udmærkede Egenskaber; at der var et Liv og en Varme i hans Væsen, der vel undertiden søgte at skaffe sig Luft i lidt Vildskab, men at Grunden i hans Character netop var meget solid.

Brandt.

Saa? --- (*Afsides*). Jeg troer, min Kone er forliebt i ham, endnu inden hun har seet ham.

Hanne
(*frygtsom*).

Jeg husker ogsaa, at de hjemme talte meget godt om ham. (*Til Louise*) Kan du erindre, hvor Tante var indtaget af ham . . .

Brandt
(*afsides til Hanne*).

Vil du bare tie stille.

Louise.

Veed han, at vi ere gifte?

12

Brandt.

Ja, Gud skal vide det. Men jeg troer det ikke. Vi har jo kun været gift sammen i to Maaneder. Vor Forlovelse var, efter dit eget Ønske, hemmelig lige til vor Bryllupsdag; og i de sidste 4, 5 Maaneder har jeg Intet hørt fra Adolf.

Louise.

Du mener nok i de sidste Par Aar, som du sagde før.

Brandt.

Javist . . . ja, det er at sige, engang imellem har vi jo nok stødt paa hinanden. Men det kan man ikke regne. (*Seer ud til Siden*). Naa, der har vi Postbudet. Saa har jeg ikke længere Tid til at passiare med Jer. (*Afsides, idet han gaaer*). Adolf her i mit Huus og i min unge, smukke Kones Selskab! Jeg haaber, vor Herre vil lade den Ulykke gaae forbi mig.

Anden Scene.

Louise. Hanne.

Hanne.

Hør, Louise, jeg vil fortælle dig Noget.

Louise.

Nu da?

13

Hanne.

Aa, det kan ogsaa være det samme.

Louise.

Ja, for dig maaskee, men ikke for mig. Nu har du jo engang vakt min Nysgjerrighed. Fortæl kun, mit Lam, som Brandt kalder dig.

Hanne.

Jeg vilde blot fortælle dig, at jeg kjeuder vor Cousin Adolf.

Louise.

Gjør du det? Hvorfra?

Hanne.

Ja, egentlig kjender jeg ham ikke. Det vil sige, jeg kjender ham, men han kjender ikke mig. Du veed, jeg var ifjor ved samme Tid et Par Dage hos Fru Nørager i Sorø. Der var engang en Middag et meget stort Selskab af Herrer og Damer fra Omegnen, og blandt dem var Adolf ogsaa. Han opholdt sig dengang paa en Gaard i Nærheden.

Louise.

Nu, men gjorde du da ikke ved den Leilighed hans Bekjendtskab?

Hanne.

Hvor kan du troe, at han lagde Mærke til mig. Jeg var saa ung dengang.

14

Louise.

Ja, det er sandt, du var accurat et Aar yngre dengang, eller omtrent 16 Aar.

Hanne.

Og desuden var han altid omringet af saa Mange. Ved Bordet sad jeg langt borte fra ham, og siden var det, ligesom jeg var angst for at komme i Nærheden af ham. Jeg havde ikke engang Mod til at sige til de Andre, at jeg var i Familie med ham.

Louise.

Hvad synes du da om ham?

Hanne.

O, han er smuk! Og han er vist et meget elskværdigt Menneske. Alt, hvad han sagde, og hvad han foretog sig, klædte ham saa godt. Jeg kan umulig troe, at han er saa letsindig, som Brandt siger. Desuden var han saa afholdt; alle Mennesker talte kun godt om ham. Og du skulde see, hvor proper han var. Hans Lintøi skinnede. Jeg syntes, at alle de andre Herrer faldt igjennem mod ham. Jeg stod i Vinduet, da han red bort. Jeg har aldrig seet Nogen sidde tilhest som han og fare saaledes afsted.

Louise

(leende).

Men du er jo paa de bedste Veie til at blive forliebt i ham.

15

Hanne.

Aa, hvor kan du troe! --- Jeg Synes, det er min Skyldighed at tage ham i Forsvar mod Brandts urimelige Mistanke til hans Character.

Louise.

Ja, tag dig bare iagt. Det er undertiden farligt at opfylde sin Skyldighed med altfor megen Iver.

Tredie Scene.

De Førrige. Brandt.

Brandt

(med et Brev i Haanden).

Tænkte jeg det ikke nok! Har det ikke anet mig!

Louise.

Hvad er der skeet?

Brandt

(giver hende Brevet).

Der! læs selv. --- Det er et Brev fra Adolf. Han skriver, at han ved en Ven i Kjøbenhavn har udvirket, at han kommer til at ligge her paa Gaarden, og at han og hans Escadron arrivere tidlig i Formiddag. Han kan altsaa være her hvert Øieblik.

Louise

(efterat have seet i Brevet).

Men, som det lader, er det slet ikke for vor 16 Skyld, at han tager ind hos os. Hør kun! *(Læser).*

»Allerede længe har jeg ønsket at tilbringe nogen Tid i Nærheden af min dyrebare Tante.« --- Han veed da ikke, at min Moder er taget over til Fyen.

Brandt.

Eller han lader, som han ikke veed det. Troer du, det er for din Moders Skyld, han tager ind hos os, han, der ellers er en saa stor Ven af et ugeneert Liv.

Louise.

Nu, men i alle Tilfælde maae vi forberede os paa hans Komme og gjøre et Par Værelser istand.

Brandt.

Vi har ikke Plads. Vi kan ikke tage imod ham.

Louise.

Har vi ikke Plads? Og vi har to Gjæsteværelser, som du selv har haft saa travlt med at indrette.

Hanne.

De kan i et Øieblik sættes istand.

Louise.

Javist kan de. --- Hør, Hanne, gaae du op og sørg for, at det indrettes smukt og smagfuldt. Lad Pigerne sætte den Chiffonnière derind, vi har staaende ledig. Det er den, man kan sidde og skrive ved.

17

Hanne.

Ja, jeg veed nok. Det skal jeg strax besørge.

Louise.

Pynt op, hvormed du kan; sæt nogle Blomster i Glas og Vand.

Hanne.

Jo, det skal jeg nok. Du skal see, hvor smukt jeg vil indrette det.

(Gaaer ind i Huset).

Brandt.

Naa, nu har I Fruentimmer da faaet travlt.

Louise.

Ja, jeg har tænkt paa, at vi vil befrie dig for alt Bryderiet. Hanne og jeg skal tage os af Adolf, mens han

er her, saa godt vi kan.

Brandt.

Aa, Bryderiet! det er det mindste. Men vore smukke Morgen- og Eftermiddags-Timer, som vi hidtil nød herude i landlig Stilhed --- alt Sligt fordærves og profaneres ved en Trediemands Nærværelse.

Louise.

Men saa husk igjen paa Aftenerne, der nu begynde at blive saa lange og triste. Du har jo selv allerede ønsket dig Selskab herude om Aftenen.

Brandt.

18

Og vore eensomme, behagelige Spadseretoure! Ja, det siger jeg dig forud, naar vi gaae ud om Morgenen, og han er hjemme, tage vi ham ikke med.

Louise.

Det gaaer ikke an. Han er istand til at blive stødt derover.

Brandt.

Han stødt? Nei, det ligger slet ikke i hans Character. Han seer helst, at man ingen Omstændigheder gjør med ham.

Louise.

Ja, det komme vi nok ud af. --- Men jeg har glemt at sige dig, at her har været Bud efter dig ovre fra Fabriken.

Brandt.

Ja --- det er sandt --- jeg har . . . det har jeg hele Tiden villet sige dig. Jeg har betænkt, at jeg ikke saadan hele Dagen bør hænge over Folkene. Det seer saa mistænkeligt ud.

Louise.

Aa ja. Det kan du have Ret i.

Brandt.

Ikke sandt? Og Møller, vor Underbestyrer, er en flink Mand. Han har godt af at erhverve sig 19 Øvelse og skaffe sig Selvtillid. Mennesket maa udvide sig.

Louise.

Men jeg synes, du har før sagt, du har ikke den bedste Tro til Møller.

Brandt.

Til Møller? Nei, der tager du vist fejl. Han er saa tro som Guld.

Louise.

Ja, jeg synes godt om den Idee. Saa vil du maaskee benytte den Tid, du nu faaer tilovers, til at udarbeide det Forslag, du vil gjøre Rentekammeret angaaende Fabriken.

Brandt.

Netop. Det har længe ligget mig paa Hjertet.

Louise.

Det er jo rart, at der engang bliver Alvor deraf. Hør, veed du hvad, saa vil jeg lade dine gamle Værelser ovre i den anden Bygning sætte istand for dig, for at du ganske uforstyrret og langt fra os Andre kan arbeide, mens Adolf er her.

Brandt.

Ih, hvor vil du hen! Det gaaer slet ikke an. Adolf vilde blive meget stødt over, at jeg saaledes vilde isolere mig.

20

Louise.

Han stødt? Men det ligger jo ikke i hans Character, paastod du nylig. Han seer jo helst, at man slet ingen Omstændigheder gjør med ham.

Brandt.

Ja --- det har du Ret i. Men husk paa, at jeg er en gammel Bekjendt af ham og Mand i Huset. Hvad vilde det ligne, om jeg lukkede mig inde. Nei, jeg vil sidde og arbeide i Kabinettet ved Siden af vor Dagligstue --- eller hør! jeg vil sidde inde hos Jer Andre. Det er saa smukt og fortroligt, og saa gaaer Arbeidet bedre fra Haanden.

Louise.

Vil du det? (*Seer paa ham og leer*). Husker du endnu den gamle Vise, Onkel Holmer pleiede at synge med sin dybe Stemme: »Den, som fundet har en Pige« *).

Brandt.

Jeg troer. Men hvorfor?

Louise.

Der er et Vers deri, jeg kan saa godt lide. Vil du høre? (*Synger*).

Altid bør man paa dem passe,
Som en Gnier paa sin Skat.
21Kommer først en Spradebasse
Af den rette Støver-Classe,
:,: Qvindetroskab! saa god Nat! :,:
Trallalala ---

*
—

Brandt

(*forlegen*).

Hvad vil du sige dermed?

Louise.

Ingenting. Nu gaaer jeg ind i vor Dagligstue og sætter et Bord med Papir og Skrivertøi tilrette for dig. Saa kan du strax begynde paa dit Forslag til Rentekammeret, mens vi Andre spise Frokost.

(*Gaaer ind*).

Fjerde Scene.

Brandt

(alene).

Ja, hun gjør Nar af mig. Men det faaer ikke hjælpe. Der er kommen en Uro over mig, siden jeg har faaet denne ærgerlige Efterretning . . . Min Kone er en fortræffelig Kone, et Mønster for Fruentimmer. Men hun har dog altid været et Verdensbarn --- og hun --- hun er et Fruentimmer. En ung, smuk Mands Opmærksomhed smigrer hende --- det ene Skridt leder til det andet. Man spadserer, man beseer Omegnen, man sværmer --- den fordømte Sværmen! 22 Jeg har aldrig kunnet komme paa Glid dermed, og nu duer jeg slet ikke dertil. --- (*Gaaer urolig op og ned*). Det er en underlig Følelse, den Jalousie. Jeg

kan ingen Grunde anføre, jeg kan ikke gjøre mig selv tydelig Regnskab, og alligevel . . . Aa, det er ogsaa Dumheder af mig. Jeg vil ikke tænke mere derpaa. Jeg vil --- Kunde man ikke ganske underhaanden udvirke, at Adolf fik anviist et andet Sted til Indqvartering? Jeg skal dog forsøge derpaa, og skrive et Par Ord.

(Idet han vil gaae ind, kalder den indtrædende Adolf paa ham).

Femte Scene.

Brandt. Adolf Hermansen. En Tjener, der bærer en Vadsæk.

Adolf
(ved Indtrædelsen).

Brandt! Stop --- er det ikke dig?

Brandt
(afsides).

Naa, der har vi ham min Sjæl! (*Høit*). Er det dig, Adolf? Er det virkelig dig?

Adolf.

Vist er det mig. Har du ikke ventet mig?

Brandt.

Ventet dig? Nei --- ja --- jovist har jeg ventet dig.

23

Adolf.

Det vil jeg haabe. Jeg har jo skrevet dig til, at jeg vilde tage ind hos min Tante. Har du ikke faaet mit Brev?

Brandt.

Ih, jovist har jeg, og du er mig overmaade velkommen. (*Trykker ham i Haanden*). Kom og læg fra dig og gjør dig det mageligt. --- Men seer du . . . det er virkelig en meget ubehagelig Omstændighed, at din Tante netop nu, da du længes efter at see hende, er taget over til Fyen. Saa har du vist ingen Lyst til at indqvartere dig her.

Adolf.

Er hun taget over til Fyen? Det var fatalt.

Brandt.

Ja, er det ikke fatalt? Jeg har ret ærgret mig derover paa dine Vegne. For hvad Fornøieligt kan der nu være for dig her hos os? Men, naar du ønsker det, skal jeg gjerne gjøre mig Umag for at faae; dig indqvarteret et andet Sted, i et muntre Huus --- saa gjerne jeg naturligviis seer dig her.

Adolf.

Men ere de da Alle hos Tantes tagne over til Fyen? ogsaa hendes Døttre?

Brandt
(*tøvende*)

Hendes Døttre? Nei --- de ere hjemme.

24

Adolf.

Aa, hvad vil du saa! Saa er der jo ingen Ting iveien. (*Til Tjeneren*). Hans! læg min Vadsæk fra dig. Vi blive her.

Brandt.

Saa du mener, at du alligevel ---

Adolf.

Ja, naturligviis Tjen mig blot i at sige Fyren der, hvor han kan bringe mit Tøi hen.

Brandt.

Dit Tøi? Naa --- (*Til Tjeneren*), ja, du kan saalænge bringe det ind i Havestuen.

(*Tjeneren gaaer ind i Huset*).

Adolf.

Seer du, kjære Brandt, du begriber da vel, at det ikke er min gamle Tante, saa kjær hun iøvrigt kan være mig, der trækker mig hertil. Nej, Magneten er en ganske anden.

Brandt.

Saa ---? Turde jeg spørge, hvem da?

Adolf.

Hendes ældste Datter, min Cousine Louise.

25

Brandt

(*afsides*).

Min Kone! der har vi det! (*Høit*). Det er da vel ikke dit Alvor?

Adolf.

Min Tro er det mit Alvor. Du veed, at Aabenhjertighed er en af mine fornemste Dyder. Jeg vil ikke skjule for dig, at jeg alt i lang Tid har haft Hovedet fuldt af denne Pige. Fra det jeg var en halvvoxen Dreng, har jeg hørt hende omtale. Jeg troer endogsaa, at hendes og min Moder havde bestemt os for hinanden.

Brandt

(*afsides*).

Desværre, det har min Svigermoder nylig fortalt mig.

Adolf.

Imidlertid har jeg i flere Aar mindst af Alt tænkt paa hende. Det Uvenskab, der var mellem min Fader og min Tantes Mand, fjernede mig fra hendes Nærhed, saa jeg hidtil ikke engang har gjort hendes personlige Bekjendtskab og maaskee ikke engang brudt mig derom. Du veed, jeg har levet noget flygtigt. --- Først for et halvt Aar siden var det, som om alle gamle Erindringer, Alt, hvad jeg saa tidt havde hørt min Moder yttre, pludselig vaagnede, og fornyede min Cousines Billede i min Sjæl og forlenede det atter med al den Skjønhed og Ynde, 26 jeg i yngre Aar havde tillagt hende. Og veed du, hvem jeg kan takke for, at disse behagelige Erindringer paany vakt hos mig?

Brandt.

Nei, hvor skulde jeg vide . . .

Adolf.

Dig, min Ven, ingen Anden.

Brandt.

Mig?

Adolf.

Husker du ikke, at du for et halvt Aar siden skrev mig et Brev til, hvori du blandt Andet omtalte en Datter af en kort forhen afdød Fabrikant, for hvis Enke du agtede at overtage Fabrikens Bestyrelse. Denne unge Pige var netop den Cousine, jeg allerede havde hørt saa meget om. Den Varme, hvormed du omtalte hende, en Varme, jeg ikke engang havde tiltroet dig, virkede smittende paa mig. Jeg har fra den Tid ingen Ro haft paa mig. Meer end eengang var det min Beslutning at udbede mig Permission og med egne Øine overtude mig om min Cousines Elskværdighed. Omsider besluttede jeg at have Taalmodighed til Manøver-Tiden, skaffe mig Indquartering hos min Tante, for ganske umistænkt at kunne anstille mine Observationer i Nærheden, og --- ja nu er jeg her, og har besluttet, hvis min Cousine 27 Louise svarer til min Forestilling, at forelske mig i hende og --- at frie.

Brandt.

Frie? Frie til Louise? Men er du ikke ret klog? Hun er jo min Kone.

Adolf.

Din Kone! Hvad er det du siger! --- Men det er jo umuligt. Du har jo i lang Tid været hemmelig forlovet i Kjøbenhavn med den smukke Julie Kaufmann.

Brandt.

Aa vist ikke --- det var et dumt Rygte.

Adolf.

Men, som du just ikke meget ivrigt har benægtet.

Brandt.

Det lod jeg nok være. Jeg var netop paa samme Tid hemmelig forlovet med Louise, og var glad ved, at Folk var ledet paa Vildspor.

Adolf.

Altsaa gift med Louise er du! Det var jo rigtignok en Streg i Regningen. Men hvad! det gjør Intet.

Brandt.

Gjør Intet?

28

Adolf.

Nei, for saa vil jeg blot forelske mig i hende.

Brandt.

Nei, det gaar aldeles ikke an.

Adolf.

Fy skam dig! Er du jaloux?

Brandt.

Jaloux? jeg? --- Nei, saa kjender du mig ikke ret. Men . . . ja hør nu, Adolf, lad os tale alvorligt sammen. Du vil selv indsee, at du, med de Følelser, du nærer for min Kone, ikke godt kan boe her i Huset.

Adolf.

Ih, hvad er det for Passiar!

Brandt.

Naar du derimod vil lade mig raade, skal jeg skaffe dig et ypperligt, meget mere komfortabelt Logis her

i Nærheden. Gjør det, min gode, kjære Adolf! Du kan troe, det er til dit eget Bedste. Der er to nydelige Døttre . . .

Adolf.

Er der? Ja, dem skal jeg nok besøge. Men jeg bliver her. Der er min Indqvarterings-Seddel --- see!

29

Brandt.

Og det er virkelig dit Alvor, at du vil blive?

Adolf.

Min Ven! jeg mærker af Alt, at du kjender ikke Tjenesten. Det vilde være meget pligtstridigt af mig, om jeg gjorde Indvendinger mod det Qvarteer, der er anviist mig, blot fordi jeg dér har en elskværdig Cousine. En saadan Opsætsighed vilde kun tjene til at sætte mig i Miscredit hos mine Foresatte, ja maaskee have de alvorligste Følger.

Brandt.

Du er uforbederlig.

Adolf.

Altsaa, min Ven, anviis mig mit Værelse. Tjenesten kalder mig, og jeg maa klædes om.

Brandt

Naa, i Guds Navn da! --- Du kan for det Første gaae ind i Kabinettet, lige her ved Siden af Havestuen. Vent, saa skal jeg kalde paa en af Folkene.

Adolf.

Behøves ikke. Jeg har min Tjener med mig. (*Ironisk*) Vær overbeviist om, at din Indqvartering ikke skal skaffe dig mere Uleilighed end den, der er uundgaaelig. Og hvad din Kone angaaer, saa husk paa, at hun tillige er en af mine nærmeste Slægtninge. 30 Jeg skal behandle hende med al den Opmærksomhed, en ung, smuk Kone kan forlange af En, der paa eengang er hendes Fætter, hendes Mands Ven og Lieutenant ved Hans Majestæts Landsenerer.

(*Gaaer ind i Havestuen*).

Sjette Scene.

Brandt

(*ene*).

Naa, nu er da Uveiret brudt løs over mit Hoved, og det meget værre, end jeg frygtede. Og jeg har selv skrevet ham til om Louise. O, jeg Daare! Hvor kan en Mand, der er saa klog, bære sig saa dumt ad? Adolf vil jo forelske sig ti Gange saa meget i Louise, blot fordi hun er gift. Saaledes ere jo alle de Herrer. Men det kan jeg ikke tillade. Jeg har Pligter mod mig selv. Der maa træffes Anstalter . . . Men hvilke? --- Om jeg nu lod min Kone tage til Kjøbenhavn til min Søster, og imidlertid beholdt Hanne her . . . Ja, hvad hjalp det? Han vilde snart søge min Kone op, og saa kunde Ondt blive værre. Men Hanne . . . hvad om hun! O! det er en kongelig Idee, men dristig. Hun er smuk og from, og hvor mægtigt er ikke det første Indtryk! Det er herligt, skjønt! --- Sagens er det kun Galgenfrist. Sandheden vil snart komme for en Dag. Ah, lad den kun! lad den kun! Har han først 31 gjort Cour til Hanne og foretrukket hende, saa har han allerede fordærvet det med min Kone. Det tilgiver Fruentimmerne aldrig, at man foretrækker en Anden for dem. --- Aa, det er en udmærket Idee! Naar blot min Kone . . . ja, Gud skal vide, hvad hun vil sige til denne udmærkede Idee. Hun har allerede sat sig i Hovedet, at jeg er jaloux. Nu vil hun naturligviis lee mig ud. Men jeg maa see at tale hende tilrette.

Syvende Scene.

Brandt. Louise (fra Haven).

Louise.

Er du der, Brandt? I dette Øieblik fortæller mig Johan, at din Ven er ankommen og er inde i Kabinettet.

Brandt.

Ja, han er ankommen, og det var vel, jeg traf dig. Vi maae nu see til at træffe nogle Anstalter.

Louise.

O, det behøves ikke. Hanne og jeg har allerede sat de to Gæsteværelser istand.

Brandt.

Nei, kjære Louise, det er ikke de Anstalter, jeg mener. Det er noget ganske Andet, noget, ber efter min Anskuelse er af en meget alvorlig Natur.

32

Louise.

Men det er jo et mærkværdigt Ansigt, du sætter op. Hvad er der paafærde?

Brandt.

Veed du, hvorfor Adolf har søgt saa ivrigt at blive indquarteret her i Huset?

Louise.

Nei, det veed jeg lige saa lidt, som at han har søgt det ivrigt.

Brandt.

Det stakkels Menneske vidste ikke, du var gift.

Louise.

Den Stakkel!

Brandt.

Hans Hensigt var at anholde om din Haand.

Louise.

Om min? O, du har mig tilbedste! Han kjender mig jo slet ikke.

Brandt.

Han kjender dig af Andres Omtale. Hans Moder har rost dig meget. Jeg troer endogsaa, at det har været hendes Ønske at see Jer som et Par.

Louise.

Saa? (*Afsides*) Deri, troer jeg, han har Ret.

33

Brandt.

Da han fik at vide, du var gift, blev han meget bestyrtet. Jeg kunde tydelig mærke, han har allerede dannet sig et Phantasie-Billede, som han ikke uden Kamp kan lade fare. Han vilde strax tage bort og udvirke sig et andet Logis; kun Tanken om hans Tjenestepligt, der forbyder ham at vrage et ellers

upaaklageligt Qvarteer, kun denne Tanke og mine Overtalelser bevægede ham til at blive.

Louise.

Som jeg siger, du har mig tilbedste.

Beandt.

Hvert Ord, jeg siger, er den pure Sandhed.

Louise.

Jeg troer dig ikke. Kom kun ud med, hvad du har i Baghaanden.

Brandt.

Men naar jeg nu siger dig, at denne Tilstaaelse har gjort stort Indtryk paa mig, og at jeg anseer det for en Skyldighed mod min Ven, at raade Bod paa denne ubehagelige Collision.

Louise.

Hvormed vil du da raade Bod derpaa?

Brandt.

Seer du --- jeg kjender Adolf nøie, maaskee 34 bedre, end han kjender sig selv. Jeg veed, at den ulykkelige Omstændighed, at du er gift ---

Louise

(leende).

Den ulykkelige Omstændighed, at jeg er gift! Ja, og ovenikjøbet med dig.

Brandt.

At den, langt fra at dæmpe hans Lidenskab, vil forstærke den. Naar han træffer sammen med dig, vil han maaskee uhelbredeligt forelske sig i dig, blot fordi du nu er gift.

Louise.

Troer du? blot derfor?

Brandt.

Ja, saadan er han, og saadan er maaskee hele den menneskelige Natur beskaffen. Hanne vil han ganske oversee, uagtet hun er et fromt og elskværdigt Pigebarn. Kun for dig vil han have Øine og Øren; kun dig vil han skjænke al sin Opmærksomhed --- som sagt, fordi du er gift, og fordi hans Kjærlighed er haabløs.

Louise.

Jeg maa tilstaae, at jeg ikke havde tiltroet dig saa stor Veltalenhed.

Brandt.

Nu mener jeg, at vi bør søge at forhindre en saa ulykkelig Udgang af min Vens Liv.

35

Louise.

Forhindre? Vil du maaskee søge Skilsmisse?

Brandt.

Nei, men hvis du nu indrømmer Sandheden af, hvad jeg har sagt, saa vil du vist ogsaa skjænke dit Bifald til en Plan, jeg har udtænkt, hvorved Ingen skades, og hvorved megen Ulykke forebygges.

Louise.

Lad mig høre din Plan.

Brandt.

Seer du, Adolf kjender dig ikke. Han veed kun, at du er hans Cousine, samt ung, smuk og elskværdig.

Louise.

Naar han veed det, saa forlanger jeg ikke mere.

Brandt.

Hanne kjender han heller ikke. Hun er ligeledes hans Cousine, og ligeledes ung, smuk og elskværdig.

Louise.

Hun er endog tre Aar yngre end jeg.

Brandt.

Hvis han traf Hanne som min Kone, da vilde han ganske bestemt forelske sig i hende og overse dig.

Louise.

Men, hvor skal alt dette ende?

36

Brandt.

Jo, seer du, efter min Overbeviisning kommer Alting her an paa det første Indtryk. Jeg mener derfor, at vi --- hvis det forresten virkelig er dit alvorlige Ønske, at unbgaae et ulykkeligt Forhold --- at vi, naturligviis kun for idag . . .

Louise.

Skal lade Hanne være din Kone og mig din Svigerinde.

Brandt.

Truffet! Det er en Glæde at tale med dig. Du gaaer strax ind paa mine Ideer.

Louise

(med Latter).

Men Brandt, hvor er det, din Jalousie fører dig hen?

Brandt.

Aa, hvor kan du troe . . . Hvad Grund har jeg til at bære jaloux? Om ogsaa Adolf skulde gaae hen og Begaae Dumheder, kan jeg da ikke med al Føie stole paa dig?

Louise.

Ja, af den Mening er jeg i det mindste. Men sig mig een Ting: er det ikke faldet dig ind, at din Plan grunder sig paa et lille Misbrug af min Søsters Fromhed?

37

Brandt.

Taalmodighed! Nu kommer jeg til mit Hoved-Propos. Vi have allerede et Par Gange talt om et smukt og passende Partie til Hanne.

Louise.

Og nu mener du, at Adolf vilde være den rette Mand?

Brandt.

Ja, det er jo et ypperligt Partie. Han er rig og uafhængig --- og en Mand med hans fortræffelige Character!

Louise.

Ja, men nu kommer jeg med mit Hoved-Propos, som du siger. Adolfs Character har jeg netop Tvivl om - -- efter Alt, hvad du har fortalt os.

Brandt.

Om hans Character? Har jeg sagt ---?

Louise.

Ja, hans store Letsindighed. Saadan maa en Mand ikke være. Det var dine egne Ord.

Brandt.

Ja, deri har du Ret; det har jeg ganske rigtig sagt. Men glem ikke, at Talen var om Ungdoms-Streger, som Ingen lægger Vægt paa. Jeg indrømmede jo selv, at han havde viist mig væsentlige Tjenester.

38

Louise.

Ja, jeg kan ikke modsige dig, da jeg ikke kjender ham. Men hvad vil Adolf sige til, at vi saaledes have ham tilbedste?

Brandt.

Saadan Noget er just i hans Smag. Han vil blive henrykt over denne Spas.

Louise.

Og endnu Eet: hvis nu Hanne, bedragen af hans Opmærksomhed for hende, føler Godhed for ham, og han siden trækker sig tilbage?

Brandt.

Ja, du har Ret, det vilde jo være slemt. Men den Risiko løber man jo, hver Gang en Herre paa et Bal eller i et Selskab gjør Cour til en ung Pige. I alle slige Tilfælde maa man stole paa, at Pigebarnet er fornuftigt og velopdraget, og kan adskille sand Kjærlighed fra det almindelige Courmagerie. Og Hanne er virkelig fornuftig og velopdragen. Du maa desuden ikke overse, at hun jo i dette Tilfælde veed, hvad hun skal dømme om hans Opmærksomhed, hvis den virkelig kun skulde grunde sig i Letsind. --- Kjære Louise! troe mig, du kan uden Betænkning gaae ind paa denne aldeles uskyldige Plan, der i det Høieste vil give Anledning til Latter og Lystighed.

Louise.

Nei --- oprigtig talt --- jeg kan ikke give den 39 mit Bifald. I deslige tvivlsomme Forhold indlader man sig ofte med et let Sind, uden at betænke, at man ikke raader over Udfaldet. Vi kunne for seent komme til at erkjende, at man ikke bør gjøre for mange Kunster med sine Venner.

Brandt

(tager hende om Livet).

Bedste Louise! giv efter for mig denne Gang. Jeg paatager mig alt Ansvar. Faaer Sagen det Udfald, jeg antager for rimeligt, saa er det en Lykke for Hanne.

Louise.

Ja, dersom den faaer dette Udfald Men vi burde dog ikke lade det komme an paa et Dersom.

Brandt.

Herregud! hvor kan du være saa paastaaelig!

Louise.

Jeg veed nok, du holder mig for paastaaelig, og hjemme beskyldte man mig undertiden for det Samme. Men, naar vi To disputere, sætter jeg alligevel sjelden min Villie igjennem. Du derimod sætter altid din Villie igjennem, uagtet du er lutter Eftergivenhed.

Brandt.

Men det er jo en Modsigelse.

40

Louise.

Den er ikke saa stor, som det synes. Jeg staaer paa min Mening, det er sandt, thi jeg indrømmer ikke lettelig, at jeg har Uret. Men naar Ingen vil høre paa mine Grunde, saa taber jeg Lysten til at disputere. Du derimod indrømmer strax at jeg har Ret; men du kommer alligevel med andre Grunde, eller med Overtalelse, eller --- hvad der er det Farligste for en ung Kone --- med Kjærtegn, og saa varer det ikke længe, inden din Kone giver efter.

Brandt

(*afsides*).

Hvad det er et Uheld, at Ens Kone er saa klog !

Louise.

Imidlertid, da det lader til, at vi kunne leve meget lykkeligt sammen paa den Viis, saa vil jeg dennegang som altid staae paa min Ret og --- give efter.

Brandt.

Det kan jeg lide! Du er dog min egen, føelige Kone.

Louise.

Ja, vent lidt. Een Ting maae vi være enige om. Naar den unge Herre ikke synes mig passende for Hanne, saa gjløre vi strax en Ende paa den hele Historie.

Brandt.

Naturligviis. Men nu maae vi skynde os. 41 Adolf er inde og klæder sig om, og kan snart komme ud. Allerførst maa du nu tale med Hanne og forberede hende.

Louise.

Ja, hende maa jeg nok instruere og tale fornuftig med.

Brandt.

Ja, gjør det. Til at instruere og tale fornuftig med Folk er du netop fortræffelig. Nu vil jeg gaae ind og give min gamle Johan et Vink; tael du med Pigerne.

Louise.

Med Pigerne? Det er mig meget imod.

Brandt.

Hvorfor imod? Det er jo kun en Spøg, en Lystighed. Skal man ikke engang imellem afløse det prosaiske Liv med en eller anden dristig, poetisk Idee? --- Kun er det nødvendigt, at vi Alle spille vore Roller naturligt. Hanne maa virkelig instrueres godt. Du maa lægge hende Sagen ret paa Hjertet. Du kan gjerne sige, at jeg ønsker det, at hun kan gjøre mig en Tjeneste dermed. Eller siig kun, at du frygter for, jeg bliver vred, naar hun ikke føier mig.

Louise.

Aa vist ikke. Saa alvorligt maa man heller ikke tage det.

42

Brandt.

Jo, min Sjæl er det alvorligt --- det vil sige, enhver Mystification kræver Kunst, og Kunst kræver Alvor.

Louise

(med Latter).

Ha ha ha! Adolfs Ankomst har udviklet Evner hos dig, som jeg hidtil ikke har drømt om. Instrueer du blot Johan, og overlad min Søster til mig.

Brandt.

Godt --- men saa er der endnu en Ting. Nu maa du . . . jeg mener, at du . . . Ja, du maa naturligviis ogsaa tænke paa, hvorledes du vil forestille din Søster.

Louise.

Nu, jeg vil haabe, det skal lykkes mig.

Brandt.

Det vil det vist. Du er just oplagt til saadan en lille Comedie. Ja, du har virkelig Talent --- jeg siger det aldeles ikke for at smigre dig. Jeg stoler ganske paa din rigtige Tact.

Louise.

Det er mig kjært.

Brandt.

Jeg har tænkt mig, at du som ugift, og som ung, uerfaren Pige, maa være meget retirée og tilbageholdende, 43 kun svare lidt og synes forlegen. Jeg troer, du kan godt holde ham et Par Skridt fra Livet.

Louise.

Aa, hvad er det for et Indfald! Hvilken ung Pige bærer sig saaledes ad? Tvertimod, jeg maa være munter og ugeneert. Jeg kan meget gerne være lidt coquet.

Brandt.

Nei, det kan du paa ingen Maade.

Louise.

Aa jo, paa en pæn Maade kan jeg gerne være lidt coquet. Jeg har tænkt mig, at en ung, ugift Pige vil gerne behage, at Adolf er en smuk, elskværdig Mand --- saa kommer Coquetteriet af sig selv.

Brandt.

Ja, deri har du desværre Ret; af sig selv kommer det. Men, uden at ville modsige dig, troer jeg dog, det Bedste var, om det flet ikke kom.

Louise.

Herom kunne Meningerne være forskellige. Men at vi nu begge maae skynde os og give Johan og Pigerne og Hanne et Vink, derom kan der kun være een Mening.

Brandt.

Ja, du har Ret, og jeg vil ogsaa nu gaae. 44 Lad ham nu blot ikke træffe dig her, inden Alting er i Orden. Og tael saa med Hanne . . . og du selv --- ja, kjære Louise, coquet skulde du dog ikke agere.

Louise.

Naar jeg ikke maa gaae efter min egen Phantasie, saa vil jeg slet ikke.

Brandt.

Ja, ja --- som du vil. (*Afsides*). Gud hjælpe en Mand, naar hans unge Kone har sin egen Phantasie!
(*Gaaer ned ad Haven*).

Ottende Scene.

Louise

(alene).

Altsaa min Mand er skinsyg. Ja, det er jo ikke noget Nyt. Han har været det al den Tid, vi vare forlovede sammen. Og man har sagt mig saa tidt, at Skisyge er et Tegn paa Kjærlighed, at jeg tilsidst har fundet mig taalmodig deri. Jeg vil da ogsaa dennegang føie mig efter hans Luner. Maaskee det er til min Søsters Lykke; det faaer man nu at see, naar man lærer den unge Herre at kjende. --- Men jeg maa nok itide give vor gamle Johan et Vink, thi min stakkels Mand er saa forvirret i Hovedet idag, at han neppe kan give sig selv ordentlig Besked, endsige Andre.

(Bil gaae ned ad Gangen ved Huset).

45

Niende Scene.

Louise. Hanne.

Hanne

(kommer løbende)

Louise! Louise! Veed du, at Adolf er kommen?

Louise.

Jo, men tael ikke saa høit. Han er inde i Kabinettet.

Hanne.

Er han? Har du seet ham? Hvad synes du om ham?

Louise

(leende).

Jeg synes godt om ham, men jeg har ikke seet ham endnu. Derimod har jeg Noget at tale med dig om. Lad os gaae op sammen paa dit Værelse.

(Vil gaae, da Adolf høres tale inde i Huset).

Hanne.

Gud, Louise! det er bestemt ham, der kommer ud. Lad os rende vor Vei.

Louise.

Bliv. Vi kan skjule os her.

(De gaae begge bag om Buskadsen, og staae saaledes, at de under det Følgende sees af alle Tilskuerne).

46

Tiende Scene.

Adolf og Johan, der komme ud fra Havehuset. Louise og Hanne skjulte.

Adolf
(*elegant omklædt*).

Saa du har tjent saa længe her hos Familien?

Johan.

Det har jeg. Men det er heller intet Under. Saadan et Herskab! Salig Agenten var en velsignet Mand. Hans Kone, der er taget over til Fyen for i Sommer, og begge Døttrene --- aa, det er Allesammen velsignede Mennesker.

Adolf
(*afsides*).

Begge Døttrene --- det er sandt, jeg har to Cousiner her i Huset. Jeg maa dog see til, at jeg ikke tager feil af den rette. (*Høit*). Ligner den unge Frue sin Søster?

Johan.

Ja, det er jo begge To velsignede unge Fruentimmer.

Adolf
(*afsides*).

Det skal jeg blive klog paa! (*Høit*). Jeg mener, om de ellers ligne hinanden. Ere de lige høie?

47

Johan.

Der skal ikke være megen Forskjel, uagtet Fruen er et Par Aar ældre.

Adolf.

Gaae de eens klædte?

Johan.

Nei, ikke altid, saavidt jeg husker.

Louise
(*afsides til Hanne*)

Hvor vil han hen med disse Spørgsmaal?

Hanne
(*afsides*).

For Guds Skyld, lad ham ikke mærke, vi staae her.

Adolf.

Hvad har den unge Frue paa idag? For Exempel, hvad Kjole, hvad Shawl?

Johan.

Idag --- lad mig see --- hun har et rødt Shawl paa og Frøken Hanne et blaåt.

Louise
(*bytter hurtig, og uden at sige Noget, Shawl med Hanne*).

Hanne
(*afsides til hende*).

Men hvorfor skal vi bytte Shawl?

48

Adolf

(afsides).

Det er just intet paalideligt Kjendemærke. *(Høit)* . Og forresten ere de eens klædte?

Johan.

Nei, det er de vist ikke. Men jeg har ikke saa nøie lagt Mærke . . . Jo, Fruen gaaer altid med en Snor røde Koralperler om Halsen. Saa har hun den vel ogsaa paa idag.

Louise

(løsner hurtig sit Perlebaand og binder det om Hanne).

Skynd dig, hjælp mig at binde det om.

Hanne

(afsides).

Men, Louise, er du ikke ret klog?

Adolf.

En Snor røde Koralperler?

Johan.

Ja --- og idag har Fruen violette Sko paa. Jeg har selv sat dem ind til hende.

(Ligesom Johan nævner de violette Sko, bukker Louise sig, som om hun vilde bytte Sko, men betænker sig --- tildeels forhindret deri af Søsteren).

Adolf.

Naa --- rødt Shawl, røde Perler, violette Sko.

Johan.

Ja, og det er jo min Tro sandt, siden Fruen 49 er bleven gift, gaaer hun altid med disse nydelige, fine Kapper paa.

Adolf.

Med Kappe? Ja, saa kan jeg ikke tage feil.

Louise

(afsides).

Jo, min Hr. Cousin! De skal tage feil alligevel.

(Tager fin Kappe af og sætter den i en Fart og forkert paa Hannes Hoved).

Hanne

(afsides).

Men hvad skal alle disse Narrestreger sige?

Louise.

Skynd dig, og lad os gaae, inden han seer os. Jeg skal forklare dig Alt.

*(Hun og Hanne ile hurtig ud)**

Adolf.

Nu vil jeg ikke længere opholde dig. Underret blot din Herre om, at jeg venter ham her.

Johan.

Han skal strax være her. Han løb blot over paa Fabriken.

(Gaaer)

Ellevte Scene.

Adolf
(*ene*).

Min smukke Cousine er da gift, og med Brandt --- det er igrunden dumt. Hvad vil jeg nu her? I et halvt Aar har jeg tænkt mere paa hende, end jeg vilde tilstaae for mig selv. Jeg tænkte mig hende med alle de Tillokkelser, en ung Pige, hvis Hjerte endnu er frit, kan besidde, og nu --- hvor forskjellige ere ikke de Forhold, man føler sig i til en ung Pige og til en ung Kone! En ung Pige besidder en Duft af Undseelse og Blufærdighed, som ingen ung Kone kan besidde. Ja, alt dette er vist og sandt --- og alligevel, naar jeg vil spørge mig selv, om Louise da nu staaer mindre elskværdig for min Phantasie, saa maa jeg være oprigtig og svare Nei. Paa Veien hertil havde jeg ofte Tvivl. Jeg ventede at skuffes dennegang som saa ofte forhen. Nu derimod --- jeg er nærvædet at troe, at netop hun var mig bestemt --- og netop hun er tabt for mig.

Tolvte Scene.

Adolf. Brandt (fra Haven).

Brandt
(*afsides, idet han træder ind*).

Naar nu bare min Kone har talt alvorligt med Hanne! (*Høit*). Naa, er du der --- Ei, hvor du er elegant !

51

Adolf.

Jeg skal op til Chefen i Eftermiddag, saa var jeg nødt til at pynte mig lidt.

Brandt.

Det har du gjort Ret i. Men, hvad jeg vilde sagt, har du hilset paa min Kone?

Adolf.

Nei, endnu ikke.

Brandt.

Har du ikke? Vent lidt, saa skal jeg hente hende. (*Afsides*). Saa kan jeg med det Samme selv tale med Hanne.

Adolf.

Ja Tak --- men . . . vi kan jo ogsaa give Tid, til hun kommer. Hendes Indkvarterede maa ingen Uleilighed gjøre hende.

Brandt.

Aa hvad --- Uleilighed! Vent blot lidt, saa skal jeg ---

Adolf

Bliv hellere her og lad os tale sammen.

Brandt.

Som du vil. Men jeg skulde dog ikke troe, at du er bleven stødt, fordi jeg før raadede dig til at sige et andet Logis. Du kan vel begribe, det var kun min Spøg. En gammel Ven som du ---! Om du ogsaa gjorde lidt Eour til min Kone, troer du, jeg brød mig derom? Det maa en fornuftig Ægtemand vænne sig til. Har han en smuk Kone, saa gjøre Herrerne Cour til hende.

Adolf.

Det er ypperlige Maximer! --- Kjære Brandt, jeg skylder dig virkelig en Æres-Erklæring. Oprigtig talt, jeg havde ventet Ængstelighed, Jalousie eller dog Mistænkelighed hos dig, og halvveis besluttet at drille dig lidt.

Brandt.

Nei, Jalousie ligger slet ikke i min Character. Overhovedet maa du endelig ikke misforstaae mine forrige Yttringer. Det var ingenlunde for min, men for din egen Skyld, at jeg fraraadede dig Opholdet her. Da Louise nu engang er gift, antog jeg, at Opholdet her i Huset maaskee kunde være dig ubehageligt.

Adolf.

Det vil jeg ikke haabe. Jeg begynder selv at indsee det Daarlige i at beskæftige mine Tanker saa meget med en Pige, jeg ikke engang har seet. Det var en Levning af min gamle Letsindighed, som jeg nu bekjæmper, det bedste jeg kan. Desuden, naar jeg endelig vil af med mit Hjerte her i Huset, saa har jeg jo endnu gode Udsigter. Din Kone har jo en Søster.

Brandt

(*forskrækket*).

Hvad siger du?

Adolf.

Jeg siger, din Kone har jo en Søster, som er maaskee ligesaa elskværdig som hun. Jeg kan jo prøve min Lykke hos hende.

Brandt

(*afsides*).

Ham har da vor Herre bestemt til at være min Plageaand!

Adolf.

Hvorledes er Søsteren?

Brandt.

Søsteren? Jo . . . hun er en meget vakker Pige.

Adolf.

Hun er vel ikke saa smuk som Louise?

Brandt.

Saa smuk? Nei, det er hun ikke.

Adolf.

Ligner hun hende slet ikke?

Brandt.

Jo --- naturligviis, som Sødskende pleie. Det vil sige, der er nogen ydre Lighed, men ikke megen. Men indre eller Gemyts-Lighed --- nei, det er der slet ikke.

Adolf.

Ikke? Ja, hvad kan det saa hjælpe! (*Leende*) Jeg seer nok, at jeg enten slet ikke maa forelske mig her i

Huset, eller ogsaa maa det være i din Kone.

Brandt.

Ja, gjør det. Jeg skal betragte det som en Triumph for min Smag. --- Men tager jeg ikke fejl, saa er det hende, der kommer. Vent lidt her.

(Gaaer Hanne imøde, der kommer fra en af Havens Gange)

Trettende Scene.

De Forrige. Hanne (med Louises Kappe, røde Shawl og Perlesnor).

Hanne

(der ikke strax lægger Mærke til Adolf).

Brandt, du maa tale Louise tilrette. Har du hørt, hvad hun har faaet for et Indfald.

Brandt

(afsides).

Tys! ikke saa høit! Det er ikke hendes det er mit Indfald. Det er jo kun en Spas, vi har hittet paa. Vær føielig, og du skal være min egen, fromme Hanne.

55

Hanne.

Men hvordan skal jeg ---? Jeg gjør mig jo kun til Nar. See, hvordan hun har klædt mig ud.

Brandt.

Vær kun ubekymret. Vi skal nok hjælpe dig. Kom nu og lad mig forestille dig.

Hanne.

Min Gud! er han her? --- Naar du vidste, hvor angst jeg er!

Brandt.

Det gaaer over; det er kun i Begyndelsen.

Hanne

(fortrødelig).

Men jeg har slet ikke Lyst til at agere gift Kone.

Brandt.

Kom nu. *(Til Adolf, der imidlertid har holdt sig i en Frastand).* Kjære Ven, tillad, at jeg forestiller dig min Kone.

Adolf

(nærmer sig ærbødig).

Hvis jeg tør haabe i Egenskab af Deres Cousin at ansees som mindre fremmed for Dem --- *(afsides)* O, hun er smuk og indtagende!

56

Brandt.

Det er jo sandt, du er hendes Cousin. Ja, saa maae I betragte hinanden som gamle Bekjendte.

Adolf.

Jeg indseer først nu, hvilken Lykke der er forskjertset for mig ved den Uenighed, der tidligere har været mellem vore Familier.

Brandt

(afsides til Hanne).

Du maa svare ham.

Hanne

(afsides).

Aa Gud, hvad skal jeg svare? Jeg kan knap samle mine Tanker.

Adolf

(afsides).

Hvor denne yndige Forvirring gjør hende Smuk!

Brandt.

Min Kone siger, at ogsaa hun meget beklager dette spændte Forhold. Aa, vi har tidt talt derom. Men nu kan du indhente det Forsømte.

Adolf

(til Hanne).

Har jeg ogsaa Deres Samtykke til at indhente det Forsømte . . .

57

Brandt.

Men jeg troer, du siger De til min Kone. Det gaaer ikke an. I ere kjødelige Sødskendebørn, Saa maae I være Dus. *(Til Hanne).* Har jeg ikke Ret?

Hanne

(undseelig).

Ja --- hvis vor Cousin er af samme Mening.

Adolf.

O, det kan der ikke spørges om! Jeg er kun bange for, at jeg mangler Dristighed til at sige Du. Vort Bekjendtskab er saa nyt. Fra mine Drengaar hørte jeg min Moder omtale min elskværdige Cousine, og ønskede ofte hemmeligt at gjøre heudes Bekjendtskab. I de Aar falder det saa naturligt at sige Du. Hjertet er tilbøieligt til fortrolige Meddelelser. Man drømmer ikke om, at Fortroligheden kan støde paa en Hindring, eller at den kan være upassende. Nu, efter saa mange Aars Forløb, seer jeg min skjønne Cousine for første Gang --- og har ikke Mod til at gjøre Brug af den Ret til Fortrolighed, mit Slægtskab med hende giver mig.

Hanne

(afsides)

Han mener min Søster!

Brandt

(afsides).

Naa, Gudskelov, nu er han i Gang; saa kan 58 jeg gaae min Vei. *(Høit).* Ja, Du til hinanden maae I sige, det er en afgjort Sag. Men hav mig nu undskyldt. Jeg maa over paa Fabriken. Du holder vel saa længe min Kone med Selskab.

Hanne

(afsides til ham).

Aa nei, bliv her.

Brandt

Jeg kommer strax igjen.

Hanne.

Saa lad i det mindste Louise komme herud.

Brandt.

Nu skal jeg gaae op og kalde paa hende. (*Afsides*). Det skal Pokkeren gjøre. Jeg gaaer for at holde min Kone borte.

(*Gaaer*).

Fjortende Scene.

Adolf. Hanne.

Adolf.

Hjælp mig, kjære Cousine, med at faae Munden paa Gang til at sige Du.

59

Hanne

(*frygtsom*).

Men jeg kan dog rigtig ikke godt gjøre Begyndelsen.

Adolf.

Nei, det er sandt, det var ubilligt at forlange. Saa giv mig din Haand, Cousine, og lad os med et Haandtryk besegle vort Slægtskab. (*Tager hendes Haand. Afsides*) Hendes Haand skjælver! (*Høit*) Det Bedste er, at vi lade, som vi havde kjendt hinanden længe. Vi have dog kjendt hinanden gjennem vore Nærmeste. Har din Moder ikke undertiden talt om mig?

Hanne.

Jo, meget oste.

Adolf.

Har hun? Talte hun godt om mig? Hun har vist sagt, jeg var en Vildkat, og forfløien og letsindig.

Hanne.

Nei, hun har tilforladelig ikke talt andet end lutter Godt om dig.

Adolf.

Ikke? O, det er mig uendelig kjært! Ja, det er en herlig Kone. Jeg troer vist, at du maa ligne hende.

Hanne.

I det Mindste har Mange sagt det. Men jeg er ikke saa høi som hun.

60

Adolf.

Jeg mener ikke den ydre Lighed; hvad den angaaer, kan jeg selv see, at du er hende liig. Jeg tænkte paa den indre Lighed.

Hanne.

Nei, saa tør jeg ikke rose mig af at ligne hende. Hun er saa god, saa from og saa klog!

Adolf.

Men alt dette antager jeg ogsaa om dig, kjære Cousine.

Hanne.

Nei, tro mig, jeg mangler endnu Meget i at være som Moder.

Adolf.

Ligner din Søster dig?

Hanne.

Nei, Louise slægter min Fader paa.

Adolf.

Louise? Jeg troede, du hed Louise.

Hanne

(forvirret).

Ja . . . det hedder jeg ogsaa. Jeg --- staaer i Tanker. *(Afsides)*. Jeg tænkte nok, at jeg vilde komme galt fra det.

61

Adolf.

Siig mig, Louise, havde du tænkt dig mig saaledes, som jeg seer ud?

Hanne.

Jo --- men jeg har ogsaa seet Dem --- seet dig engang før.

Adolf.

Har du? Men hvor?

Hanne.

Hos Fru Nørager i Sorø, ved et stort Selskab, der var der ifjor. *(Afsides)*. Det skulde jeg vist ikke sagt.

Adolf.

Og du var der, og jeg vidste det ikke? Hvorledes er det gaaet til?

Hanne.

Jeg veed ikke --- der var saa mange Fremmede, og du blev der kun om Middagen.

Adolf.

Men det var jo et stort Uheld! Betænk, hvis jeg dengang havde gjort dit Bekjendskab, saa var du maaskee nu ikke . . . saa --- ja saa vare vi nu ikke saa fremmede for hinanden.

Hanne.

Nei, det er sandt. Det har jeg ogsaa tænkt paa idag.

62

Adolf.

Virkelig? O, hvad det dog er en Jammer, at vi ikke have kjendt hinanden fra Barnsbeen. Jeg troer bestemt, jeg var bleven bedre og fornuftigere, naar jeg tidligere havde kjendt dig og din Søster.

Hanne.

O, nei! vi havde snarere vundet derved.

Adolf
(*afsides*).

Det er et reent Naturbarn!

Femtende Scene.

De Forrige. Brandt og Louise, der komme fra en af Havens Gange, den sidste med bart Haar og Hannes blaa Shawl paa. --- Siden Johan.

Brandt
(*der søger at holde sin Kone tilbage Afsides til hende*).

Er det nu værdt at forstyrre dem?

Louise.

Det er ingen Forstyrrelse --- tvertimod!

Hanne
(*afsides, da hun seer Louise*).

Gudskelov, der er min Søster. (*Iler hen til hende*).

63

Adolf
(*til Brandt, der nærmer sig*).

O, Brandt, din Kone er en Engel, en Skat, en Perle!

Brandt.

Ja, har jeg ikke Ære af mit Valg?

Adolf.

Saa elskværdig! og bly og undseelig som en Pige paa 16 Aar.

Brandt.

Det har du Ret i. Det er mærkværdigt hos en gift Kone.

Adolf.

Og hun er dannet og interessant.

Brandt.

Ja, hun har nydt en god Opdragelse. (*Afsides*) Jeg er vis paa, at Hanne ikke har talt ti Ord.

Louise
(*der træder hen til dem*).

Men skal jeg da ikke hilse paa vor Fætter?

Adolf.

Ah, formodentlig min anden Cousine.

Louise.

Jo, Cousine Hanne, med Deres Tilladelse. Men, 64 som det lader, er jeg overflødig her. Min Hr. Fætter har kun Øine for min Søster.

Adolf.

O, tael ikke saaledes! Men det er tilgiveligt, om jeg trænger til Tid for at samle mig.

Louise.

Nu da, Hr. Cousin! naar De da har samlet Dem, saa tillad, at jeg tager Dem nærmere i Øiesyn.

Adolf

(stiller sig op).

Vær saa god! Jeg er til Tjeneste. Men een Ting maae vi være enige om, det gaaer ikke an at sige De til mig. Jeg er Dus med Louise.

Louise.

Ja, naturligviis maae vi være Dus. Det følger jo af sig selv.

Brandt

(træder imellem dem.)

Aa, det er jo ikke nødvendigt.

Adolf.

Hvad nu? Skal jeg da sige Du til din Kone og De til din Svigerinde?

Louise.

Det bragte jo rigtignok lidt Afvexling i Conversationen. Men det Bedste er nok alligevel at sige 65 Du. Altsaa du er den Fætter, vi har hørt saa meget tale om?

Adolf.

Ja, hvis det ikke er altfor slemt, hvad man har talt om mig, saa er det mig.

Louise.

Det er ikke godt at svare bestemt paa. Vi har hørt saa Meget om dig. Folk mener undertiden, at du er temmelig letsindig, men undertiden igjen, at du har en meget respectabel Character. *(Til Brandt).* Er det ikke sandt?

Brandt

(afsides).

Hun driller mig. *(Høit).* De to Egenskaber kan jo meget godt være forenede, især naar man er ung.

Adolf

(til Hanne, der staaer noget i Afstand).

Troer du, at jeg er letsindig?

Hanne

Det har jeg vist ingen Grund til at troe.

Louise.

Ja, lad nu min Søster i Ro. Hun er desuden gift Kone, og har ikke et saa skarpt Øie for Herrernes Feil som vi unge Piger.

66

Brandt

(afsides).

Min Kone lægger Beslag paa ham, som det lader. *(Høit).* Men skal vi ikke gaae ind i Værelserne? Hvad

er det værdt at staae herude?

Louise.

Aa nei! Lad os blive her. Det er en saa smuk Formiddag. See, hvor klar Himlen er, og Træerne ere endnu oplivede af Natteduggen. Jeg har bestilt Johan herud med nogle Forfriskninger. Nu sætte vi os Allesammen herude. Her vil jeg sidde med min Fætter, da jeg slet ikke har talt med ham endnu. Og her *(flytter det ene lille Bold hen til Buskadsen)* her kan du sidde med din Kone. Johan bringer Papir og Skrivematerialier ud til dig, hvis du skulde have Lyst til at skrive til Rentekammeret, som du talte om. *(Til Adolf)*. Jeg skal sige dig, han har kun været to Maaneder gift; saa kan han ikke afsee sin Kone, ikke engang, naar han sidder ved sit Arbeids-Bord. Ja, du sukker, Fæer; du havde vel ogsaa Lyst til at være saadan en kjærlig Ægtemand.

Adolf.

Jeg kan ikke nægte, at jeg undertiden har tænkt mig en saadan Lykke.

Louise.

Aa Gud ja, hvem der var vel gift! *(Afsides til Brandt)*. Synes du ikke, jeg gjør mine Sager godt?

67

Brandt.

Jo --- næsten altfor godt.

Louise.

Der kommer Johan. Lad os nu Alle tage Plads. *(Efterat de Alle have sat sig [saaledes at Brandt og Louise danne Midten] kommer Johan med en Presenteer-Bakke med Frugt, Viin o. s. v. og gaaer, da han har sat det fra sig)*.

Louise.

Det var vel. Sæt kun Bakken her hen hos os. *(Til Adolf)*. Min Svoger og hans Kone, de trænge ikke til saadanne Solide Næringsmidler. De har nok i deres Kjærlighed. Vi To derimod, vi kan spise og drikke. Vi ere ikke gifte.

Adolf.

O, du er jo en stor Spøgefugl! Der kommer ikke et atvorligt Ord ud af din Mund.

Brandt.

Han har Ret. Hold nu op med de Narrestreger.

Louise

(til Adolf).

Det er mit Alvor.

Brandt.

Louise! hør, hvad jeg siger dig.

Louise

(til Hanne).

Louise, din Mand taler til dig.

68

Hanne.

Til mig? Hvad skal jeg?

Brandt

(forvirret).

Naa --- ja --- javist. Du skal bringe mig et Glas Viin. Men lad os nu komme til Ro, Børn, og tale ordentlig med hverandre. Vi maae tænke paa, hvad Adspredelser vi kan skaffe vor Gjæst i den Tid, han bliver hos os.

Adolf.

Det er ikke værdt at tænke paa. Jeg trænger ikke til Adspredelse i en saa elskværdig Kreds.

Louise.

Vor Cousin er galant.

Brandt.

Hvad, om vi gjorde en Kjøretour efter Bordet. Jeg har købt en smuk Tilbury, Adolf. I den kan du kjøre med min Kone.

Adolf

(afsides).

Med hans Kone! Det er en sjelden Ægteemand!

Brandt.

Saa kjører jeg med min Svigerinde i min gamle Gig. Vi kan tage ud i Skoven. I det Smukke Veir er der fuldt af Mennesker.

69

Louise.

Ja, det sidder jeg just og tænker paa, og mener derfor, at vi skulde tage et andet Sted hen, hvor der ikke er saa mange Mennesker.

Adolf.

Hvorledes? Er min smukke Cousine menneskesky?

Louise.

Nei, men jeg holder ikke af at støde sammen med mine Byesbørn i Skoven.

Brandt.

Nu, Ulykken er ikke saa stor.

Louise.

Nei, for Guds Skyld! Kjøbenhavnerne ere agtværdige, ja endog elskværdige i deres daglige Liv, ved deres Forretninger, og naar de ere hjemme. Men de ere utaalelige, naar de tage ud for at more sig. --- Du seer paa mine Sko, Fætter?

Adolf.

Ja, jeg seer, at du gaaer ogsaa med violette Sko, ligesom din Søster.

Louise.

Det maa være en Øienforblindelse. Min Søster har du aldrig seet med violette Sko. Det er netop hendes, jeg har paa. Vi fik saa travlt med at gjøre dine Værelser istand, at jeg af en Feiltagelse fik dem 70 Paa. -- - Nu kunde du ellers binde mig Baandet, som jeg seer er gaaet løs.

Adolf.

Det skal jeg med største Fornøielse.

Brandt

(springer op)

Men hvad tænker du paa! Det passer sig jo slet ikke, at lade en Herre . . .

Louise.

Men forleden bandt du jo selv mit Skobaand.

Brandt.

Ja, deri har du Ret. Men med mig er det en anden Sag. Jeg er din . . . jeg er din ---

Adolf.

Ja, du er hendes Svoger, og jeg er hendes kjødelige Fætter, altsaa er jeg hende meget nærmere.

Louise.

Naturligviis. Bliv du hos din Kone og tael med hende. Saa vidt jeg har bemærket, har du endnu ikke vexlet et Ord med hende.

Brandt

(der igjen har sat sig).

Man kan jo ikke komme til Orde for dig. *(Afsides)* Min Kone begynder godt.

(Johan kommer ind med Papir, Skrivertøi og Tilbehør).

71

Johan.

Værsgod, der er Herrens Skrivertøi.

Brandt

(ængerlig).

Aa, hvem har bedet dig ---

Johan.

Har jeg glemt Noget? Naa, Linealen! Nu skal jeg strax ---

Brandt.

Vist ikke. Tag det Altsammen bort igjen.

(Johan gaaer igjen med Skrivertøiet).

Adolf

(der imidlertid har bundet Skobaandet).

See saa! Er det nu godt?

Louise.

Udmærket. Hvis mit Skobaand oftere skulde gaae løs, mens du er her, skal Ingen binde det fast undtagen du.

Brandt

(afsides).

Jeg sidder som paa Naale.

Louise

(talende over til Hanne).

Men skulde Fætter Adolf ikke see sine Værelser, som vi har gjort saa pænt istand til ham?

72

Hanne.

Jo, hvis vor Fætter har Lyst at see dem.

Adolf

(gaaer hurtig hen til Hanne).

Det har jeg stor Lyst til. Vil du vise mig dem?

Hanne.

Jo, meget gjerne.

Louise

(reiser sig ligeledes).

Kom med, Fætter, saa skal vi begge følge dig derop.

Brandt.

Aa nei, nu sidde vi saa godt. Lad os nu blive sammen.

Louise.

Det er gjort paa et Øieblik.

Brandt.

Ja, det veed jeg Men . . . men . . . med dig har jeg et Par Ord at tale. Du husker, hvad du lovede mig . . .

Louise.

Jeg? hvad har jeg lovet?

Brandt.

Jo . . . hm . . . du veed jo nok.

73

Louise.

Nei, jeg veed Ingenting. Hvad mener du?

Brandt

(afsides til hende).

Du kan jo sagtens lade, som du veed . . . *(Høit)*. Ja, jeg skal nok sige dig det.

Adolf.

Mine Værelser maa jeg see. Det er engang afgjort.

Brandt.

Det skal du ogsaa. Hanne! gaae du op med.

Hanne og Louise

(nærme sig begge)

Er det mig, du mener?

Brandt

(forvirret)

Jeg mener min Kone. Gaae du op med Adolf.

Louise

(til Adolf).

Du seer, at min Svoger er ikke jaloux.

Adolf.

Ja, jeg har allerede beundret ham derfor. --- Kom, kjære, lille Cousine. *(Han byder Hanne sin Arm. De*

gaae ned ad Havegangen nærmest Huset).

74

Sextende Scene.

Brandt. Louise.

Louise.

Nu, min Ven, det gaaer jo godt.

Brandt

(der gaaer urolig op og ned).

Jo --- meget godt --- overmaade godt.

Louise.

Men, du maa ikke forløbe dig med Navnene. Ellers er du istand til at røbe Alt. Husk nu paa, at du skal kalde mig Hanne og min Søster Louise, og at du skal være øm og kjærlig mod Hanne, men lade mig gaae for Den, jeg er, saaledes som en god Svoger pleier mod sin Svigerinde.

Brandt.

Det skal jeg nok huske. Men --- undskyld, at jeg siger dig det --- men, kjære Louise, jeg synes, du glemmer vor Aftale.

Louise.

Jeg? Nei, der tager du vist fejl. Jeg bildte mig tvertimod ind, at du vilde beundre mit lille Talent til saadan en Comedie, som du før talte om.

Brandt.

Ja, det har du Ret i. Du har endogsaa udviklet 75 et Talent, som jeg slet ikke havde drømt om. Men --- vor Aftale var dog, at give Adolf Leilighed til at være alene med Hanne.

Louise.

Nei, det var ikke vor Aftale; og det vilde jeg ogsaa, med din Tilladelse, have sat mig imod.

Brandt.

Ja, men vi fandt det dog begge ønskeligt, om der kunde blive et Par af de To; og saa følger det jo af sig selv, at man ikke maa lægge Hindringer iveien derfor.

Louise.

Ja, men glem ikke, hvad jeg betingede mig: at jeg først vilde lægge Mærke til den unge Herre, og lære ham at kjende.

Brandt

(lidt bitter).

Jeg synes kun, at du har stræbt mere efter, at han skulde lægge Mærke til dig.

Louise.

Ja, jeg blev ganske fortryllet af hans smukke, belevne Væsen. Han har megen Aand og Dannelse, og jeg maa give dig Ret i, at han kan være farlig for et ungt Fruentimmer. --- Men jeg frygter for, at Hanne er for stille og alvorlig for din Ven Adolf.

76

Brandt.

Erfaringen viser dog, at slige ueensartede Forbindelser have det bedste Udfald.

Louise.

Aa, ja vist --- det er jo nok muligt. Men --- vi glemme Hanne over at tale om hende. Vi maae dog see ad, hvad hun og vor Fætter foretage sig.

Brandt.

Vil du nu igjen forstyrre dem? Det er som jeg siger: du har en Fornøjelse af at adskille dem.

Louise.

Der kommer han, saa kan vi svare vor Disput.

Syttende Scene.

Brandt. Louise. Adolf (fra Haven).

Adolf

(iler hen til Louise).

Kjæreste Cousine! hvorledes skal jeg takke dig og din Søster for det smagfulde Arrangement i mine Værelser. Og den nydelige lille Bogsamling, jeg Skylder din Opmærksomhed!

Louise.

Det er mit eget lille Haand-Bibliothek, der aldeles staaer til din Tjeneste.

77

Adolf.

O, jeg overvældes af saa megen Godhed. Tillad mig at aflægge min Taksigelse.

(Vil kysse hende paa Haanden).

Brandt

(træder imellem dem).

Undskyld min Svigerinde, kjære Adolf! Hun har Et og Andet at besørge inde i Huset. *(Afsides til Louise).* Naar du nu vil see, hvad der er blevet af din Søster, saa er der god Leilighed dertil.

Louise.

Nu gaaer jeg. *(Til Adolf).* Men har du lagt Mærke til det Miniatur-Portrait, der hænger over Sophaen?

Adolf.

Min Tantes Portrait, malt, da hun var ung Pige. Det lagde jeg strax Mærke til. Det er jo, som man seer din Søster.

Louise.

Det kan du ogsaa takke mig for. Jeg har taget det fra mit eget Værelse og hængt det op hos dig. Naar du nu seer paa det, kan du paa eengang tænke paa din Tante og hendes Datter, min gifte Søster.

Brandt

(afsides til hende).

Det kan jeg lide; det var velbetænkt.

78

Louise
(*ligeledes afsides*).

Der kan du see. (*Høit*). Men undskyld mig nu. Husets Forretninger kalde mig.

Adolf.

Er der Intet, jeg kan hjælpe dig med?

Louise.

Jo, Tak! kom kun.

Brandt
(*holder ham tilbage*)

Hvad er nu det for et Indfald! Skal Adolf maaskee hjælpe dig med at levere Dækketøiet ud? Lad ham nu blive her. Jeg maa jo ogsaa have lidt godt af ham.

Louise.

Jaja, saa gaaer jeg alene.

(*Gaaer ind i Huset*)

Attende Scene.

Adolf. Brandt.

Adolf
(*afsides*).

Det er forunderligt, som han er urolig, naar man blot nærmer sig hans Svigerinde. Jeg maa dog prøve ham. (*Høit*) Det er en meget spirituel Pige, din Svigerinde.

Brandt.

Aa ja --- hun har et ret godt Hoved.

Adolf.

Det vil kun sige lidt. Nei, hun har ualmindelig megen Aand.

Brandt.

Aa ja saamænd. Men, hvad jeg vilde sagt, jeg maa dog vise dig min nye Tilbury, som jeg før talte om. Har du Lyst ---?

Adolf.

Jo strax. --- Men for at komme tilbage til din Svigerinde, da kunde jeg næsten fristes til at forsøge min Lykke hos hende.

Brandt

(*forskrækket*)

Forsøge din Lykke? Hvad mener du?

Adolf.

Nu ja, du veed jo, med hvad Ideer jeg er kommen hertil. Min ældste Cousine, som jeg egentlig tænkte

paa, er gift, hun er din Kone. Men hendes Søster er jo ogsaa meget elskværdig.

Brandt
(*afsides*).

Der har jeg da selv jaget mig en Stage i Livet. 80 (*høit*). Vist er hun --- men du kan troe mig, hun passer slet ikke for dig.

Adolf.

Mener du? Hun er jo saa munter og behagelig.

Brandt.

Ja, det har du Ret i. Men du maa have en ganske anden Rone. Seer du . . . som for Exempel --- ja, hvem anfører jeg i en Hast? --- ja, som min Kone. Hun kunde ret være Noget for dig. En, der er blid, from og overbærende.

Adolf.

Din Svigerinde har, saavidt jeg kan skjønne, en ypperlig Forstand. Den lærer os at bære over med Andre. Naar jeg blot veed, at jeg ikke er hende ligegyldig ---

Brandt.

Ja, det kan vi altid tale om. Vent nu her, saa skal jeg vise dig . . .

Adolf.

Jeg kan altsaa stole paa dit Samtykke?

Brandt.

Tvivl endelig ikke derpaa! En gammel Ven som du! --- (*Afsides*). Det er nok den høie Tid, vi faae en Ende paa den Historie.

81

Adolf.

Jeg troer, jeg vil gjøre et lille Forsøg idag ---

Brandt
(*hurtig*).

Nei, det maa jeg oprigtig fraraade dig. Min Svigerinde vilde betragte det som en stor Letsindighed, og du vilde fordærve Alt derved. Overhovedet, idag maa du ikke tænke paa alvorlige Ting. Bliv nu her, saa skal jeg see til at faae en Karl fat og lade min nye Vogn trække frem. Jeg skal imidlertid sende min Kone ud til dig. (*Afsides, idet han gaaer*) Frie til min Kone! Nei, det er en lille Smule for galt.

Nittende Scene.

Adolf
(*alene*).

Det er mærkværdige Forhold, jeg her er kommen ind i. Det er jo aabenbart, at Brandt elsker sin Svigerinde. Mod sin Kone er han ligegyldig, men fra hendes Søster har han intet Øie, Kun to Maaneder gift --- det er jo forfærdeligt! Og alligevel troer jeg, at hans Svigerinde har ham en Smule tilbedste. Og hans Kone --- jeg synes næsten heller ikke, at hun føler meget varmt for ham. Da jeg nylig var oppe med hende paa mine Værelser, og af Overgivenhed slog min Arm om hendes Liv, --- hvor hun skjælvede og blev bleg! Om jeg nu var elsket af hende? Hun har jo seet mig før. Herregud, det kan løbe koldt og varmt ned ad Ryggen paa En ved saadanne Tanker. Men det er stygge Tanker --- jeg vil ikke give dem Plads i mit Bryst. Hun er min Vens Kone --- og jeg vil handle som en honnet Karl. Er ikke

hendes Søster en herlig Pige, saa munter og opvakt! Maatte jeg ikke betragte det som en Lykke, hvis hun blev mig til Deel. Visselig --- men som min gifte Cousine, nei, saaledes er hun ikke! (*Tager det omtalte Portrait frem*). Det er hendes Moders Portrait, som jeg stjal mig til at tage ned fra Væggen deroppe. Det er Træk for Træk det samme Billede som min Cousine. Dette bly, qvindelige Udtryk, dette uforlignelige Træk af Veemod og Eftertanke, som jeg saa ofte har bemærket hos hendes Moder --- Alt er hos hende, saaledes som jeg tænkte mig det. Ak min Gud, hvorfor er hun gift, og med en Mand, der ikke elsker hende, og som maaskee hun heller ikke elsker!

Invende Scene.

Adolf. Louise. Siden Hanne.

Louise
(*afsides, idet hun kommer ud fra Havestuen*).

Hanne sad og græd paa sit Kammer. Jeg maa dog vide, hvad her kan være iveien. (*Høit*) Her har du mig igjen, Fætter! Jeg vilde haft min Søster ned med, for at vi begge kunde vise dig de 83 nye Anlæg i vor Have; men hun var vred og vilde ikke. Det er dog vel aldrig dig, der har gjort hende vred?

Adolf.

Det skulde jeg ikke troe.

Louise.

Ja, jeg heller ikke. Det vilde i det mindste være meget utaknemmeligt af dig, efterat hun har flyttet sin egen smukke, nye Sopha op dit dit Værelse, for at du kunde have det beqvemt.

Adolf.

Har hun virkelig?

Louise.

Som jeg siger. Hun har kun haft den en Maaned, og vilde knap tillade, at Nogen af os satte sig derpaa; og den har hun nu offret til dine Støvler og Sporer.

Adolf.

Kan jeg ikke gaae op. og formilde hende, hvis jeg mod min Villie har fornærmet hende.

Louise.

Nei, bliv nu. Jeg haaber, at hun betænker sig og kommer ned af sig selv. (*Seer paa ham*). Men, siig mig, hvad er det for en Sløife, som stikker frem der. Jeg synes, jeg skulde kjende den.

84

Adolf
(*forvirret, vil skjule den*).

O, det er Ingenting.

Louise.

Aa, lad mig see! Jeg er saa nysgjerrig.

Adolf
(*tager Portraitet frem*).

Nu, saa see da!

Louise.

Hvad seer jeg! Min Moders portrait! (*Med Latter*). Og det bærer du paa Brystet! Naa, nu seer jeg da, at du oprigtig holder af din Tante.

Adolf.

Du spotter mig.

Louise.

Er vor hele Familie i opstigende Linie dig ligesaa dyrebar, saa kan jeg tractere dig med et Portrait af vor Oldemoder. Det er et sjeldent Stykke. Hun er malt, som hun saae ud paa sin Bryllupsdag, i stivt Corset med lyserøde Engageanter og Haaret sat à la Fontange.

Adolf.

O, hold op!

85

Louise.

Paa Skjødets har hun en lille Myndehund med en skjæv Hals, og i den ene Haand en Pindse-Lilie.

Adolf.

Dril mig ikke længer. Du veed nok, hvorfor jeg har gjemt dette Portrait.

Louise.

Nei, det veed jeg ikke.

Adolf.

Nu, saa lad mig da ligefrem fortælle dig det. Jeg kom hertil idag med den Hensigt at . . . nu at frie til din Søster, hvis hun svarede til den Forestilling, jeg havde gjort mig om hende.

Louise.

Til min Søster! Til en gift Kone!

Adolf.

Jeg drømte ikke om, at hun var gift. Jeg kjendte ingen af mine to smukke Cousiner, og det maa tjene mig til Undskyldning, at jeg ikke lige saa godt forud dannede mig en Forestilling om din Elskværdighed som om hendes. Men jeg antog, at see et forynget Billede af min Tante; og med hende har din Søster unægtelig mere Lighed end du.

Louise

(*afsides*).

Godnat, forføngelige Indbildning! (*Høit*) Ja, 86 det er en meget ubehagelig Affaire. Hvad har du da nu isinde, stakkels Fætter?

Adolf.

Min Vens Kone er mig hellig; det følger af sig selv. Men jeg har besluttet, at jeg ikke vil fortvivle. Muligviis gives der endnn en Trøst for mig, en Trøft, der kan indeholde større Lyksalighed, end jeg selv aner.

(*Her nærmer sig Hanne fra den Gang, der gaaer bag om Buskadsen*).

Louise.

Det er en Beslutning, der er dig værdig. Men tør jeg vide, hvori du vil søge din Trøst?

Adolf

(*tager hendes Haand*)

Hvad synes du om mig, kjære Cousine?

Louise.

Jeg synes godt om dig.

Adolf.

Er det for dristigt, om jeg haaber, at du vil give mig Erstatning for det Tab, der nu engang ikke kan oprettes?

Louise.

Jeg? Frier du til mig?

Hanne

(afsides).

O, min Gud! hvad maa jeg høre!

87

Adolf.

Du seer, jeg er oprigtig. Jeg har skriftet ærligt for dig. Giv mig nu et ærligt Svar.

Louise.

Siden du er saa oprigtig, vil jeg ogsaa være det. Siig selv, kan du med Villighed forlange, at jeg saaledes skal være din Nødhjælp, naar alt Andet slaaer fejl for dig?

Adolf.

Elsker du maaskee en Anden?

Louise.

Det er et Samvittigheds Sprøgsmal. Men, i al Fald, hvad var det værdt at lade sig genere af? Du elsker jo en Anden, og frier alligevel til mig.

Hanne

(afsides og med Taarer)

O, gid jeg var tusinde Mile herfra!

Adolf.

O, svar mig alvorligt! Hvis du synes om mig, saa nægt mig ikke dit Ja. Desuden --- du skulde see til at komme bort herfra Huset. De Forhold, du her lever i, due ikke.

Louise

(med Latter).

Due de ikke? Aa, jeg synes dog, de ere ganske gode.

88

Adolf.

Nei, du kan troe mig. Jeg seer klarere end I Andre. See til at komme herfra. Tag med mig til min Moder.

Louise.

Ja, Tak, men jeg har det ellers ret godt her.

Adolf.

Din Søster gaaer omkring taalmodig som en Engel, og sørger i Stilhed. Brandt er urolig, snart piint af Lidenskab og snart af Følelsen af sin Pligt. Alt dette kan ikke være skjult for dig.

Louise

(afsides)

Jo, han seer rigtignok klart.

Adolf.

Du maa kunne mærke, at Brandt fortæres af Kjærlighed til dig.

Louise.

Mener du virkelig?

Adolf.

Men det er jo saa aabenbart, at Enhver kan see det.

Louise.

Ja, siden du nu gjør mig opmærksom derpaa, synes jeg selv, at han har Kjærlighed til mig.

89

Adolf.

Og det er jo grueligt!

Louise.

Ja, du har Ret, det er grueligt. Saadan en Mand!

Adolf.

See derfor til at komme ud af disse ulykkelige Forhold, saavel for Brandts Skyld som for din egen Skyld. Jeg tør ikke skjule for dig, at et længere Ophold her i Huset er farligt for din Søsters Rolighed og --- farligt for dit Rygte.

Louise.

Hvad siger du? Mit Rygte? Saa tør jeg ikke blive her et Øieblik. Et Menneskes Rygte er hans største Helligdom.

Adolf.

Ja, har jeg ikke Ret? Nu, som sagt, tag da med mig til min Moder i Byen, og endnu idag, og, hvis du vil lyde mit Raad, allerhelst nu i dette Øieblik. Ogsaa for mig vil det være godt at komme herfra --- jeg tilstaaer det oprigtig. Men med Tiden vil jeg lære at kjende dig, vil indsee, at der kan vente mig en stor Lykke ved din Side. Kan det saa lykkes mig at erhverve din Velvillie, saa tillad mig at anholde om din Haand. Det er Alt hvad jeg forlange.

90

Hanne

(afsides).

Jeg vil gaae --- jeg holder det ikke ud . . .

(Gjør en Bevægelse som for at gaae).

Louise

(afsides).

Det er min Søster, der kommer! *(Høit)* Kjære Fætter, jeg er ganske urolig over, hvad du har meddeelt mig, og jeg indseer, at jeg *(med Betoning)* saavel for min egen som for min Søsters Skyld bør følge dit Raad. Jeg vil tage med dig til din Moder, og, som du raader mig, allerhelst strax. --- Vent her; jeg vil blot tage Hat og Shawl paa. Eller gaae ned ad den Gang, saa vil du træffe paa En, der kan trøste dig under min Fraværelse. *(Afsides)*. Min stakkels, stakkels Mand! Hvad hjælpe ham nu alle hans Kunster for at passe paa sin Kone. Nu staaer jeg lige paa Nippet til at blive ført bort!

(Gaaer ind i Huset).

Adolf.

Hvad mener hun? (*Gaaer hen mod Buskadsen*) Seer jeg ret? Er du her, bedste Louise?

Hanne
(*forvirret*).

Jeg kom i dette Øieblik . . . jeg søgte min Søster.

Adolf.

Men du har jo grædt Hvad feiler dig?

91

Hanne.

Ingenting --- der feiler mig Ingenting.

Adolf.

Jovist --- du har grædt, du er bedrøvet. O, betro mig din Sorg!

Hanne.

Jeg har ingen Sorg --- slet ingen. Lad mig nu gaae. Jeg har ikke Tid.

Adolf
(*holder hende tilbage*)

O, bliv! Du er dog vel ikke vred paa mig?

Hanne.

Nei, jeg er ikke. Men lad mig gaae. Jeg skal sige til min Søster, at hun skal komme ud. Du venter vist paa hende.

Adolf
(*forskende*).

Du har hørt vor Samtale? Har du ikke? Du har hørt, at jeg anholdt om hendes Haand. Men saa har du ogsaa hørt min aabenhjertige Tilstaaelse, at det netop var dig, kjære, bedste Louise, der strax ved min Ankomst gjorde et uudsletteligt Indtryk paa mit Hjerte. Det skulde aldrig være kommet over mine Læber --- aldrig! Du tilhører en Anden, og jeg maa opgive Haabet om dig.

Adolf
(*forskende*).

Du har hørt vor Samtale? Har du ikke? Du har hørt, at jeg anholdt om hendes Haand. Men saa har du ogsaa hørt min aabenhjertige Tilstaaelse, at det netop var dig, kjære, bedste Louise, der strax ved min Ankomst gjorde et uudsletteligt Indtryk paa mit Hjerte. Det skulde aldrig være kommet over mine Læber --- aldrig! Du tilhører en Anden, og jeg maa opgive Haabet om dig.

92

Hanne
(*afsides*).

Min Sud, hvad skal jeg svare --- !

Adolf.

Jeg har bildt mig ind at finde Erstatning hos din Søster. Maaskee jeg bedrager mig. Men I ere begge mine nære Slægtninge, I ere Sødskende, og begge mig kjære og dyrebare. Giv mig hendes Haand. Jeg vil haabe, det skal være til min Lykke.

Hanne
(*forvirret*).

Men hvor kan jeg . . . jeg kan jo slet ikke . . . (*Afsides*) Men er det da ikke ærgerligt, at jeg skal staae her og forstille mig for deres Indfalds Skyld!

Adolf.

Der kommer din Mand. Lad os tale med ham og høre, hvad han siger.

Hanne.

O, Gud nei, lad mig gaae. Jeg kan ikke blive, naar han kommer.

Adolf

(afsides).

Det er forunderligt! Hun har ligesom en Angst for sin Mand.

93

Eenogtyvenbe Scene.

Adolf. Hanne. Brandt.

Brandt

(da Hanne vil gaae md)

Bliv her! Hvorfor gaaer du ind?

Hanne.

Jeg maa nu ind.

Brandt

(Vil holde hende tilbage)

Hvilken Passiar! du skal blive og holde Adolf med Selskab. Jeg maa op til din Søster.

Hanne.

Jeg kan ikke. Du har Synd af at holde paa mig.

(Gaaer ind).

Adolf

(alvorlig).

Lad din Kone gaae ind, Brandt! Jeg vil tale et Ord med dig.

Brandt.

Nu, hvad vil du da?

Adolf.

Jeg har nylig haft en Samtale med din Svigerinde.

94

Brandt.

Med min Ko --- med min Svigerinde, siger du?

Adolf.

Ja. Jeg har allerede betroet dig, at hun har gjort Indtryk paa mig. Jeg har nu selv talt til hende derom.

Brandt.

Saa? --- Hvad svarede hun?

Adolf.

Hun bad om Betæknings-Tid. Men hun berøvede mig ikke Haabet. Hun tilstod endogsaa ligefrem, at hun syntes godt om mig.

Brandt.

Saa? Virkelig?

Adolf.

Rimeligviis vil hun først høre din Mening.

Brandt

(afsides).

Det tvivler jeg stærkt paa.

Adolf.

Hvad mener nu du?

Brandt.

Ja --- oprigtig talt, jeg synes slet ikke godt om dette Frieri. Strax den første Gang, man seer en 95 ung Pige, at anholde om hendes Haand, det er, mildest talt, Letsindighed.

Adolf.

Jeg troer ikke, det gavner, at betænke sig længe i det Capitel.

Brandt

Men du er jo slet ikke kommen for hendes Skyld. Det er jo min Kone, du et halvt Aar har sværmet for, skjøndt du ikke kjendte hende. Hvis du nu fortalte mig, at det var hende, der havde gjort et saa stort Indtryk paa dig, da vilde jeg finde det rimeligt. Men min Svigerinde!

Adolf

(meget alvorlig)

Brandt! vær fornuftig! Jeg kan nok begribe, det er dig ikke ret med, at jeg har Godhed for din Svigerinde!

Brandt

(afsides).

Nei, det har han Ret i.

Adolf.

Men lad mig her handle. Jeg troer, det vil være bedst for os Alle. Du kan og du bør ikke nægte mig hendes Haand. Lad hende forenes med mig, lad hende komme bort fra dit Huus ---

96

Brandt.

Aa, du taler som en Fusentast.

Adolf.

Hør Brandt, du kjender ikke selv dit Hjertes Tilstand. Men jeg har gjenneksket dig: du elsker din Kones Søster. Men Gudskeelov har jeg saa megen Magt over mig selv, at jeg ikke vil benytte din Svaghed. *(Med stærk Stemme)*. Hun maa bort af dit Huus. Det er endog min Pligt som nærmeste Slægtning at handle her. Jeg fører hende bort endnu idag.

Brandt.

Vil du føre hende bort?

Adolf.

Der skal Intet hindre mig deri. Jeg gjør ingen Hemmelighed deraf; jeg vil gaae aabent tilværks. (*Afsides*)
. Der er hun!

Toogtyvende Scene.

Adolf. Brandt. Louise

(med Hat og Shawl paa)

og siden Hanne, begge fra Havestuen.

Adolf.

Kom kun, kjære Hanne. Jeg har fortalt din Svoger Alt. Han veed, at du lige nu paa Stedet følger med mig.

97

Brandt

(*til Louise*).

Men hvad skal alt dette betyde? Hvorfor er du paaklædt?

Louise.

Jeg veed ikke ret . . . Fætter Adolf har saadan en stor Lyst til at føre mig bort.

Brandt.

Aa, nu har jeg hørt det mod ! Hvilke Taabeligheder!

Adolf.

Min Beslutning er fast --- kom, Hanne! (*Tager Louises Haand og vil føre hende med sig*).

Brandt

(*stadsende ham*).

Men er du forrykt? Vil du føre min Kone bort.

Adolf.

Din Kone? Har du to Koner?

Brandt.

Aa nei, vist ikke --- men . . . men ---

Louise.

Ja, jeg er hans Kone, kjære Fætter! Ifald du nu har Lyst til at gjøre Cour til mig, saa er der Intet iveien.

Adolf.

Men din Søster Louise, er hun da . . .

98

Louise.

Jeg be'er! hun hedder Hanne.

Adolf.

Hanne! og hun er ikke hans Kone? Ja, saa kan jeg begribe hans Adfærd. Altsaa Hanne er virkelig ikke gift?

Louise.

Nei, desværre.

Adolf.

Desværre? O, desbedre! Saa har jeg Haab maaskee ---

Louise.

Maaskee. Men allerførst maa du nu fatte en Beslutning, hvem af os To du vil frie til. Thi det synes mig ikke, du er paa det Rene dermed.

Adolf.

O, du har Synd af at spotte mig I Jeg har jo skriftet for dig saa ærligt, som du kan forlange. Tael min Sag hos din Søster.

Louise.

Ja, jeg skal see til, hvad jeg kan gjøre for dig. Der kommer hun netop.

(Gaaer den indtrædende Hanne imøde).

Brandt.

Men hører jeg ret? Det er altsaa dog Hanne, du er skudt i?

99

Adolf.

Javist, kjære Ven, men I ere jo selv Skyld i al den Forvirring.

Brandt.

Det har du Ret i, det var en stor Feil af os. Dit Valg har hele mit Bifald. Hanne er en ypperlig Pige. Hun giver dig ikke Nei; det bør hun heller ikke.

Hanne

(der imidlertid har talt med Louise, afsides til hende).

Men han troer jo, at jeg er gift.

Louise.

Ja, men nu, har han sagt, vil han ikke bryde sig om, at du er ugift. Han tager dig alligevel.

Hanne.

Aa, du gjør Nar af mig. Jeg vil slet ikke vide Noget af det Hele.

Louise.

Hvad er det for en Tale! Du græd jo for mig derinde og klagede, at du var ulykkelig. For Ingenting græder man ikke.

Hanne.

Men jeg har jo selv hørt, at han friede til dig.

Louise.

Men jeg har jo forklaret dig ---

100

Hanne.

Men jeg troer dig ikke.

Louise.

Jaja --- jeg kan begribe, at du er vred paa Fætter Adolf, paa hans store Letsindighed --- ikke? Saa give vi ham er Kurv. Han skal paa Øieblikket tage herfra. (*Vender sig til Adolf med paatagen Alvorlighed*). Kjære Fætter, nu har jeg talt med min Søster.

Adolf

(*der imidlertid har staaet i Samtale med Brandt, nærmer sig hurtig*).

Har du? Hvad Svar gav hun?

Louise.

Min Søster skjuler ikke sin Velvillie for dig som vor nære Slægtning; heller ikke nægter hun dig sin Agtelse som Militair. Men hun er bleven altfor urolig over din Flygtighed, til at hun tør tænke paa en Forening, der i Almindelighed beregnes for hele Livet.

Hanne

(*afsides til hende*).

Det har jeg jo slet ikke sagt!

Adolf.

Men Herregud, min Flygtighed er da heller ikke saa stor, som I antage. Jeg har de bedste Anlæg til at blive stadig og sat.

101

Louise.

Ja, saa maa hun vente til disse Anlæg komme til Udvikling. Men for Tiden byder hende Pligt og Klogskab ---

Brandt.

Aa, hvilke Indbildninger! Hanne skal give efter. Jeg staaer inde for Adolf.

Hanne

(*afsides til Louise*)

Du maa skamme dig, som du taler.

Louise

(*sagte til hende*).

Lad mig --- det er en Velfærds-Sag. (*Høit til Adolf*). Af alle disse Grunde og Hensyn har hun besluttet --- (*tager Hannes Haand*) --- og jeg tilstaaer, jeg kan ikke fortænke hende deri --- har hun besluttet, kjære Fætter, at --- give dig sin Haand. Angaaende Hjertet maa du selv tale nærmere med hende.

Adolf.

O, jeg Lykkelige!

Brandt.

Det kan jeg lide. (*Afsides*) . Det er ordentlig som jeg aander friere, efterat jeg har faaet ham vel employeret.

Adolf.

Nu er jeg ikke længer vred paa Jer, at I have haft mig tilbedste. Det har banet Veien for mig til en stor Lyksalighed.

Brandt.

Ja, tag mig det ikke ilde op, kjære Ven. Men jeg nægter ikke, at jeg fik en lille Skræk paa mig, da jeg erfarede, al vi skulde have en Officer til Indqvartering, og min Skræk blev ikke mindre, da jeg opdagede, at det var dig. For Fremtiden skal det være mig en fast Regel: heller et heelt Compagnie Karle end en eneste Lieutenant.

Louise.

Min Ven, tillad mig at gjøre en Bemærkning. Den Indqvartering, Kongen og Øvrigheden foreskrive os, den bøier jeg mig for og finder mig i som en god Undersaat; den er hverken farlig for dig eller din Kone. Men der er en anden Indqvartering, der er en stor Plage for dig og til stor Uleilighed for din Kone. Det er Skinsygen. Lad os vogte os for den!

Brandt.

Ja, det har du Ret i.

Svanehammen. Romantisk Skuespil i tre Acter.

104

Skrevet 1841.

Opført første Gang paa det kgl. Theater den 24de Juni 1841 i Anledning af Formælingen mellem Deres Kongelige Høheder Kronprinds Frederik Carl Christian og Kronprindsesse Caroline Charlotte Mariane.

Svanehammen, rom. Drama i tre Acter. Reitzel. 1841.

Dram. Værker. Bind 6.

105

Personerne.

- Kongen.
- Hans unge Dronning.
- Hertug Volmer.
- Fru Estrid, Hertugens Moder.
- Helene, en græsk Kongedatter.
- Eiler, Ove, Sanger } i Kongens Tjeneste.
- Guntram, i Hertugens Tjeneste.
- Ingeborg, en af Dronningens Piger.
- Malfred, en af Fru Estrids Piger.
- Kongens og Hertugens Følge, Dronningens og Fru Estrids
- Piger; Bevæbnede Jægere o. s. v. Chor af de Sidstnævnte
- samt af Helenes Søstre.

Handlingen foregaaer i Sjælland; i de to første Acter deels paa og ved Kongsgaarden, en Miils Vei fra Esrom, deels paa Fru Estrids Gaard ved Øresundet; i tredie Act ved Esroms-Sø.

106

107

Første Act.

Et stort Skovpartie. I Baggrunden adskillige Telte, og deriblandt et stort og udsmykket. En Mængde af Kongens Mænd, Jægere og Bevæbnede ere leirede i Grupper; Nogle af dem omringe Ove, der sidder paa en Træstub ved den ene Side i Forgrunden. --- Siden Eiler. Det er tidlig Morgenstund.

Første Scene.

Chor.

Fra fjerne Lande kom hun, Dronning Dagmar.

Ove.

1.
Hun var saa ung, saa faur og fiin,
Talte til Hvermand mildt,
Til Ridder og til Bonde,
Til ringeste Gangerpilt.

Chor.

Fra fjerne Lande kom hun, Dronning Dagmar.

108

Ove.

2.
Saa vandt de op de Silkesail
Høit i den gyldne Raa,
Saa fik de Bør hiin blide
Og lode til Danmark staae.

Chor.

Fra fjerne Lande kom hun, Dronning Dagmar.

Ove.

3.
Og Kongen hende gik igjen,
Der hun i Land blev sat;
Og Bonden stod ved Stranden
Og viftede med sin Hat.

Chor.

Fra fjerne Lande kom hun, Dronning Dagmar.
(*Eiler træder frem*).

Eiler.

Ei, Godtfolk, giver Lyd! Her er nu alt Andet at tage vare paa end at synge Viser.

Ove.

Et godt Ord igjen, Hr. Eiler. Vi ere dog i Grunden samlede for at være fornøiede, og saa synger man gjerne. Forresten sang jeg Visen om Dronning Dagmar, og den synes mig at passe mærkelig idag. 109 Vi feire jo vor Konges Bryllupsdag. For eet Aar siden landede vor deilige, unge Dronning her paa Sjælland, og hun har været en Dagmar for os Alle. Broder Knud i Klostret siger jo, at Mennesket skal vise sig taknemmelig --- ja, han mener sandtnok mod Klostret; men det gjælder vel ogsaa ellers.

Eiler.

Deri har du stor Ret, Ove. Men du maa sørge for, at du ikke driver din Taknemmelighed saa vidt, at du er hæs, inden Hendes Naade kommer. I Sangere er et farligt Folkefærd. Har I først faaet Munden paa Gang, saa skal der Noget til at stoppe Munden paa Jer. --- Hvem er det, der kommer?

Ove.

Det er Guntram, Hertug Volmers Svend.
(*Han gaaer tilbage til de Andre*).

Eiler.

Det var godt; ham ventede jeg paa. (*Afsides*) . Guntram er da et ligedan Stykke af en Poet. Men han er ikke krøben ret ud af Ægget endnu, saa ham kan man faae Bugt med.

110

Anden Scene.

De Forrige. Guntram.

Eiler.

Nu, hvad godt Nyt bringer du, Guntram?

Guntram.

Hertugen, min Herre, lader Eder vide Bud, Herr Eiler, at han skal indfinde sig til rette Tid med Følge af sine Folk tilhest, Alle med deres bedste Smykker.

Eiler.

Godt, Guntram. Hvor traf du din Herre igaaftes?

Guntram.

Paa hans Moder, Fru Estrids Gaard.

Eiler.

Er der noget Nyt at melde derfra?

Guntram.

Nei, ikke det jeg veed.

Eiler.

Der var ingen fremmede Herrer eller Fruer?

Guntram.

Nei, ingen uden Jomfru Helene, der rigtignok 111 er fremmed her i Landet. Men hun har nu været saa længe hos Fru Estrid.

Eiler.

Naa, Jomfru Helene --- det er sandt. Hvad er det for en Jomfru Helene? Hvorfra skriver hun sig?

Guntram.

Ja, det veed jeg ikke ret. Jeg troer, hun kommer fra de rhinske Lande.

Eiler.

Saa? Hvor kommer det, hun opholder sig saa længe hos Fru Estrid?

Guntram.

Hun syntes nok godt om det her i Landet. Det skal jo holde haardt at opvise en mere skjøn Part af Verden, end disse vore Ølande, besynderlig Sjælland.

Eiler
(*afsides*).

Af den Mening er nok Jomfru Helene ikke.

Guntram.

Og nu en Gaard som Fru Estrids!

Eiler.

Du siger sandt. (*Afsides*) . Saavidt jeg kan formærke, er Guntram ikke den Mand, der skal sladdre af Skole i Utide. (*Høit*) . Naa, min Søn, hvordan gaaer det saa med dine Forsøg i Skjaldekunsten?

112

Guntram.

Kun maadeligt, Herr Eiler, desværre kun maadeligt. Jeg har faaet tillaans i Klostret en skjøn Historie om de tolv Jævninge, skreven paa fiint Pergament og med deilige Billeder. Naar jeg læser i den, saa er det, som jeg kom ind i en anden Verden. Den Historie vilde jeg nu gjerne sætte ud paa Riim. Men Rimene ville ikke falde for mig.

Eiler.

Det kommer nok, Guntram.

Guntram.

I har raadet mig til at søge Eensomhed i Skoven, Herr Eiler.

Eiler.

Jo, min Søn, de gamle, romerske Poeter anbefale det som et dueligt Middel til at vække Geisten.

Guntram.

Jeg har ogsaa fnlgt Eders Raad. Men der er saa lummert i Skoven paa disse Tider. Det slaaer aldrig fejl, at naar jeg har kastet mig hen under et Træ for at lytte til Fuglesang og tænke paa de tolv Jævninge, saa kommer Søvnigheden over mig; og naar jeg saa vaagner igjen, saa er den hele Gevinst, at jeg har sovet, saa det værker i mit Hoved.

113

Eiler.

Ja, det er slemt.

Guntram.

Det bliver til Intet, Herr Eiler; jeg har stor Frygt derfor. Nu har det i lang Tid været mit høieste Ønske, at kunne fuldende min Fødeby Slagelses Krønike, som jeg har begyndt at sætte ud paa Riim, og hvortil I har givet mig saa skønne Underretninger om Byens Historie. Men det gaaer kun saa smaat, alt, hvad jeg saa grunder derpaa. Jeg er bange for, at jeg af Bekymring fætter min Helsen til derover.

Eiler.

Tag sagte paa, Guntram, tag sagte paa; Jorden er gammel. Du maa give Tid, min Søn, og begynde smaat. Ordsproget siger jo: Smaa Helgene kan ogsaa gjøre Jer tegn. Og hvad din Hetsen angaaer, saa kan man endnu ikke mærke, at den har liidt nogen Brøst. Men gaae nu hen til Teltene og lad dem give dig et Bæger Viin. Hvis de romerske Poeter tale sandt, saa skal Vinen heller ikke være ilde for den poetiske Geist.

Guntram.

Deri, troer jeg næsten, har de ikke taget fejl. (*Gaaer, men vender strax om*). Det er sandt, Herr Eiler --- yvis jeg tør fordriste mig til at gjøre et Spørgsmaal --- er der ikke sex Muser?

114

Eiler.

Jo, min Søn. Thi saasom der er ni, er der temmelig sikkert ogsaa sex.

Guntram.

Er der ni? Det havde jeg ikke troet. Er ikke Diana en af Muserne?

Eiler.

Jo; tag du kun hende med. Det gjør Intet. Men see nu først til at gjøre det af med de sex. Det har jo ingen Hast med de Andre.

Guntram.

Ak, Herr Eiler! I er en kostelig Mand. Eders Raad og Veiledning, indseer jeg, kan være mig til stor Nytte.

(*Gaaer hen til det øvrige Følge*).

Ove

(*der hurtig nærmer sig*).

Der har vi dem, Herr Eiler! der har vi dem, min Tro! Hans Naade og vor unge Dronning.

Eiler.

Ei, det var herligt! Sørg nu for, at der iagttages en god og skikkelig Orden, at jeg ingen Skam har af Eder.

115

Tredie Scene.

De Forrige. Kongen og Dronningen med Følge. Foran dem træder et dandsende Chor ind af unge Piger og Karle, ledsagede af Spillemand med Harper, Fløiter og Horn.

Chor

af de Indtrædende og Tilstedeværende.

1.

Den Sommersol den stiger klar
--- Agnes, vor unge Dronning! ---
Den straalte, da den blev dig vaer.
Hil dig og hil vor Konning!

2.

I Lunden qviddre Fugle smaa
--- Agnes, vor unge Dronning ! ---
De sjunge høit, som bedst de maae:
Hil dig og hil vor Konning!

3.

Paa Marken voxer Urter vildt
--- Agnes, vor unge Dronning! ---
Og hviske mens de see saa mitdt:
Hil dig og hil vor Konning!

4.

Og Linden springer ud i Skov
--- Agnes, vor unge Dronning! ---
Linden dufter til Eders Lov.

Hil Agnes! hil vor Konning!

116

Kongen

(der træder frem i Forgrunden med Dronningen, naar Choret er endt). Min Agnes! har du fattet, hvad de sang?

O, der er dyb Betydning i de simple,
Velmeente Ord, der hilsed' os i Sangen!
See blot omkring dig! See, hvor Phøbus straalere
Paa Firmamentet, retsom om han vilde
Med Østens Glands og Varme festligholde
Den glade Dag, der bragte dig til Danmark.
Mærk kun, hvor Himmelen er klar! hvor liflig
Og fuld af Kryder Luftens Sommeraande
Imellem Lindetræets Blade spiller!
Og Urter, Blomster, Træer, Alle dvæle
Saa tause, saa dybsindigt og opmærksomt,
Som om de ventede' Alle kun paa dig,
Som om de vilde glæde sig med Kongen,
Og lære ham at skatte, hvad ham undtes.

Dronningen.

Min Herre, I er altfor god mod Agnes.
Ved Eders Ord jeg bringes til at rødme.
Ak, jeg er ung endnu og uerfaren!
Kun Godhed og et kjærligt Sindelag
Kan overse, hvor meget end mig fattes.

Kongen.

Tael ikke saa, min Agnes! eller nei!
Tael kun saaledes! Ydmygheds Juveel
Er det Klenodie, der i din Ungdoms
117Og Skjønheds Krone straalere allerlifligst.
Hvis efter Dødeliges Kaar du lider
Af Skrøbelighed, elsker jeg den med.
Den hører saa nødvendig til dig selv,
At, naar jeg savned' den, jeg blev bedrøvet.
(Eiler. Ove og Flere af Følget nærme sig).
Nu, Eiler! altsaa her er Samlingsstedet?

Eiler.

Her er det, Eders Naade! --- ganske rigtigt!

Kongen.

Og alle vore Venner, vi har indbudt
At glæde sig med os idag, er' komne?

Eiler.

Paa Hertug Volmer nær.

Kongen.

Han kommer nok.
(Afsides til Eiler).
Hvorledes gaaer det? Kan jeg stole paa,
At Alting foranstalles, som jeg ønsker?

Eiler.

Det kan I stole trygt paa, Eders Naade!
Strax efter Middag ride vore Skytter
Og Livdrabanter, smykked' paa det Bedste,
Og samles udenfor Fru Estrids Gaard.
Af dem skal nu Herr Volmer og hans Brud
Geleides til en Fjerdingvei herfra.
118Der holde Riddersmænd og ædle Herrer
Samt unge Karle, Piger, Spillemand,
Og følge med, den sidste Part af Veien.

Kongen.

Og mener du, min Hustru faaer ei Nys
Om denne lille Glæde, jeg har tænkt
Uventet at berede hende?

Eiler.

Ei,
Hvor skulde hendes Naade? Ingen
Formoder Andet om det hele Tog,
End at det gjælder Eders Bryllups-Høitid.

Kongen.

Det er mig kjært. --- Jeg stoler paa din Klogskab.
(*Gaaer igjen hen til Dronningen*).

Dronningen.

Min Herre nævnte nylig Hertug Volmer.
Hvorledes kommer det, vi see vor Frænde
Saa sjelden paa den sidste Tid?

Kongen.

Ih nu,
Volmer han er ung, han færdes snart paa Jagten,
Snart reiser han og gjæster sine Venner.
Med Tiden bliver han vel mere stadig.

119

Ove.

Med Eders Naades Gunst! Hvis ellers Rygtet
Ei lyver dengang, troer jeg, Hertug Volmer
Har Andet nu at tage vare paa
End Jagt og Gjesteri. Man mumler om,
Der gjøres Anstalt paa Fru Estrids Gaard
Til Bryllupsfærd.

Dronningen.

Til Bryllupsfærd? Til hvis?

Ove.

Herr Volmers med en ung og deilig Brud.

Eiler

(*afsides*). Der slap det ud.

Dronningen

(*til Kongen*). Vor Frænde holder Bryllup?

Kongen.

Det kan jeg aldrig troe. (*Afsides*) . Gid Ove Sanger
Var skaaren mindre godt for Tungebaandet.
Kanskee han talte saa desmindre.

Ove.

Guntram
Vor Hertugs Svend, veed vel Besked derom.
Han er just her, hvis Eders Naade ønsker ---

120

Dronningen.

Ja, du har Ret! Lad Guntram hurtig komme.
(*Ove gaaer*).

Kongen.

Det er et daarligt Rygte.

Dronningen.

Det er muligt.
Men sligt et Rygte, selv om det er usandt,
Fortjener at det undersøges. (*Utaalmodig*). Guntram!
O, lad ham komme! lad et Bud gaae ud!

Kongen.

Der er han alt.
(*Guntram nærmer sig*).

Dronningen.

Kom hid! Fortæl os, Guntram,
Hvad veed du om din Herres Bryllup?

Guntram.

Intet,
Slet Intet, Eders Naade.

Dronningen.

Veed du Intet?
Du er den Svend, han meest har Tillid til;
Saa maa du sagtens vide . . .

121

Guntram.

Hav mig undskyldt!
Min Herres Bryllup har jeg Intet hørt om.

Kongen.

Der kan du see, min Agnes! Til Guntram). Gaae du kun!
Vi troe dig gjerne.

Dronningen.

Lad ham vente lidt!
Men har du ikke mærket hos Fru Estrid,
Der gjøres Anstalt til en Høitid?

Guntram.

Nei,
Det har jeg Intet mærket til. Men, sandtnok,
Jeg har den slemme Vane, at jeg gaaer
I mine egne Tanker, og saa mærker
Jeg ikke grandt, hvad Andre have fore.

Dronningen.

Ei, det er daarlig Tale! Er man ung,
Saa agter man paa Alting.

Eiler.

EderS Naade
Maa have Guntram undskyldt Naar han gaaer
I Tanker stundom, skeer det alt mod Grund.
Han dyrker Skjaldekunsten.

122

Dronningen.

Dyrker du?

Guntram.

Det gjør jeg rigtignok.

Dronningen.

Men denne Kunst
Er saare vanskelig. Har du nu mærket,
At du har Anlæg, medfødt Gave?

Guntram.

Nei,
Det har jeg ikke mærket.

Eiler.
Eders Naade
Kan see, han er oprigtig.

En Drabant
(*nærmer sig*). Hertug Volmer
Med Følge kommer.

Dronningen
(*til Kongen*). Det var herligt! Volmer
Maa vide bedst, om Rygtet taler Sandhed.

123

Fjerde Scene.

De Forrige. Hertug Volmer, med Følge.

Kongen
(*gaaer Volmer imøde*). Velkommen! Vær velkommen hid min Frænde!

Volmer.
Jeg takker Eder.

Kongen.
Nei, vær takket selv,
At I og Eders Mænd til os er kommet
Til venligt og til kjærligt Møde. (*Fører Volmer frem*). Agnes!
Vor kjære Frænde Volmer!

Dronningen.
Vær velkommen!

Volmer.
Jeg haaber, at I lider vel, min Frænne!

Dronningen.
Jeg takker Eder. --- Men I troer nok ikke,
At ligesom I kom, har vi haft Strid
For Eders Skyld.

Volmer.
For min?

124

Dronningen.
Der gaaer et Rygte,
At I er stærkt tilsinds at holde Bryllup.

Volmer
(*seer forvirret paa Kongen*). At holde Bryllup?

Kongen
(*leende*). Stakkels Frænde! Verden
Er kun et daarligt Herberg for de Fromme.
En ærlig Mand har ikke Lov at gjemme
En hemmelig Beslutning, uden Alle
Faae Nys derom.

Dronningen

(*hastig*) Saa er det sandt?

Kongen.

Min Agnes!

Det var min Agt at spare denne Nyhed
Til hen mod Aftentid, naar Dagens Høitid
Var endt, og Sindet næsten trættet
Af de forsvundne, glade Timers Indtryk.
Da skulde den som Hesperus, der stiger
Paa Aftenhimlen, stige fra sit dunkle,
Sit hemmelige Svøb, og med sin Glands
Tilsidst Sorherlige vor Bryllupssest.
Da skulde Volmer heel uventet føre
125 Sin unge Brud til dig; og siden brog vi
Til Klostret, hvor iaften de skal vies.
Men --- nu er Overraskelsen forplumret.

Dronningen.

O, denne Tidende mig høilig glæder!
--- I er trolovet? og med hvem, Herr Volmer?
Hvor har I fundet Eders unge Brud?
Hvorfra er' hun? eg maa dog kjende hende.
--- O, jeg har tusind Spørgemaal, som I seer.

Volmer.

Og jeg, min faure Frænke, Svar til alle.

Kongen.

Ja, Volmer, nu er Seglet brudt. Nu gavner
Det lidet kun, at skjule Brevets Indhold.
Fortæl min Hustru, inden ud vi drage
At skue Falkens Flugt, det Eventyr,
I fristed', da I vandt Jer Eders Brud.
Tid har vi nok, og Morgenens er kjølig,
Og Skovens Løtag hvælver sig fortroligt,
Og Træerne staae tause, som de lytted'.

Dronningen.

Fortæl, Herr Volmer! Jeg er lutter Øre.

Kongen.

Han skal fortælle. Men hans Eventyr
Er af en sær Natur, og taaler ikke
126 Ret mange Vidner. Eiler! lad os være
En Stund alene.

(*Paa et Vink af Eiler trækker sig hele Følget tilbage, saa megct Scenens Dybde tillader, og kun Kongen, Dronningen af Volmer blive i Forgrunden*) Nu kan I fortælle.

Volmer.

Med Føie kan man kalde, hvad mig hendt er,
Et Eventyr, et selsomt, fast utroligt.
--- Idag for eet Aar siden reed jeg sildigt
Med mine Mænd fra Eders Bryllupsfest.
Vi reed i Stilhed langsmed Esrom Sø,
Hvis blanke Speil af Maanen blev bestraalet.
Da saae jeg til min Undren midt i Søen
Syv unge Piger let og muntert svømme,
I fine Badekjortler klædte. Haaret
Hang opløst over Skuldrene, der skinned'
Som hvidest Elfenbeen. De boltred' sig,
Havfruer lig, med Overmod i Vandet,
Og sang i fremmede, men skjønnne Toner.
Forbauset over Synet steg jeg af,
Lod mine Mænd i Skoven holde stille,
Og nærmed' mig tilfods til Badestedet.
Her fandt jeg liggende paa Græsset syv

Forunderlige Slør, af selsom Art
Og af et Stof, der var mig ubekjendt,
Fast som de væved' var af fine Fjedre.
Til hvert af dem befæstet var en Krone
Af hvide Svanefjer, og rigt besat
127Med Perler og med dyre Stene. Nærved
Befandt sig andre Klæder, meest af Sille.
Jeg lod det ligge, som jeg fandt det, skjulte
Mig bag en Tjørnebusk, og holdt nu Øie
Med dem, der svømmed'. Efterhaanden steg de,
En efter Anden, op af Badet, drog
I Skjul af Løvet deres Klæder paa,
Befæsted' Slørene med Fjederkronen
Paa Hovedet, og --- neppe kan man troe det ---
Og hæved' sig fra Jorden op som Fugle.

Dronningen.

Og hæved' sig fra Jorden?

Volmer.

Som jeg siger ---
Først svævende med uvis Flugt; men siden
Udbredte Slørets Folder sig som Vinger,
Som brede Seil, der svulmede for Vinden.
Og mens de sang i Luften klart og lifligt,
Saa Espens Blade dirrede derved,
Og mens de skinned' under Maaneglandsen,
Forsvandt de for mit Syn som hvide Skyer.
Den sidste --- hvad jeg siden fik at vide ---
Den yngste blandt dem, var endnu tilbage.
Det syntes, som hun ikke kunde skilles
Fra Badets Kjølighed. --- Da faldt mig ind
Den Tanke som et Lyn: Er ikke Sløret,
Der løfter dem, en Fjederham som hine,
128Om hvikke Sagn og gamle Viser melde?
Og hvis jeg tog og gjemte det, der ligger
Endnu tilbage, vilde da den unge,
Deilige Svømmerske, der dvæler hisset,
Ei med det samme hindres i at flygte?
Og bringes i min Magt, og jeg erfare,
Hvorfra hun kommer, hvo hun er, fra hvilken
Mærkvædig Slægt hun stammer? --- Og som tænkt
Saa handled' jeg. Forsigtig tog jeg Sløret
Og gik i Stilhed hen til mine Mænd.
Først paa en Omvei, som om nys vi ankom,
Reed vi tilhobe hen mod Søen. Der,
Som jeg formoded', saae vi snart den Arme,
Der ængstlig gik fra Busk til Busk og søgte.
Ak, hun var ung og fager, let som Raaen,
Og smækker som en Vidiegreen om Livet ---
En Rosensblomme fra en fremmed Jordbund!
--- Da nu hun blev os vaer, da stod hun stille,
Forsagt og bln og som paa Spring til Flugt
Jeg nærmed' mig alene, talte venligt
Og mildt til hende; thi hun ynked' mig.
Og med en Strøm sf Ord, og afbrudt ofte
Af Taarer, søgte hun sit Tab at tolke.
Men disse Ord, der klang saa blødt og lifligt
Som Fløitetoner, fremmede de var' mig.
Hun gjorde da ved Miner og Gebærder
Sit Tab os tydeligt; og for et Syns Skyld
Vi søgte rundt i Busk og Krat om Sløret.
Men, som I vel kan tænke Jer, forgjæves.
129Da bredte jeg min Kappe paa min Hest
Og bad det faure Barn med Tegn, at sætte
Sig op og følge mig. Og hjælpelæs,

Forladt af Alle, som hun var, hun tog
Imod mit Tilbud. Derpaa drog vi Alle
Til Øresundet, til min Moders Gaard.
Hos hende har hun været indtil nu.

Dronningen.

Og har forklaret Eder, hvo hun er,
Fra hvilken Slægt hun stammer ned?

Volmer.

Det har hun.
Nu har hun været her et Aar, har lært
Vort Tungemaal, og taler det med Lethed.
--- Hun er en græsk Prindsesse. Hendes Navn
Helene. Hun er Datter af Kong Zeno,
Eycladernes Behersker. Hine Slør,
Der tjene dem som Pinger, er en Arv,
Der paa en selsom Viis og alt ved Vuggen
I denne Slægt tilfalder Spindesiden.
Ved dem forundes dem en Evne til
At hæve sig med Svanens Flugt i Luften.
--- Et andet, ikke mindre sjeldent Fortrin,
Blev givet hendes slægt. Ved Slørets Hjælp,
Men kun saa længe det er til, formaae de
At undgaae Alderdommens Brøst og Mangler.
I visse fjerne Søer --- og blandt dem
130Er Esrom-Sø den ene --- blev der nedlagt
En Kraft, at give Slørets Eierinde
Ungdom og Skjønhed, mens hun er i Live.
Ved Fruetider, ikkun eengang aarligt,
Da drage de som Svaner høit i Luften
Til hine Vande, bade sig deri
Ved Aftentid, og stige atter op
Forynged' og forskjønned'.

Dronningen.

Hellige Jomfru!
Forynged' og forskjønned'? --- Men, Herr Volmer!
Har da Helene siden ikke spurgt
Om Sløret? Har hun ikke mistænkt Eder?

Volmer.

Hun troer, at det er snappet af en Rovfugl.

Dronningen.

Men I har gjemt det; ikke?

Volmer

(forlegen). Gjemt det? jeg?

Kongen

(hurtigt). Nei, nu er det tilintetgjort, min Agnes!

Dronningen.

Tilintetgjort? Nei, det er aldrig muligt!
Et slikt Klenodie? Det har I gjort?

131

Volmer

(tøvende). Det er tilintetgjort.
Det var nødvendigt,
Ifald vor Frænde vilde stadig binde
Sin unge Brud til sig.

Dronningen.

Ak, nu jeg fatter!
I frygted' for, Helene vilde flyve

Fra Eders Favntag --- ja, det var jo slemt.
Men er I ogsaa vis paa, Eders Sandser
Ei skuffed' Eder? Troer I fuldt og fast
Paa dette Slørs vidunderlige Dyd?

Volmer.

Jeg har ei Grund til Tvivl. Hos os i Norden
Blev Slør som disse kaldte Fjederhamme,
Som man af gamle Viser kan erfare.
Og i min egen Slægt der gaaer et Sagn,
At Irmindlin, en ung og fager Jomfru,
Fløi over Sundet i en Falkeham,
Og drukned' under Kampen med en Valrav. n.
Der er en Vise lagt derom.

Dronningen

(Huskende sig om). En Valrav. n.?

132

Volmer.

Den havde dræbt min Stammemoders Søn.
Man har et andet Sagn, jeg netop nu
Maa stundom tænke paa, at Ravnen vender
Engang tilbage, at igjen den truer
En af vor Slægt mod Fare. Men han frelses,
Ifald en Jomfru offerer sig for ham.
Men Sagnet er utydeligt.

Dronningen.

En Valrav. n.
Nu mindes jeg . . . jeg har ei agtet før . . .
(Vender sig og kalder)
Min Ingeborg, kom hid! --- Herr Eiler, kald
Paa Ingeborg. *(Til Volmer)*. Jeg mindes, mine Piger
Har dandset til en Sang om Irmindlin,
Der dræbte Ravnen.
(Ingeborg nærmer sig)
Ingeborg, fortæt mig,
Hvad er det for en Vise, du har sjunget
Om Falkehammen?

Ingeborg.

Den om Irmindlin?

Dronningen.

Ja, netop den. --- Og du kan synge den?

Ingeborg.

Det kan jeg, Eders Naade. Men da Ove
Just nu er her . . . han synger den saa deilig!

133

Kongen.

Velan, saa kald paa Ove, lad ham synge!
Og I, Smaapiger, dandser kun til Sangen!
Imens kan vi, min Agnes, gaae til Teltet
Og en Forfriskning tage. --- Kom, Herr Volmer!
(Kongen, Dronningen og Volmer sætte sig udenfor Teltet, Mens Ove tager Plads i Forgrunden, hvor ogsaa Pigerne dandse til Sangen).

Ove.

1.
Den vilde Ravn er fløiet bort
Med Germands venstre Øie
Med Hælvten af hans Hjerteblood,
Og sidder paa hine Høie.

Du vide mig den ene Bøn,
Din Falkeham du mig laane.
Jeg bringer Bod alt for din Søn
Og flyver over til Skaane.

Chor.
(*Mens Pigerne dandse*). Hun fløi over de Sletter,
Hun fløi over salten Vand.
--- Albrig vender Irmindlin
Tilbage til Danmarks Strand.

Ove.
2.
»Min Datter, bliv og vær mit Huus!
Du kan ei Germand hævne.
134Min Falkeham er slidt og skjør,
Den brister ved dette Stevne.«
--- O, lad mig flyve, som jeg kan,
Alt ud i Verden den vide!
Herhjemme paa den øde Strand
Mit Hjerte brister af Qvide.

Chor.
Hun fløi over de Sletter, etc.

Ove.
3.
Hun fløi om Natten, fløi ved Dag
Med Fatkens Fjedre vaade.
Paa Kullens Klipper Ravnen sad
Og skaged' med Vinger baade.
Sid stille, Ravn, og værg dit Liv!
Dit øie jeg ud vil stinge,
Og skjøre med min skarpe Kniv
Alt under din venstre Vinge.«

Chor.
Hun fløi over de Sletter, etc.

Ove.
4.
»Nu har jeg dræbt den lede Ravn ---
O Germand, Hjertenskjære!
135Nu vil jeg til din Moder hjem,
Hvis Falken mig kunde bære.«
Hun fløi fra Stranden op igjen,
Men Falkevingerne dale.
Det var for Germand Gladensvend,
Hun sank i Bølgerne svale.

Chor.
Hun fløi over de Sletter,
Hun fløi over salten Vand.
--- Aldrig vender Irmindlin
Tilbage til Danmarks Strand.

Kongen
(*der under Slutnings-Choret er traadt frem med Volmer*). Hav Tak, min Ove! det var herligt sjunget.
(*Ove og Pigerne trække sig tilbage*).
Nu, Volmer, har I saa betænkt at følge
Det Raad, jeg Eder gav?

Volmer.
Min ædle Frænde!
Jeg har ei Mod dertil.

Kongen.

Det vil I angre.

Volmer.

Mig tykkes næsten, jeg gjør Synd, ifald jeg
Tilintetgjør hiint underfulde Slør.
136 Det er Helenes Eiendom, er hendes
Med Ret og Skjel. Heel ofte, naar hun sørger
Ved Savnet af saa dyrebart et Gode,
Bebreider jeg mig bittert, det er mig,
Mig, hvem hun elsker, der er Slørets Ransmand.
Jeg tilstaaer Eder, jeg har ikke villet
Berøve mig den Mulighed, engang
At gjøre god igjen min Uret.

Kongen.

Volmer!
Tag mod et venligt og et velmeent Raad.
Ifald I elsker hende ret af Hjertet,
Tilintetgjør da Sløret, gjør det snart!
Vel kjender jeg kun lidet til Helene;
Kun et Par Gange har jeg ubemærket,
I Eders Svendes Flok, betragtet hende
I Nærhed. Men jeg snuffer mig vist ikke.
Saa faur og elskelig hun er, saa har dog
Naturen givet hende Qvinbens Villie
Og Hurtighed i Tanker og Beslutning.
Naar Sløret atter er i hendes Vold,
Da forudsiger jeg, endskjøndt jeg ikke
Er Spaamand, at hun drages vil af Længsel
Tilbage til sin Slægt og til sit Hjemland ---
Saa ubetvingelig er denne Drift,
Der binder Menneskerne til den Jordbund,
Hvor deres Vugge stod. --- Og desforuden,
137 Hvormed kan vi og dette kolde Norden
Erstatte hende Naxos, hvor hun fødtes?

Volmer.

Hvad der I siger, har jeg sagt mig selv.
Men mindes vel, naar Sløret ei er til,
Da kan Helene heller ikke vente
Foryngelsen af Esrom-Søens Vande.
Kan jeg for Gud og for mig selv forsvare,
At nægte hende sligt et sjeldent Fortrin?
Naar hendes Rosenkinder salme hen,
Og hendes Øine miste deres Glands,
Naar dette Billed, der mig nu fortryller,
Af Aar og Alder lider, og jeg veed,
Det staaer i min Magt, atter at foryng
Dets Skjønhed og dets Liflighed, --- da skal jeg
Med egen, med forvoven Haand mig spærre
Al Mulighed dertil? --- Min ædle Frænde!
Det vil I dog ei raade til.

Kongen.

Det vil jeg;
Og meest af denne Grund. Betænk det selv:
Hun kan forynges, I, Herr Volmer, ikke.
For hende viser Verden og dens Forhold
Sig i et evigt Ungdoms-Skær; thi hun,
Da hun er ung bestandig, vil bedømme
Dens Færd med Ungdoms lykkelige Letsind.
For Eder ældes Verden som I selv,
138 Og Eders Krav til den forandres aarligt.
En saadan Ulighed i Kaar vil vorde
En Grav for Eders Lykke --- I kan troe mig.
Dog, I maa handle, som I synes bedst.
I al paid er der Tid til Overtænkning.

Naar først I er Helenes Husbond, kan vi
Maaskee bedømme bedre, hvad der her
Er raadeligt. Os giver Tiden villig
Det Raad, der flygter stridig, mens det søges.
(*Eiler nærmer sig*).

Eiler.
Hvis Eders Naade lyster, er nu Alt
Beredt til Falkejagten.

Kongen.
Det var vel.
(*Han og Eiler gaae hen til Ridderne blandt Følget*)

Volmer.
Guntram, kom hid! Her er et Brev, der flur:
Maa bringes til min Moders Gaard, til Jomfru
Helene. Sæt dig strax tilhest.

Guntram.
Skal skee.
Men tilgiv, Herre! . . Hvisi jeg turde spørge ---

Volmer.
Hvad vil du?

139

Guntram.
Ak, forleden gav jeg Eder ---
Jeg havde sat det ud paa Riim --- jeg tænkte,
Jomfru Helene mutigt vilde glæde
Sig lidt derover ---

Volmer.
Ei, nu husker jeg.
Det har Helene faaet, som du har ønsket.
Men det er Galmands-Tale, du har skrevet.

Guntram.
Ak, er det sandt? Ja, jeg har tænkt det selv.

Volmer.
Lad dette fare, Guntram! Digtekunsten
Er af sær Beskaffenhed. Den drivers
Ei lettelig, for Villien er god.
Siig du Farvel til Muserne, min Guntram!
Jeg mener dig det godt. Lad dette fare!
Du er mig tro; du tjener mig med Iver.
Det skal jeg sætte Priis paa og belønne.
--- Men skynd dig nu, og bring Helene Brevet.
(*Guntram gaaer. Dronningen, der hidtil har siddet ved Teltet i Samtale med Eiler, Ove og de næmest
staaende Riddere, træder frem*).

Dronningen
(*til Volmer*). Hvad I har nys fortalt mig, og hvad Ove
Har sjunget om, mig høilig har forbauset
140Jeg forudseer, at jeg har mangt et Spørgsmaal,
Som I vil plages med at give Svar paa.

Volmer.
I kan ei plage mig med Eders Spørgsmaal.
(*Riddere og Jægere af Følget, Nogle med Falke paa Hænderne og forsynede med de til Falkejagt
nødvendige Redskaber, nrme fia*).

Kongen
(*der igjen træder frem*). Min Agnes! staaer din Hu dertil, da vil vi
Paa Sletten hisset lade galken stige.

Alt er beredt, og under Bakken venter
Din Ganger utaalmodig.

Dronningen.

Jeg er færdig.
--- Min Falk! Hvo b---rer den? Min muntre Falk!

Kongen

(tager Falken fta en af Jægerne). Giv hid! --- Her er den, Agnes!

Dronningen.

Ja, der er den!
Min Ridder Rap), som Ove nys har døbt den.
--- Herr Volmer, kom! *(Afsides til ham)*. Forinden
Jagten skiller
Os ad, jeg tale maa et Orb med Eder.
(Under det følgende Chor ordner sig Toget til at drage bort).

141

Chor.

Tilhest, tilfods, i Skov, i Krat
Og over den aabne Slette,
Den aarle Morgen og seent mod Nat
Jage vi Dyrene trætte.
Sadl op min Ganger og skjærp mit Spyd!
Ræk mig den blanke Bue!
Afsted vi drage ved Hornets Lyd,
Den flyvende Falk at skue.
Dens Jagt er høit over Lindens Top,
Dens Vinger i Luften suse.
vi jage Ræven og Ulven op,
Der luske ved Bøndernes Huse.
Tilhest, tilfods, i Krat, i Skov
Sægerne hastig ile,
Og naae tilsidst det flygtende Rov,
Alt med de susende Pile.
(Alle drage bort).

Femte Scene.

Værelse paa Fru Estrids Gaard. Helene kommer hurtig ind, efterfulgt af Malfred og endeel andre Piger, hvoraf nogle bære en temmelig stor; Kasse.

Helene.

Sæt den kun her, men sæt den vaerlig. Malfred,
Du fik jo Nøglen, luk kun op --- nei, vent!
142Jeg selv vil lukke op, jeg selv maa tage . . .
Men Nøglen passer ikke --- vil du see!
Nu er det vist den feile Nøgle --- see kun,
Den sidder fask.

Malfred.

Hvis jeg maa prøve ---

Helene.

Ja,
Prøv du kun, Malfred; læg dig ned paa Knæ.
Jeg gider ikke bukke mig.

Malfred

(*der lukker Kassen op*). Den passer.

Helene.

Ak, det var skjønt! Saa lad os nu see ad.
Nu maae I hjælpe mig. Ræk mig kun Alt,
Eet efter Andet. --- Hvad er det, der glimrer?

Malfred.

Det er et Hovedguld, besat med Perler.

Helene.

Læg det kun hen. Det har jeg ikke Brug for.

Malfred.

Men det er deiligt. See kun!

143

Helene.

Det er godt.
Hvad ligger der?

Malfred.

En Skarlags-Ærmekaabe ---
Nei, see dog! heeltigjennem er den fodret
Med Maarskind.

Helene.

Godt. Læg den kun hen til siden.
Hvad ligger der?

Malfred.

En Gyldenstykket-Kjortel.
O, hellige Jomfru! hvilken kostbar Kjortel!
Den er saa svær, at knap man kan den løfte.

Helene

(*fortredelig*). Ja, deri har du Ret. Men hvor kan jeg
Bevæge mig i disse stive Klæder?
Man kan jo ikke gaae et Skridt med dem.

Malfred.

Men det er Brug hos Alle hertillands.
Især er Brudestads ---

Helene.

Ja, hertillands!
Men jeg . . . hvor kan nu Volmer troe, jeg gaaer med
Luk Kassen i! Jeg har seet meer end nok.

144

Malfred.

Og I har ikke seet en Trediedeel!

Helene.

Men denne Trediedeel er hæslig. Luk!

Malfred.

Forsynd Jer ei. Der gives ikke Mange,
Der kunne vente slige Fæstengaver.
Kom, skal I see. Her er en snæver Trøie
Af Sølvmor, sat med kostelige Stene ---
O kom og see!

Helene

(*halv uvillig*). En snæver Trøie . . . viis mig ---
(*Udbrydende*).
Ja, den er smuk! Saaledes skal den være!

(Seer selv efter).

Og der en jonisk Hue . . . der et Bælte . . .
Det har han ladet gjøre efter mit,
Og ganske hemmelig!

Malfred.

(smilende). Ja, jeg har vidst det.

Helene.

Ja, Volmer elsker mig, det kan jeg see.
I denne Dragt vil jeg staae Brud. Med Resten
Kan I for min Skyld gjøre, hvad I vil.

145

Malfred.

Men I maa bære Hovedguld som Brud.

Helene.

Lad mig i Ro. Sæt Alting ind igjen.
(Nogle af Pigerne bære Kassen ind og komme strax tilbage)
Nu er det Skade, Volmer ei er her.
Hvi tøver han? Han veed, hvordan jeg længes.

Malfred.

Han loved' først at komme Klokken tolv.
Nu er den elleve.

Helene.

O, var den tolv!
Hvor holder jeg det ud, til den er tolv!

Malfred.

Maaskee kan En af os forslaae Jer Tiden.

Helene.

Fortæl mig lidt om Vielsen.

Malfred.

Ja, gjerne.
Iaften Klokken syv vi drage bort
Til Klosterkirken, hele Brudeskaren.
I rider ærbar ved Herr Volmers Side.

Helene.

Ja, det er herligt! Ride vil jeg gjerne.
146Den Skik er god, I bruge hertillands,
At Eders Qvinder ride. --- Nu, hvad Mere?

Malfred.

I Kirken skal I staae paa Altergulv
Under en Himmel, Klostrets Dreng bære.
Saa ringes der med alle Klokker smaa.
Saa kommer han, Herr Peder, sjunger Messen,
Og alle Brødrene de svare: Amen.
Saa bindes Eders Haar med dragne Baand ---
Nei, det er sandts det skeer herhjemme. Kronen,
Som I har paa som Brud, den faaer I her,
Og Eders Haar skal bindes op herhjemme.

Helene.

Der bliver Intet af.

Malfred.

Saa kommer Bispen ---
Saa vexles Ringene --- saa siger Bispen:
»Jeg spørger Eder for den øverste Gud,
Har I betænkt . . .« Nei, lad mig see, han siger:

»Jeg spørger Eder . . .« Ak, jeg husker ikke.

Helene.

O, det er lange, kjedelige Skikke!
Fortæl om noget Andet.

Matfred.

Hvis I ønsker,
Saa skal vi Alle synge Jer en Sang.

147

Helene.

Ja, syng kun. Der er altid meer Forstand
I Eders Biser end I Eders Skikke.

Malfred.

1.
Den Sommerdag mig gjøres lang
Under de grønne Linde.
Hvor skal jeg styre hen min Gang,
Min unge Brud at finde?
Chor af Pigerne.
Huset er af Marmor,
Og Taget er af Bly,
Sengen er med Silke bredt;
Den Jomfru hun sover deri.

Malfred.

2.
Saa vee er mig for dine Ord ---
Under de grønne Linde.
Saa vidt i Landet alt jeg foer;
Hvor kan jeg Huset finde?
Chor af Pigerne.
Huset er af Marmor,
Det ligger under Ø.
O Ridder, vil du naae derhen,
Du seile den vildene Sø.

148

Helene

(giver Pigerne et Vink, at de skulle holde op, og gjentager talende). »Huset er af Marmor
Og Taget er af Bly ---«
Hvor komme disse Ord i Eders Sange?
--- Giv mig min Luth! Jeg kjender dette Huus,
Af Marmor bygt, der ligger under ø.
(Synger til Luthen).

1.
Af Marmor er det bygget,
Min Faders høie Slot,
Af Palmetræer skygget,
Ved Bjerge fast betrygget,
Ved Havet, der ruller blaat.
Naar man fra Paros seiler,
Da seer man mellem Høie
Det hvide Slot, der speiler
I Søen sine Fløie.

2.
Ak, aldrig jeg forgjætter
Mit Hjem, min Faders Slot,
De solbestraalte Sletter,
De sommerklare Nætter,
Og Bandet, der ruller blaat;
Og mine Søstres Skare,
Der i de gyldne Haller,

Med deres Stemmer klare
Forgjæves paa mig kalder.

1493.

Thi mig har Svanens Vinger
Til fjerne Lande bragt.
Med Eder den sig svinger,
Men mig en Gud betvinger
Og holder mig her med Magt.
Paa disse strenge Kyster
Bedrøvet ladt tilbage,
Jer kalder Eders Søster
Med Ariadnes Klage.

(Lader Luthen falde og brister i Graad. Vigerne, der under det sidste Vers have nærmet sig, vige med et Udraab forskrækkede tilbage).

Sjette Scene.

De Forrige. Fru Estrid, der kommer hurtig ind.

Fru Estrid.

Hvad er der skeet? Hvad feiler dig, min Datter?

Helene.

O Moder, bliv ei vred . . . Hvad skal jeg gjøre?
Jeg er saa tidt bedrøvet.

Fru Estrid

(til Vigerne). Lad os ene.
(Pigerne gaae langsomt og nedslaaede ind).
Du er bedrøvet? Har du Grund hertil?

150

Helene.

Ak nei, jeg veed det --- det er Uret af mig.
Jeg lever uden Sorger her, jeg elskes
Af Volmer og af dig. I føie mig,
I ere kjærlige mod mig, langt mere
End jeg fortjener. Men --- tilgiv, min Moder!
Mig griber undertiden Sorg og Længsel
Ved Tanken om det Hjem, jeg har forladt.

Fru Estrid.

Jeg kan ei dadle big derfor, min Datter.
Men kan ei dette Hjem, det nye, det trygge,
Du har erhvervet, give dig Erstatning?
Du selv har sagt, at disse Lande gav dig,
Hvad ei dit Fødested dig kunde skjænke.

Helene.

Min Volmers Kjærlighed! O troe kun ikke,
At jeg kan glemme, hvad han er for mig!
Hvis Volmer fulgte med mig til mit Hjem,
Da vilde Naxos unge Piger undres,
At Mænd som han kan findes her i Norden.
Han er som Jason, da han gik at hente
Det gyldne Skind; han er som Dionysos,
Da han med Mildhed trøsted' Ariadne ---
Saa mandig og saa mild, saa stærk og kjærlig!

Fru Estrid.

Nu, min Helene, og endda du længes?

151

Helene.

O hør mig, kjære Moder! Hjemme har man
Et Sagn fra gammel Tid om Alkyoneus,
En af Giganterne. Til Døden saaret
I Kamp med Guderne, og styrtet ned,
Han atter kom til Live, da han faldt paa
Sit Fødested Pallene. Denne Mythe
Er Menneskets Historie. Vi drage
Sundhed og Liv af Landet, hvor vi fødtes.

Fru Estrid.

Vel giver jeg dig Ret heri, min Datter!
Men Qvindens Kaar er ei som Mandens. Han
Er Eet og Alt med Landet, Hvor han fødtes,
Og af dets Marv han drager Styrke. Qvinden
--- Saaledes byder selv den hellige Skrift ---
Skal følge Mandens Kaar; hans Hjem er hendes.
--- Ei heller jeg er født i dette Land.
Mit Fødeland er Bretland. Men i Danmark,
Der var min Husbonds Hjem, der har jeg fundet
Mit andet Fødeland; der blev jeg gjenfødt
I Kjælighed til ham, der var mig Alt.

Helene.

O Bretland! dette kolde, strenge Land!
Hvor meget har det ikke liigt med Danmark!
Mit Hjemland derimod --- du kjender ikke
Hiint muntre, varme, lykkelige Land!
Der er Naturens Guddom mild mod Alle.
152Den synker frugtbar ned i Solens Straaler,
Den kjæler os med Vindene fra Søen,
Den mætter os med gyldne Frugter, lædsker
Med Kilderne vor Tørst. Blandt os de vandre
Endnu som fordum, Hellas Gudeskarer.
Hos os endnu man mindes dem; vi krandsse
Med Blomster Kildevæld og Brønde, smykke
Med Viinløvblade Bacchus' Tempel-Rester,
Naar Druen samles ind i Viinhøst-Tiden.

Fru Estrid

(*ryster paa Hovedet*). Man maa forundres, Barn, naar du fortæller
Om Eders Skikke. Knap man skulde troe,
At Christendommens Lys var trængt til Eder.

Helene.

Ak, kjære Moder! leved du hos os,
Paa denne Jordbund, hvor en Slægt af Guder
Og hine herlige Heroer fordum
Har færdedes, og hvis du daglig saae
De stolte Levninger af deres Templer,
Maaskee du vilde da forundres mindre.

Fru Estrid.

Hvi hænger du saa stærkt ved hine Guder?
De var' forgjængelige, vare Væsner
Af skrøbelig Natur. De sank i Støvet
For ham, den eneste, den sande Gud.

153

Helene.

De vare skrøbelige --- det er sandt.
Men derfor følte Mennesket, det svage,

Han var beslægtet med dem. Det er sandt,
De var' forgjængelige. Men af Ungdom
Og Skjønhed blev bekrandset deres Liv.

Fru Estrid.

Nu derom vil vi tie. Alt jeg veed,
At her vi enes ei. Men naar du dadler
Vort Nordens strenge Himmel, glemmer du,
At du var ude af dig selv af Glæde,
Da første Gang du saae den hvide Sneemark,
Det brede, frosne Sund; at du var henrykt,
Engang da Nattetaagen frøs, og Volmer
I Skoven førte dig, hvor alle Grene,
Med Iis belagte, glimred' smukt i Solskin.

Helene.

Ja, du har Ret; det kan jeg ikke nægte.
Det var et underfuldt, et herligt Syn!
Feernes Dronning synes selv at smykke
I Vinternatten Eders tause Skove.
Hun synes under Grenenes Crystaller
At svæve midt i hine hvide Taager.
Men hun er umild. Naar jeg, svøbt i Maarskind,
Gik ud for at beundre hendes Værk,
Da sused' Vinden, stikkende som Pile,
Imod mig, og min Aande frøs i Luften.
154Og selv herinde, naar jeg gik til Vinduet,
At glæde mig ved hine frosne Palmer
Paa Ruderne --- ja, det er sandt, at ofte
Jeg var som ude af mig selv af Glæde,
Men stundom ude af mig selv af --- Kulde.

Fru Estrid.

Du overdriver, Barn. Ifald vort Land
Er koldt og strengt, da fødes her til Gjengjæld
En karst og dristig Slægt. Det er ei godt,
At færdes under uforstyrret Medgang.
Først, naar vi savne, skatte vi vor Lykke.
Først under Modgang lære vi at taale
Vort Held med Ydmyghed. Vort Liv maa prøves
I Lidelser og Smerte --- Lidt jeg kjender
Til hine varme Lande, hvor du fødtes.
Men jeg vil troe dig, at Naturen handler
Med Menneskerne mere værligt der
End her, hvor Folket falder mere haardført.
Dog er det rimeligt, at ogsaa Naxos
Har sine Plager. (*Smilende*). Men, min Datter seer
Sit fjerne Hjem i et bestandigt Solskin.

Helene.

O Moder! skal det regnes da for Intet,
At jeg med dette Hjem er revet løs fra
Den kongelige Slægt, hvorfra jeg stammer?
Skilt fra min Fader, skilt fra mine Søstre?
At jeg har liidt et uerstatteligt,
155Et bittert Tab? --- Den dybe Sø ved Esrom,
For mig den mistet har sin Kraft; den giver
Ei oftere min Ungdom mig tilbage.
Kun eengang har dens underfulde Vande
I Badet styrket mig, og allerede
Er tabt for mig Gjenfødselen, de bringe.
Hvad I ved Daaben tænke Jer ---

Fru Estrid.

Hvad vi?
Og du, Helene?

Helene
(*forvirret*). Jeg?

Fru Estrid
(*med Strenghed*). Helene, glem ei
Din Frelser, at han ei skal glemme dig.
I Daabens Vande rækkes dig det Bad,
Der styrker dig mod det Forkrænkelige.
I dem du søge Frelsen for din Sjæl.

Helene.
Ja, kjære Moder, og jeg mener ogsaa . . .

Fru Estrid
(*vedblivende*). Ved Daadens Vande fødes du igjen,
Ved dem dig venter hist en evig Ungdom.
156I dem blev lagt den underfulde Kraft,
Der løfter op din skrøbelige Tanke
Til ham, der er og var fra Tidens Ophav,
Og ikke kan forgaae som hine Guder,
Din Tanke hænger syndigt ved.

helene.
O Moder!
Jeg kan ei altid fatte, hvad du mener.
Men hav Taalmodighed. Sæt dig i mit Sted.
Her er jeg fremmed blandt et fremmed Folk.
Hvad her I agte høit og sætte Priis paa,
Er næsten uforstaaeligt for mig.
Hvad jeg begjærer, det er Jer en Gaade.
Og nu det Værste: her jeg daglig gaaer
En umild Alderdom imøde, gaaer den
Imøde under Eders kolde Himmel.
Jeg har saa ofte tænkt derpaa, og altid
Med Angst og Uro. --- Siig, hvorledes er det,
At blive gammel?

Fru Estrid.
Vær kun uden Frygt.
Det er en venlig Tilstand. Aar og Alder
Os give Fred med Gud og Fred med Verden.
Det er et Vingeslag af den Cherub,
Der holder Vagt ved Paradisets Porte.
Det er et Afkald paa det Jordiske,
Et Blik i Evighedens bedre Lande.

157

Helene
(*bedrøvet*). Du viser mig bestandig til et Hisset.
Har dette Liv da intet Krav for Eder?

Fru Estrid.
Jo, min Helene, kjære Barn . . . forstaae mig!
For dig, saa ung og fager som du er,
Har Livet Krav; det var ei meer end billigt.
Vær ikke nedslaaet; frygt ei for din Fremtid!
Min Sønnekones Liv er ei bestemt til
At svinde taust og ubemærket hen.
Dig venter mangt et Held; det er mit Haab.
--- Der kommer Nogen.

Helene.
Det er sikkert Volmer.
Det er et Varsel, at du spaaer mig Sandhed.

Syvende Scene.

De Førrige. Malfred. Siden Guntram og de øvrige Piger.

Malfred.

Der er et Bud derude fra Herr Volmer.

Helene.

Et Bud? Og er han ikke selv derude?

158

Fru Estrid.

Maaskee han kommer strax. (*Til Malfred*). Lad Budet komme.
(*Malfred gaaer ud*).

Helene.

Ak, det var slemt! Jeg tænkte, det var ham.
(*Guntram, Malfred og Pigerne træde ind*).

Guntram.

Jeg bringer Eder Brev, min ædle Jomfru.

Helene

(*glad*). Et Brev? og fra din Herre?

Guntram

(*leverer hende Brevet*). Fra min Herre.

Helene.

Men, Guntram, kommer han da ikke selv?

Guntram.

Det veed jeg ei. Maaskee det staaer i Brevet.

Helene.

I Brevet? Du har Ret. (*Vil bryde det*). Nei, det er sandt,
Et Brev maa klippes op, har Volmer sagt.
Giv mig en Sax --- o Malfred! skynd dig noget!
(*Tager mod Saxen og stikker sig*)
159Der stak jeg mig i Fingeren. Det bløder . . .
O Moder, see! det bløder virkelig.

Fru Estrid.

Det var jo slemt. (*Til en af Pigerne*). Bring mig ihast et Klæde.

Helene

(*ængstelig*). Du troer, at det er farligt?

Fru Estrid

(*smilende*). Farligt er det.
hvis ikke Malfred skynder sig med Linet,
Saa standser Blodet af sig selv.
(*Da klædet bringes hende*).
Lad mig
Forbinde . . .

Helene.

Men det bløder ikke mere.
Saa er det ikke værdt. Hvad mener du?
Det seer saa hæsligt ud med Bind om Fingren.

Fru Estrid.

Nu, som du vil. --- Saa vil vi læse Brevet.

Helene.

Ja, læs det for mig. (*Giver hende Brevet*). Eders Skrift
er svær,
160 Slet ikke som den Skrift, man før har lært mig.
Det gaaer saa langsomt med mig. Læs kun du.

Fru Estrid

(*gjennemløbende Brevet*). Min Volmer sender dig en kjærlig Hilsen.
Han er paa Falkejagten med Hans Naade
Og Dronningen, og venter ei at slippe
Før Klokken eet. Til den Tid er han her.

Helene.

O, Klokken eet! Saa skal jeg altsaa vente
Endnu en Time. Det er mig umuligt!

Fru Estrid.

Fremdeles skriver han, du maa dig holde
Beredt at drage hen med ham til Hove.
Hans Naade, Dannerkongen, og vor Dronning,
Der har erfaret om din høie Herkomst
Og mærkelige Skjebne, ønske begge
At lære deres Slægtnings Brud at kjende.

Helene.

Til Hove? Det var herligt! Det har Volmer
Alt længe lovet mig. Og jeg skal tale
Med Kongen og med Dronningen?

Fru Estrid.

Det skal du.

161

Helene.

Ak, det er skjønt! --- Er Kongen her i Landet
En venlig Hersker, mild som han er mægtig?

Fru Estrid.

Ja, min Helene! Kongen her i Landet
Er mild som mægtig, er en venlig Hersker,
En Trøst for de Betrængte, en Beskytter
For Høi og Lav, og en Beskjærmer af
Hver god Bedrift, der trænger til hans Gunst.

Helene.

O Moder! naar du vidste, hvor jeg længes!
--- Hvorledes gaaer det til hos Jer til Hove?
Hos os --- maa jeg fortælle dig, hvorledes
Det er hos os?

Fru Estrid

(*smilende*). Det har du tidt fortalt.

Helene.

Ak, har jeg? Og nu er du kjed deraf?

Fru Estrid.

Det er jeg ikke. Men det er paa Tid,
Du tænker paa at smykke dig til Festen.

Helene.

Ja, det er sandt. Kom, Malfred, lad os gaae.
(*Bliver Guntram vaer*).
Men Guntram har jeg ganske glemt! --- Kom, Guntram!
162 Du smiler saa barmhjertig --- kom kun hid!

Din Herre har mig givet dine Vers.
Nu skal du see, at jeg har tænkt paa dig.
(Seer efter i en Kurv eller deslige).
Her har jeg til dig . . . men hvor er det nu?
Nu har nok Malfred haft det fremme. --- Malfred,
Hvor har du lagt det? Jeg har sagt saa tidt,
At I skal holde Jer fra mine Gjemmer.

Fru Estrid

(tager et Axelbaand frem af en Skuffe). Her er det, Barn. Det laae i dine Gjemmer.

Helene.

Ak, jeg har lagt det selv . . . nu mindes jeg.
Tilgiv mig, kjære Malfred! --- Kom nu, Guntram!
--- Ja, det er gruelige Vers, du skriver;
Og jeg er bange for, at du maa give
God Tid, hvis det engang skal lykkes dig.
Men jeg forstaaer mig ikke stort derpaa.
Maaskee man her hos Eder kalder Det,
Du skriver, Poesie. Hvor jeg har hjemme,
Der kalder man det ikke Poesie.
Men da du mener det saa godt, og er
Saa ærlig og saa trofast --- Folk som du
Er Sjeldenheder i min Faders Gaard ---
Saa see! det Axelbaand, det har vi syet,
Det skal du gaae med, gaae dermed bestandig.

Guntram.

Min ædle Jomfru, I er altfor god ---

163

Fru Estrid.

Min Datter! du har føie Tid tilbage.
Nu maa du ind at smykke dig.

Helene

(tøvende) Ja, Moder ---
Men der er Noget, jeg har villet sagt dig,
Men altid glemt. Du bliver vel ei vred . . .
Jeg synes, paa en Høitidsdag som denne
Bør Ingen lægge Dølgemaal paa sin Herkomst.
(Hastig)
Og jeg har nylig talt derom med Volmer ---
Han er af samme Mening.

Fru Estrid.

Nu, min Datter?

Helene.

Hvis altsaa du har Intet derimod,
Saa vil jeg gaae til Altret i den Dragt,
Der bruges i mit hjem af Landets Døttre.

Fru Estrid.

Gjør, som du vil, mit kjære Barn. Jeg veed,
Du bliver smuk i hvilken Dragt du vælger.

Helene.

Saa du har Intet derimod? slet Intet?
O tusind Tak! --- Ja, smuk, det skaa jeg blive!
Hvis Naxos Piger ei forstode Andet,
Forstaae de dog at smykke sig til Fester.
(Gaaer ind tilhøire med Malfred og nogle af Pigerne. Fru Estrid med Guntram og de andre Piger gaaer ind tilvenstre).

164

Ottende Scene.

Et mere aabent Skovpartie. Flere Hold af Jægere drage forbi i Baggrunden. Siden Dronningen og Volmer.

Chor

(af forbidragende Jægere). Tilheft, tilfods, i Skov, i Krat
Og over den aabne Slette,
Den aarle Morgen og seent mod Nat
Jage vi Dyrene trætte.
(Dronningen og Volmer træde ind med Følge. Dette sidste holder sig i Baggrunden).

Volmer

(idet de træde ind) Min Frænke, her er Bakken, I har talt om,
Og her det Sted, I bad mig Eder vise.
Her nedenunder ligger Skoven udbredt,
Som om det var et Grønsvær ---

Dronningen

(adspreedt). Skoven? hvor?

Volmer.

Dernede. Hvis I nu vil følge med,
Saa kan I see en Part af Esrom-Kloster,
Og Søen som en himmelblaa Saphir,
Det rige Klosters bedste Smykke.

165

Dronningen

(som før). Esrom?

Volmer.

Ja, faure Frænke. Kun et Skridt, saa seer I ---

Dronningen.

Nei, lad os blive her. I nævned' Esrom.
Jeg kommer herved til paany at tænke
Paa Eders Eventyr og paa Helene,
Den unge Brud, I fandt ved Esrom-Sø.
Jeg kan ei rive mine Tanker løs
Fra hendes mærkelige Skjebne. Siig mig . . .
Det underfulde Slør, I har fortalt om,
Og som I sagde var ei mere til,
Er det . . . *(Standser, seende vist paa ham)*. er det tilintetgjort,
Herr Volmer?

Volmer.

I tvivler . . . ?

Dronningen.

Ja, jeg tvivler. Jeg kan ikke
Mig tænke vel den Mulighed, at I,
Der elsker Eders Brud, og dette troer jeg,
At I tilintetgjør et sligt Klenod.
Jeg veed det vist, og jeg kan see paa Eder,
At det er til. Hvi vil I længer nægte?

166

Volmer.

Ja, det er til. Jeg nægter det ei længer.
Dog muligt var det bedst, om dette Slør
For længe siden var tilintetgjort.

Dronningen.

Tael ikke saa. Det mener I ei heller.
--- Men nu --- ja I vil dadle mig, det veed jeg;
Dog maa I vel betænke, dette Slør
Er høist mærkværdigt, at Enhver maa ønske
At tage det i Øiesyn, at jeg
Har min Part af den skrøbelige Qvinde ---
Nu vil jeg Eder bede, at I kjærligst
Vil unde mig at see det --- kun at see det,
At kaste kun et flygtigt Blik derpaa,
Og derpaa give det igjen.

Volmer.
Min Frænke!

Dronningen.
O, kan I afslaae en saa ringe Bøn?
Og paa min Bryllupsdag? det er ei smukt.
Maaskee I troer, at jeg er ikke taus?
Og handler ikke vaerligen dermed?

Volmer.
Ak, nei, det troer jeg ikke.

167

Dronningen.
I mit Væрге
Der er det sikkert. --- Altsaa, kjære Volmer?

Volmer.
Jeg har ei Hjerte til at sige Nei.

Dronningen.
Saa faaer jeg det at see?

Volmer.
Som I har ønsket.

Dronningen.
Og I vil sende mig det --- ikke sandt?
Idag? Endnu idag?

Volmer.
Endnu idag.

Dronningen.
Jeg takker Eder. Stoel kun paa min Taushed.

Niende Scene.

De Forrige. Kongen med endeel af Jagt-Følget.

Kongen
(*der kommer hurtig ind*). Min Agnes! Vi har jaget op en Hind,
En sneehvid Hind, af stor og sjelden Skjønhed.
Den slap fra os i dette Øieblik,
168Og svømmed' over Aaen. Men jeg tænker,
Den jages atter op af vore Skytter.
Følg med os! Under Skovens kjøle Hvælving
Vi ride dem imøde. Kom, Herr Volmer.
(*De gaae*).

Chor

(af de bortdragende Jægere). Tilhest, tilfods, i Krat, i Skov
Jægerne hastig ile,
Og naae tilsidst det flygtende Rov
Alt med de susende Pile.

169

Anden Act.

En stor Sommerhalle paa Kongsgaarden. Baggrunden er ved høie Svibbuer og en stor, bred Portal i Midten saaledes holdt aaben, at man har Udsigt til en viid Egn. Ved venstre Side i Baggrunden gaaer en Trappe op til en Svale, her løber uden om Huset ved det ene Vindue. Handlingen i denne Act foregaaer om Eftermiddagen og ender ved Solnedgang.

Første Scene.

Eiler. Guntram.

Guntram.

Det var jo en stor og mærkværdig Nyhed, I der har fortalt mig.

Eiler.

Ja, min Søn, nu har Hertugen, din Herre, faaet sig en deilig Brud.

Guntram.

Det maa I nok sige. Deilig er hun. Men jeg 170 har mindst drømt om, at hun var en Kongedatter. --- Skal Brylluppet ikke staae iaften?

Eiler.

Jo, Hans Naade og Dronningen ere tagne dem imøde, for iaften at føre dem herfra til Klosterkirken, hvor Bispen, Herr Peder, skal forrette Vielsen. Nu venter jeg dem hvert Øieblik.

Guntram.

Men jeg troede, de var' allerede ankomne?

Eiler.

Det er de ogsaa, min Søn. Men de tog allerførst ind i Kapellet her paa Gaarden, for at høre en Messe. --- Men, hvad jeg vilde sagt, har du nu faaet noget af alle de Festligheder at see, vi have haft her idag i Anledning af Hans Naades og Dronningens Bryllups-Høitid?

Guntram.

Jo, jeg var inde i den store Sal, hvor Thronen staaer. Ak, det var et herligt Syn, da vor unge Dronning traadte ind ved Kongens Side, og alle Pigerne sang og Ove legte med sin Harpe.

Eiler.

Du har Ret. Det var et Syn, der ogsaa frydede mig, saa gammel jeg er. --- Men det undrer mig ellers, at du i al den Tid har været her og ikke er blevet hos din Herre paa Fru Estrids Gaard.

171

Guntram.

Jeg fik et Ærinde, strax som han ankom til Gaarden.

Eiler.

Saa? Ja, for Fremtiden kommer du nok til at føre et lidt mere uroligt Liv. Nu har du faaet en ung Frue ---

Guntram.

Det frygter jeg ikke for. Hun har altid viist sig naadig imod mig.

Eiler.

Har hun? Det kan jeg lide.

Guntram.

Hun er gavmild og høimodig.

Eiler.

Ja, saa maa du see til, at du kan bevare hendes Yndest. Var jeg i dit Sted, saa lavede jeg ihast et skjønt Skjaldeqvad.

Guntram.

Ak nei, Hr. Eiler! det tør jeg ikke mere tænke paa.

Eiler.

Hvorfor ikke det?

172

Guntram.

Hertugen, min Herre, har forbudt mig Skjaldekunsten.

Eiler.

Har han det?

Guntram.

Ja, han holdt for, jeg skulde lade det fare. Jeg skulde sige Farvel til Muserne, sagde han. Det var just de Ord, han brugte.

Eiler.

Det er en anden Sag. Hvad har du da nu isinde?

Guntram.

Det veed jeg, sandt at sige, ikke.

Eiler.

Ja, jeg heller ikke. Naar man Intet er i denne Verden, saa kan man altid slaae sig til Skjaldekunsten. Men jeg har endnu ikke seet, at Nogen har slaaet sig fra den til nogen anden Forretning. En Poet er, saa at sige, ikke beqvem til Andet end til at være Poet, og undertiden knap nok. --- Det er ellers værst for Slagelse. Nu maa Byen see til, hvordan den kommer ud af det uden din Riimkrønike.

Guntram.

Nei, Herr Eiler, det er værst for mig. Det har hidtil været mit eneste Morskab at pønse paa 173 Riim og faae dem til at falde. Det fordrev Tiden saa godt. Naar jeg sad alene hjemme eller gik paa Veiene, saa tænkte jeg paa Roland, Oliver og Biskop Turpin, og saa syntes det mig altid, at jeg blev vel tilmode. Nu maa jeg lade det fare.

Eiler.

Nu nu! vær ikke saa modfalden. Riimkrøniken kan du gjerne blive ved med. Saadanne Noget er ikke egentlig Poesie; den har din Herre ikke meent med sit Forbud.

Guntram.

Mener I?

Eiler.

Javist. Nu har jeg givet dig saa mange Oplysninger. Lad dem komme til Nytte.

Guntram.

Men troer I, jeg tør ogsaa skrive paa Historien om de tolv Jævninge?

Eiler.

Aa jo. Ulykken er ikke større, end at du kan rive det itu igjen, naar det ikke duer.

Guntram.

Ja, jeg er bange for, at om jeg ogsaa vil give Slip paa Skjaldekunsten, saa giver den ikke Slip paa mig. --- Har I Lyst at see, hvad jeg har skrevet 174 idag, mens jeg sad alene nede i Eders Borgestue. Det skulde være det sidste, og det er snart læst.

Eiler.

Ja, lad mig see det.

Guntram

(tager et Pergaments-Blad frem og giver ham).

Jeg har kaldt det: Min Afsked med Muserne.

Eiler

(der læser)

Det er jo godt, Guntram. Det er det bedste, jeg endnu har seet fra dig. Man kan tydelig mærke paa disse Vers, at Muserne have taget Afsked med dig.

Guntram.

Nei, Herr Eiler, forstaae mig ret: det er mig, der tager Afsked med dem.

Eiler.

Jaja, min Søn! det er en Afsked fra begge Sider. Det hører der netop med til et fuldstændigt Farvel. Veed du hvad, Guntram! jeg troer, du kan nu være ubekymret. Muserne vil neppe uleilige dig for Fremtiden. *(Lytter)*. Men stille! Tager jeg ikke fejl, saa kommer Toget fra Kapellet. Hør, Guntram! du og dine Vers har lange Been. Spring op paa Svalen og see ad.

175

Guntram

gaaer op ad Trappen i Baggrunden og viser sig paa Svalen udenfor Vinduet).

Jeg seer Intet. Jo, der komme de --- nei, det er en hængende Karm, der kommer kjørende. Nu holder den.

Eiler.

En hængende Karm? Hvo kan det være?

Guntram.

Ei, nu seer jeg. Det er Fru Estrid.

Eiler.

Der seer du vist feil. Hun vilde jo tage lige til Klosterkirken fra sin Gaard.

Guntram.

Jo, det er hende. Der kommer hun.

Anden Scene.

De Førrige. Fru Estrid.

Eiler.

I her, Fru Estrid?

Fru Estrid.

Er det Jer, Herr Eiler!

Det er mig kjært, jeg træffer Jer. Jeg har

En vigtig Sag at tale med min Søn ---

I Eenrum, vel at mærke. Ja, jeg ønsker,

176 At Ingen her til Hove faaer at vide,

At jeg er kommen. Jeg vil tage bort

Paa Øieblikket. Vil I nu mig vise

En kjærlig Tjeneste, Herr Eiler ---

Eiler.

Gjerne.

Fru Estrid.

Og underrette Volmer om min Ankomst,

Men hemmeligt ---

Eiler.

Forstaaer sig, ædle Frue!

Fru Estrid.

Jeg vil gaae ind saa længe hos min gamle

Veninde her paa Gaarden, hos Fru Lyborg.

Eiler.

Det kan I godt. Hun er ei med ved Festen

Paa Grund af hendes Alder. Men tillad,

Jeg hører først mig fore --- hun er svag ---

Fru Estrid.

Gjør det, Herr Eiler, og vær forud takket.

(Eiler gaaer ud gennem Portalen).

Hvad skal jeg troe derom? Da jeg saae efter,

Var Skrinet, hvor Helenes Slør er gjemt,

Forsvundet. Hvo har taget det? Har Volmer

Bragt det tilside? Vist han havde sagt mig . . .

177 *(Vender sig urolig om og bliver Guntram vaer, der imidlertid er steget ned fra Svalen).* Der er jo

Guntram . . . han reed bort til Middag.

Maaskee . . . kom hid!

Guntram.

Her er jeg, ædle Frue!

Fru Estrid.

Jeg saae dig ride bort fra os idag

Og bære Noget foran dig paa Hesten.

Hvad var det?

Guntram.

Kun en Æske.

Fru Estrid.
Var den tung!

Guntram.
Nei, den var grumme let.

Fru Estrid.
Til hvem var Æsken?

Guntram.
Til hendes Naade, Dronningen, jeg gav den.

Fru Estrid
(*udbrydende*). Til Dronningen !

178

Guntram.
Min Herre havde bed't mig
At fare vaerligt med den. Skytten Gunner
Reed med, hvis Noget skulde hænde ---

Fru Estrid.
Saa?
(*Afsides*)
Til Dronningen? Hun er jo underrettet,
Har Volmer sagt . . . Mon han har sendt til hende ---?
Vel var det tænkeligt, hun vilde see det;
Men ikke Ret af Volmer. --- (*Til Guntram*). Gaae du kun!
Og tael til Ingen om, at jeg er her.
(*Guntram gaaer*).
Det er mig uforklarligt, at vi Alle
Har glemt, at det idag er Fruedag.
Helene har fortalt mig, at paa denne
Usalige Dag blev hun og hendes Søstre
Af Uro og af Hvileløshed grebne,
Som hine Trækfuglskarer, naar de samles
Og drage bort af Landet; at hun først,
Naar Sløret hende løfted', fandt sig rolig.
Idag --- hun har jo lige fra imorges
Og til hun før tog bort fra Gaarden, liidt
Af sær Urolighed, var snart bedrøvet
Og tung om Hjertet, snart kun altfor munter ---
Og med bestandig Længsel efter Hjemmet,
Der aldrig før har yttret sig saa stærkt.
179--- Og netop denne Dag vi feire Bryllup!
Og nu det Værste: hendes Slør forsvundet!
(*Grublende*).
Hvis dette stod i Sammenhæng med denne
Betydningsfulde Dag? Ifald nu Sløret,
Uagtet al vor Omhu, dog maa gives
I hendes Væрге netop denne Dag?
Hvis nu en Magt, en hemmelig, vi søge.
Forgjæves kun at modstaae, her var virksom?
--- Mig ængste og forvirre disse Tanker!
(*Eiler kommer ind*)

Eiler.
I er velkommen hos Fru Lyborg.

Fru Estrid.
Vel.
(*Hun gaaer ud af Portalen, ledsaget til denne af Eiler*).

Eiler
(*der kommer tilbage*). Hvor blev Guntram af? Ja, nu er han borte.

Det var slemt, da jeg dog skal vente her. Man kan saa godt snakke med ham, uden at det koster videre Anstrengelse. (*Lytter*). Der har vi hele Toget! Der komme de! --- Nu vilde jeg blot ønske, at Ove Sangere, der skal anvise det store Følge Plads herinde, vilde nøies med at glemme det Halve af Det, jeg har indprentet ham. Men jeg kjender Ove. Han kniber ikke. Han glemmer det Altsammen.

180

Tredie Scene.

Eiler. --- Kongen. Dronningen. Hertug Volmer. Helene. Ove. Stort Følge af Hoffolk af begge Kjøen, Riddersvende, Dronningens og Helenes Piger, Drabanter etc.

Almindeligt Chor.

Igjennem Skoven sval,
Hvor Træets Top bereder
Om Sommeren en luftig Sal,
Der fulgte vi med Eder.

Chor af Piger.

Paa Stien over Eng,
Der dandsede vi Piger
Til Spillemandens klare Streng,
Til Fløiter og til Giger.

Almindeligt Chor.

Nu aabnes Kongens Hal
For Eder, ædle Gjæster!
Og Eders Bryllup feires skal
Med kongelige Fester.
(*Under dette Chor ere Kongen, Dronningen, Volmer og Helene traadte frem i Forgrunden*).

Kongen.

Min kjære Frænde! ædle Jomfru! værer
Mig hjerteligt velkomne! Denne Hal
181Har sjelden aabnet sig for nogen Gjæst,
Der var mig dyrebar som Hver af Eder.

Dronningen.

Lad mig som Søster hilse dig, Helene!

Volmer

(*til Kongen*). Mig fattes Ord, at tolke som jeg ønsked'
Min Sjæls Erkjendtlighed for al den Naade,
I har beviist mig.

Kongen.

Ikkun altfor lidet
I Forhold til, hvad vi har Eder undt.
--- Men, hvis I synes saa, vi tage Plads.
Jeg seer min Sanger Ove nærmer sig.
Et eller Andet har han vist paa Hjertet.
(*Til Eiler*)
Eiler! hvad ønsker Ove?

Eiler.

Eders Naades
Samtykke til, at han og vore Piger,

Til Ære for Herr Volmers Brud, tør sjunge
En liden Sang.

Kongen

Det er dem gjerne tilladt.
(*Til Helene*).
Vel er I vant i Eders skjønne Hjem
182Til bedre Sang, til mere bløde Toner
End dem, der trives under Nordens Himmel,
Men tag tiltakke med den gode Villie.
(*Han, Dronningen, Volmer og Helene tage Sæde*).

Ove

(*synger til Harpen*). 1.
Til Myklegaard og Spanieland
En Morgen jeg vilde drage.
Thi gik jeg ud saa fri og frank
I min Ungdoms feire Dage.
»Hvorhen, hvorhen, du Vandringsmand?«
Saaledes sang paa Qviste
En fremmed Fugl og fløi foran,
Ret ligesom den vidste ---
Den vidste, ja den vidste,
Til Myklegaard og Spanieland
Jeg agtede hen at drage.

Chor

(*mens Pigerne dandse*) Den vidste, ja den vidste,
Til Myklegaard og Spanieland
Jeg agtede hen at drage.

Ove.

2.
I Myklegaard og Spanieland
Der var mine Kaar saa blide.
183Men Længsel lod mig aldrig Ro;
Til mit Hjem jeg maatte ride.
»Hvorhen, hvorhen, du Riddersmand?«
Saaledes sang paa Qviste
En Fugl fra Danmark og fløi foran,
Ret ligesom den vidste ---
Den vidste, ja den vidste,
Fra Myklegaard og Spanieland
Jeg agtede hjem at ride.

Chor.

Den vidste, ja den vidste,
Fra Myklegaard og Spanieland
Jeg agtede hjem at ride.

Ove.

3.
Den Hertug taler til sin Brud,
Hans faure Brud, der kommer
Fra Myklegaard og Spanieland,
For at see vort Lands Skjærsommer
»Hvorhen, hvorhen, min faure Brud?
Jeg kan dig aldrig miste.
Dengang jeg vandt din Tro for Gud,
Da var det som jeg vidste ---
Jeg vidste, ja jeg vidste,
At Myklegaard og Spanieland
Du bytter for vor Skjærsommer.«

Jeg vidste, ja jeg vidste,
At Myklegaard og Spanieland
Du bytter for vor Skjærsommer.
(*Efter Sangen og under de nærmest følgende Repliker forlader hele Følget efterhaanden Scenen*).

Volmer

(*der med Helene træder hen til Ove*). Jeg takker dig for denne Sang, min Ove!

Helene.

Lad ogsaa mig dig takke for din Sang.
See her! Tag denne Kjede til Erindring,
At du har sjunget for Kong Zenos Datter.
(*Afsides og i Bevægelse til Volmer*)
Ja, Volmer, jeg vil bytte Naxos Foraar
Mod dette Lands Skjærsommer, hvis mit Hjerte
Endogsaa brast derover.

Volmer.

Fat dig, Kjære.
(*Han og Helene begive sig hen til Dronningen*).

Kongen

(*kommer frem med Eiler*). Saa bliver det derved. Vi lade Følget
Ved Solens Nedgang samles her i Hallen.
Saa mener jeg, at vi til rette Tid
Kan naae til Klosterkirken.

185

Eiler.

Meget vel.

Kongen

(*til Helene, der kommer frem med Dronningen*). I bliver vel ei vred, min ædle Jomfru,
At jeg berøver Eder Volmers Selskab.
Os venter Bispen. Vi maae tale med ham.
Dog skal jeg bringe Volmer snart tilbage.
(*Gaaer med Eiler*).

Helene

(*afsides og urolig til Volmer, idet han vil gaae*). Du kommer snart; ei sandt?

Volmer.

Vær ubekymret.
Jeg er her strax.

Helene.

O, lad mig ikke vente!
(*Volmer følger Kongen*)

Fjerde Scene.

Dronningen. Helene.

Dronningen.

O jeg er glad, at vi en Stund er' ene.
Hvis jeg har længtes efter blot at see dig,
Saa længes nu jeg, min Helene, dobbelt
186Efter at tale med dig og at høre
Dig selv fortælle, hvad der alt er hændt dig.
Du er saa smuk, du er saa heelt forskjellig
I Væsen og i Dragt fra vore Qvinder.

Ei er du kommet til os over Havet,
Ei over Landet vandret op til Norden.
Men som en sjelden Trækfugl er du baaret
Til os fra Syd af underfulde Vinger.
Alt dette har jeg først idag erfaret,
Alt dette har saa høilig mig forbauset,
At jeg kan neppe tænke det. --- Har Volmer
Mig Sandhed sagt? Blev sligt et Fortrin givet
Til dig og dine Søstre?

Helene.

Ædle Dronning!
Hvad Volmer Eder har fortalt, er Sandhed.

Dronningen.

Hvor er det muligt? Hvem kan Eders Slægt,
Og fremfor alle Dødelige, takke
For slig en sjelden Gunst?

Helene.

Min Slægt kan takke
Sit Udspring fra udødelige Guder
For denne Gunst.

Dronningen.

Fra Guder?

187

Helene.

Ja, min Dronning.

Dronningen.

Hvad mener du? Forklar mig Alt, Helene !

Helene

(med et tungsindigt Udtryk). Jeg føier Eder gjerne. Skjøndt med Sorg
Min Tanke dvæler hos min fjerne Slægt,
Der er i denne Sorg veemodig Fryd.
Saa viid: jeg stammer paa min Faders Side
Fra Konger, der paa Naxos styre Landet;
Men ved min Moder er jeg Tyndaride.
Og derfor er vor Slægt med Guders blandet.
Thi Leda, der med Tyndareus var gift,
Blev elsket af den mægtige Kronide.
Saaledes staaer der i et gammelt Skrift:
Da Zeus ei kunde Ledas Villie bøie,
Da skjød han ned en Dag fra Skyens Rift.
I Søens Vover skjulte sig den Høie,
Og hylled' de guddommelige Lemmer
I Svanens Skikkelse, dens Vinger hvide.
Som den man saae ham sagtelig at glide
Til Ledas Skjød; --- og den Bedragne glemmer
Ved dette Syn at staae imod og stride.
188Nu melder Sagnet: Leda snart blev Moder
Til tvende Tvillingpar. Blandt dem Helene
Nedstammede med Pollux, hendes Broder,
Fra Guden Zeus. Det andet Par var ene
Af jordisk Udspring: ned til Orkus Rige
Kastor og Klytemnestra maatte stige.
Saaledes har vor Slægt en dobbelt Rod:
Thi deels den stammer ned fra Hellas Guder,
Deels ruller i dens Aarer jordisk Blod.
Og tvende Kaar vor Fødsel os bebuder.
Saa ofte for vort Huus en Datter fødes
--- Og mærk, o Dronning! vel hvad jeg beretter! ---
Ved hendes Vugge tvende Parcer mødes.

Af dem den Ene Barnet mørk forjætter
Et Liv, der er forgjængeligt; den Anden
Forunder dette Liv en evig Vaar.
Thi mens hun kysser Barnet blidt paa Panden,
Et Slør hun paa dets Vugge lægger ned ---
Et underfuldt --- af Svanefer en Krone
Det holder . . .

Dronningen

(*hastig*). Ja, jeg veed det. Bliv kun ved.

Helene.

Og taler: »Dette Slør dig skal forsone
189Med Fatums Bud; og som et Tegn det sendes,
At Zeus's Afkom skal i dig erkjendes.
Thi han, der under Svaneham bedaaed'
Din Stammemoder Leda, veed, du døer,
Af Charons Baad engang til Hades baaret.
Men som en Svaneham skal dette Stør
Dig en Erindring om din Herkomst bringe,
Og løfte dig som ham paa Svanens Vinge.
Og kun umærkeligt du skal berøres,
Skjøndt du er dødelig, af Tidens Spor.
Thi tvende Søer ligge høit mod Nord;
Til dem du skal af Slørets Vinger føres.
I dem, hvor Livets Kilder friske drage,
Du skal engang hvert Aar dit Legem dukke ---
Og da forynget vender du tilbage.«
Saaledes begge Parcer ved vor Vugge
Afveie vore Vilkaar mod hinanden.
Hvis nu vort Liv som Eders flygtigt gaaer,
Vi dele dog de glade Guders Kaar;
Thi Guders Ungdom straalere os fra Panden.

Dronningen

(*efter et Ophold*). Forunderligt! Ufatteligt for Tanken!
Jo mere jeg om dette Stør erfarer,
Desmere jeg forbauses. Men forklar mig:
Paa Eders Flugt hvo viser Eder Veien?

190

Helene.

Hvad her I spørger om, det veed jeg ikke.
Os gives under Flugten andre Sandser.
Vi fare som en Stormvind hurtig hen,
Og drives af en Magt, vi ikke kjende.
Dog jeg vil gjøre Jer et andet Spørgsmaal:
Hvo har da lært den vilde Svane, Storken
Og hine Trækfugl-Skarer, der saa sikkert
Til samme Hjem bestandig finde Veien,
Hvo lærte dem at styre deres Flugt?
At finde Veien, hist fra Africa,
Fra Pyramiderne til Eders Kyster?

Dronningen.

Ja, det er sandt. Det er ei let at fatte.

Helene.

Kun eengang, mindes jeg, da mine Søstre
I Flugten standsede, som om de tvivlede',
Saa vi med Eet vor Stammemoders Sønner,
Kastor og Pollux, hine Dioskurer,
Tilhest, med Spyd i Haanden og med Stjerner
Paa deres blanke Hjelme, træde frem
Fra Tvillingernes Tegn, og hurtig vise
Med Spydets os den Vei, vi skulde tage.

Det var et Syn, der vared' et Minut.
Og atter det forsvandt.

191

Dronningen.

O, høist mærkværdigt!
Jeg kunde lytte til, hvad du fortæller
I hele Dage!

Helene.

Ak, der kommer Volmer!

Femte Scene.

De Forrige. Volmer.

Volmer.

(til Dronningen) Jeg har et Bud til Eder fra Hans Naade.
Han venter nu ret snart, naar Solen synker,
At kunne være her med Brudedefølget.
Hvis Eders Naade da vil være færdig ---

Dronningen.

Saa vil jeg gaae og lade Jer en Stund
I Eenrum med Helene. Jeg kan tænke,
I har endeel at tale med hinanden.
--- Dog Eet endnu. Min kjæreste Helene!
Du gjør mig dog den Glæde --- ikke sandt?
At tage mod en Gave fra min Haand ---
Et Hoved-Smykke, sat med ædle Stene . . .

192

Helene.

Modtag min Tak ---

Dronningen.

Saa vil jeg hente det.
(Gaaer ind).

Sjette Scene.

Volmer. Helene.

Helene

(iler hen til ham). O, kjære Volmer, lad mig tye til dig!

Volmer.

Helene!

Helene.

Lad mig atter finde Lindring
Ved dette rige Bryst, der alt saa ofte
Mig trøstet har. naar eensom jeg mig følte.

O siig, du elsker mig! Lad mig paany
Forvisses om, at hvad mig ene trøster,
At det endnu er til for mig.

Volmer.

Helene!
Tvivl ikke om min Kjærlighed til dig.
Min Sjæl har ingen Tanke, der ei søger
Sin Næring af dit underfulde Væsen.
193--- Men siig, hvad fattes dig? hvad er der hændt?
Hvi var du alt paa Veien sært bedrøvet?

Helene.

Tilgiv mig --- men jeg veed ei ret . . . jeg lider
Af Uro. Luften er mig her saa lummer . . .
Her er saa lavt herinde og saa snævert.
Jeg føler mig beklemt ---
(Brister ud i Graad).
O, mine Søstre!
Hvor er I nu? Hvor skal jeg Eder søge?
Og tænker I endnu paa den Forladte?

Volmer.

Helene! du er ei forladt. Betving dig!

Helene.

Jeg har betvunget mig. Jeg har gjort Alt,
Hvad jeg har kunnet; men jeg kan ei Mere.

Volmer.

Forklar mig kun, hvad da saa pludselig
Dig volder Uro.

Helene.

O, jeg veed det ikke!
Saa mange Tanker, der forhen har slumret,
Hos mig er vaagnet. Nylig har jeg talt
Med Dronningen --- hun spurgte om min Herkomst ---
Da vakttes den, Erindringen, den bittre!
194O, vær kun ikke vred --- jeg lider, troe mig!
Jeg har en Følelse, som da den Tid
Sig nærmede derhjemme, da jeg drog
Med mine Søstre bort paa Slørets Vinger.

Volmer.

Helene, du bedrøer mig.

Helene.

O Volmer!
Det vil jeg mindst af Alt. Vær ei bedrøvet.
Jeg tænker, det gaaer over, hvad mig feiler.

Volmer.

Saa vær da munter, kjæreste! og vær det
For min Skyld, hvis du kan. (*Smilende*) Du veed
nok ikke,
At du har alt gjort Lykke her til Hove,
At mangan ædel Ridder har beundret
Min unge, fremmede og faure Brud.
Hos Dannerkongen staaer du høit i Gunst;
Og Hendes Naade --- ja fortæl nu du,
Hvad hun har sagt, hvordan du lider hende.

Helene.

Jeg lider hende godt; og hun var venlig.

Volmer.

Hun har jo lovet dig et kostbart Smykke.

Det er et Tegn, hun ynder dig.

195

Helene.

Ak, hjemme,
Der har jeg Smykker nok.

Volmer

(*lidt krænket*). Nu, i det mindste
Du kunde skjønne paa den gode Villie.

Helene

(*adspredt*) Hvor er din Moder? Kommer hun ei snart?

Volmer.

Hun kommer ikke her. Du veed, hun drager
Alene hen til Kirken.

Helene.

Det er sandt.

Volmer.

Det synes altsaa, Livet her til Hove
Har ei behaget dig.

Helene.

Behaget mig?

Volmer.

Og Alle her har søgt at tækkes dig;
Og Alle var' saa glade ved at see dig.

196

Helene.

Jeg er taknemmelig derfor. Men glade?
Nei, glad var Ingen her. Her fatter Ingen,
At Glæden gribes maa, imens den flygter,
At man maa binde den med Blomster. Her
Man griber den, naar den staaer stille, binder
Med Lænker den, som var det en Forbryder.
I Eders Fester klinger Noget for mig
Som en Forsagelse, ja som et Tungsind,
Som om I angred', at I vare glade.
--- Hvi blev jeg ført til hiint Kapel og tvunget
At høre Munken holde Messe, høre
Ham tale langt og stygt om Verdens Synder,
Om bette Livs Elendighed, om Haabet,
Det eneste, der var os levnet, Haabet
At leve, naar vort Liv var endt? Er Synden,
Er Slethed og det brødefulde Hjerte
Hos Eder da saa gjængs? --- Mens Munken talte,
Jeg ængstedes, som var jeg fuld af Synd,
Endskjøndt jeg har mig Intet at bebreide.

Volmer.

Nu, Munken i sin Iver gik for vidt.
Dog er det heel naturligt, min Helene,
At paa en Dag som denne Sindet rettes
Imod den Evige, mod Altings Ophav.
Vel slaaer vort Liv i denne Verden Rødder,
Men disse Rødder hente deres Næring
Fra Kilder, der i andre Verd'ner rinde;
197Og at vi gudhengivent, ydmygt mindes
Vort Livs Afhængighed af Verdens Styrrer,
Det kan ei gjøre Skaar i vor Tilfredshed.
--- Lad ikke disse Tanker dig forstyrre!

Hvis Livet her til Hove har dit Mishag,
Da vil vi boe og bygge paa min Gaard.
Der skal min unge Hustru let med Blomster
Den Glæde fængsle, Himlen har bestemt os.

Helene.

O, naar du taler, svinder hen min Angst!
Jeg føler mig beroliget, det Oprør,
Min Sjæl bevæges af, sig lægger mildt ---
Som om Poseidons Magt var givet dig,
At standse med et Ord de vilde Bølger.

Volmer.

Nei, troe mig, naar det lykkes mig at dulme
Dit Sinds Urolighed, da er det ei
Poseidons Magt, der taler gjennem mig,
Men hans, for hvem Poseidon maatte vige,
Hans Magt, der standsede ved Capernaum
Blot med et Ord de vilde Bølgers Oprør.

Syvende Scene.

De Forrige. Dronningen med Ingeborg, der bærer et lille Skrin.

Dronningen.

See her, Helene! lad os nu forsøge,
198Om dette Smykke gjør dig faurere
End alt du er. --- Kom, Ingeborg, og hjælp mig.
(Efterat Helene har lagt sin Hovedbedækning, fæster Ingeborg et Diadem, hun tager ud af Skrinet, paa hendes Hoved)
Saaledes, Ingeborg --- ja, det er rigtigt.
See nu, Herr Volmer! Er hun ikke smuk?
I mener vel, hun var det alt tilforn;
Og I har Ret. *(Til Helene)*. Det er din Brudekrone.
Med den du drager hen til Kirken. Jeg,
Det veed du vel, er da din Brudeterne
Og fører dig til Altret med Fru Estrid.
(En Afdeling af Brudefølget drager forbi, paa Veien udenfor Hallen).

Volmer.

Jeg seer, man samles alt.

Ottende Scene.

De Forrige. Eiler.

Eiler.

Hans Naade, Kongen,
Har nylig spurgt om Eder, ædle Hertug!

Volmer

(til Dronningen) I har mig undskyldt.

Dronningen.

Gjerne.

199

Eiler

(afsides til Volmer) Eders Moder
Er inde hos Fru Lyborg.

Volmer

(forundret) Er min Moder?
Hvad kan hun ville?
(Gaaer med Eiler)

Niende Scene.

Dronningen. Helene.

Dronningen.

Siig mig nu, Helene,
Hvad synes du om dette Hovedsmykke?
Det er vel ei saa fagert som de Smykker,
Der er i Brug hos Pigerne paa Naxos.

Helene.

Min ædle Dronning! det er smukt, saa smukt,
Som jeg har sjelden noget seet.

Dronningen.

Isandhed?
Det er mig kjært. Man bruger hertillands
Et Hovedguld. Men dette, der er dannet
200Som Krone, tyder med det Samme hen paa
Din kongelige Byrd; og denne Krone
Skal, haaber jeg, erstatte dig den tabte,
Jeg mener den af Svanefjer, der sidder
Befæstet ved det underfulde Slør.

Helene.

Min høie Dronning! nei, det kan den ikke,
Saa smuk den er endog. Den Glands, der lyser
Fra Diamanterne paa Fjederkronen,
Har overjordisk Kraft. Den har sit Ophav,
Som Sløret Selv, fra Guderigets Straaler.

Dronningen.

Der har du Ret; for Sligt maa Alting vige.
Men --- siden jeg er atter bragt derpaa ---
Endnu er det mig altid uforklarligt,
At dette Slør, hvis Stof er skrøbeligt,
Har kunnet løfte dig saa let som Vinger.

Helene.

Har I da ikke hørt det græske Sagn
Om Dædalus, der sad paa Creta fangen?
Han var kun Menneske, men stor som Kunstner.
Af Vox og Lærred danned' han sig Vinger
Og fløi fra Fængslet med sin Søn.

Dronningen.

Det Sagn
201Det kjender jeg. --- *(Efter nogen Betænkning)*. Besad da
Eders Slør
En Krast at løste Jer, saa tidt I vilde?

Helene.

Nei, eengang kun om Aaret, naar vi drog
Til hine fjerne Søers Bad; og altid
Paa Fruedag.

Dronningen.

Paa Fruedag? Men, Kjære,
Idag er det jo Fruedag.

Helene

(*forfærdet*) Idag?
Og det er vist og sikkert?

Dronningen.

Som jeg siger.

Helene

(*afsides*). Nu fatter jeg min Uro! Milde Himmel!
laften altsaa komme de maaskee
Til Esrom-Søen, mine fjerne Søstre ---
Ak, og maaskee de komme aldrig mere!

Dronningen

(*der har staaet i Tanker*). Hvis altsaa Sløret just idag besad
Hiin skjulte Kraft, saa maatte jeg ---
(Standser).

202

Helene.

Forlad mig!
Jeg gav ei Agt . . .

Dronningen.

Bliv ikke Vred, Helene!
Jeg vilde gjerne troe dig. Men saa Meget
Forhindrer mig deri. Jeg kan ei troe dig.
Et Slør har løstet dig? Og høit i Lusten?
Hvorledes var det muligt?

Helene.

Ak, min Dronning!
I spørger mig om Meer, end selv jeg veed.
Jeg veed kun, at det skeete.

Dronningen.

Men hvorledes
Bar du dig ad dermed?

Helene.

Naar blot jeg satte
Paa Hovedet hiin hvide Fjederkrone,
Da syntes mig mit Legem lettere,
Og Sløret med det Samme vandt i Styrke.

Dronningen.

Naar blot du satte kronen paa dit Hoved?
Nei, det er ikke sandt!

203

Helene.

Hvordan? I troer ---?

Dronningen.

Det er ei muligt. Og jeg veed det vist.
Jeg selv har prøvet det ---

Helene

(*forbauset*). Har prøvet det?
I har det altsaa?

Dronningen

(*afsides*) Ak, hvad har jeg sagt!

Helene.

I har det?

Dronningen

(*forlegen*) Jeg?

Helene.

O, svar, min ædle Dronning?
I har det, ikke sandt?

Dronningen.

Du misforstaaer mig.
Jeg har det ikke.

204

Helene.

Nei, I har det sikkert.
Det er paa eengang lyst for mig, at Sløret
Er ei gaaet tabt. Af mangt et enkelt Ord,
Som Volmer tidt har ladet falde, seer jeg,
Ja, nu jeg seer det klart, at det er til.

Dronningen.

Hvor kan du troe . . .

Helene.

O, hør mig! nægt det ikke!
Betænk, paa denne Dag mit Syn er skjærpet.
Sløret er til --- det ligger i en Æske,
Som man idag har bragt Jer. --- Dannerdronning!
Sløret er til --- I prøvede det nys,
Men kun forgjæves --- I har ikke tænkt paa,
Det gjælder kun for os, for Ledas Afkom.

Dronningen.

Helene! du forfærder mig --- saa beftig!

Helene

(*falder paa Knæ for hende*). Min høie Dronning! tilstaae, at I har det!
I er jo god og venlig og høimodig.
Betænk, for Eder har det intet Værd,
For mig et stort.

205

Dronningen.

Hvad har du da isinde,
Ifald jeg tilstaaer ---?

Helene

(*reiser sig*). Altsaa har I det?
Og Volmer selv har fundet det hiin Aften,
Da han mig traf?

Dronningen.

Det veed . . . det troer jeg ikke.
Det er vel siden bragt ham.

Helene.

Bragt ham? . . . ja,

Nu mindes jeg --- en Rovfugl tog det bort . . .
(Vitter).
Han er uskyldig . . . det er bragt ham --- sikkert!
Og han har siden glemt, at det er bragt ham.
Hvor skulde han saae Tid --- --- Velan, min Dronning!
Min Eiendom I nægter mig vel ikke.

Dronningen.
Endnu engang, hvad har du da isinde?

Helene.
Vær uden Frygt! I vil jo ikke troe,
Jeg taler sandt. I denne høie Hal
Jeg viser Jer, hvad dette Slør formaaer.
Det er et Syn, det vel er værdt at see.

206

Dronningen.
Og du vil give mig det flux igjen?

Helene.
Jeg giver det igjen.

Dronningen.
Og kun herinde?

Helene.
Kun her.

Dronningen.
Helene, lad mig ei fortryde
Min Eftergivenhed!
(*Gaaer ind*).

Tiende Scene.

Helene
(*efter et Ophold*). O, falske Drøm!
Forsvundne Tro til ham, der var mig Alt!
Han har da stuffet mig, har daglig hørt
Min Klage, seet min Sorg --- og desuagtet
Ei med et Ord, ei med den mindste Trøst
Viist mig et Haab, en Mulighed --- afskyeligt!
Til hende har han sendt mit Slør, til hende,
For hvem det Intet er, og det idag,
Vor Bryllupsdag --- og mig han har det nægtet!
207--- Saa vil jeg flye fra ham for evigt, flye
Fra dette hjerteløve Land, og søge
Hos mine Søstre Lindring for min Sorg.

Ellevte Scene.

Helene. Dronningen. Siden Fru Estrid og Volmer.

Dronningen

(der kommer ind med en Æste, som hun sætter paa Bordet). Her er det. Men, Helene, hvis du kjendte
Min Angst og min Urolighed, da lod du
Det ligge urørt.

Helene.

Men I ønsker dog,
At jeg skal vise Jer en Prøve ---

Dronningen.

Ja,
Det kan jeg ikke nægte. Men jeg var
Utrøstelig, ifald du ---

Helene.

Nu, ifald jeg?

Dronningen.

Ifald min Eftergivenhed blev misbrugt.
(Helene tier)
Du tier? --- Kan jeg stole paa dig, Kjære?
208--- O, det er Uret, jeg har bragt det ind!
Jeg loved' Volmer Taushed, loved' ham
Forsigtighed ---

Helene.

Ja, man maa holde Volmer
De Løfter, man har gjort ham! --- Hvis I frygter,
Kald Eders Piger ind! I har jo Magten ---

Dronningen.

For Himlens Skyld! nei, Ingen maa det vide . . .
Vil du kun love mig at være taus

Helene.

Jeg lover Eder Taushed.

Dronningen.

--- Ei at røbe
Min Daarlighed for Volmer?

Helene.

Volmer skal
Ei høre noget Ord fra mig derom.

Dronningen.

Og kun at prøve det herinde? Lov det,
Min kjæreste Helene! lov mig det!

Helene.

Jeg lover Eder det.

209

Dronningen.

Velan, saa kom!
*(Idet hun gaaer hen til Bordet, for at tage Sløret ud, gaaer Ove og endeel unge Piger, Alle festligt
smykkede, forbi paa Veien udenfor Hallen, og syngte Khoret af Romancen fra 1ste Act, 4de Scene).*

Chor af Pigerne.

Hun fløi over de Sletter,
Hun fløi over saltens Vand.
--- Aldrig vender Irmindlin
Tilbage til Danmarks Strand.

Dronningen.

Helene! hørte du? De sang om hende,
Der fløi med Falkehammen over Sundet.

Helene.

Jeg hørte det. Hvi drage de med Sange?

Dronningen.

De drage til din Bryllups-Høitid.

Helene.

Min?

Ja, det er sandt. --- Saa har vi Hast, min Dronning!

Tag Sløret frem! Mig længes stærkt derefter.

Dronningen

(tager Sløret op af Æsken). Jeg veed, at det er Uret, men formaaer ei
At sige Nei til dig.

210

Helene.

(udbrydende ved at see Sløret, der i Dronningens Haand ruller sig op med en overnaturlig Vidde). Der er det . . . ja!

Mit Arvegods og Pantet paa min Herkomst!

O Syn, der nu saa længe var mig nægtet,

Mig uretfærdig nægtet! Faure Syn,

Saa fuldt af Minder om mit Hjem! --- O, lad mig

Med mine Taarer væde dig! Omfavn

Med dine Folder mig og mine Smerter!

(Tager hurtig Diademmet af).

Der, Dannerdronning! tag dit skønne Smykke!

For denne Fjederkrone maa det vige.

(Tager Sløret paa ved at sætte Fjederkronen paa Hovedet, og vil gaae)

Dronningen

(holder hende tilbage med et ænsteligt Udraab). Hvor vil du hen?

Helene.

Hvor jeg vil hen? Jeg vil . . .

Her er for lavt. Jeg søger om et Sted,

Et høiere ---

(Bliver Svalen i Baggrunden vaer). Deroppe fra ---

Dronningen

(der enbnu holder hende tilbage). O vent!

Du gjør mig angst . . . du skuffer mig dog ikke?

Bliv her!

211

Helene.

Nei, nei! det er den høie Tid!

(Idet hun iler mod Udgangen og opad Trappen, udvider allerede Sløret sig og antager Form af Vinger).

Dronningen

(bølig). Helene! misbrug ei min Svaghed! hør mig!

--- Gaae ikke ud paa Svalen --- nei, bliv her!

Helene

(der kommer frem paa Svalen ubenfor Hallen) Farvel, min unge Dronning! Bort jeg drager,

Og kommer aldrig meer til Danmarks Strand.

(Hæver sig iveiret paa det udbredte Slør og forsvinder, ved en Flugt tvers forbi Hallens aabine Buer).

Dronningen

(der iler mod Baggrunden). Helene! kom tilbage! hør mig, Kjære!

O, gjør mig ei den Sorg . . . Min Gud, hun stiger ---

O see, hvor høit! . . .

(Fru Estrid og Volmer, der træde hurtig til, vise sig udenfor Portalen).

Volmer

(udstrækkende Armene) Helene!

Fru Estrid.
Hun forsvinder!

212

Tredie Act.

Egn ved Esrom-Sø. I Baggrunden Søen og hiinsides denne, i nogen Frastand, Esrom-Kloster. Tilvenstre nogle Buske eller Underskov. Det er klart Maaneskin.

Første Scene.

Naar Tæppet gaer op, sees Helenes sex Søstre svømmende i Søen.

Chor af Helenes Søstre.

Ruller kun, I bløde Bølger!
Ruller dybt fra Grund!
Eders klare, kolde Strømning
Gjør mig stærk og sund.
Henter fra den evig unge
Jord vens bedste Sast!
Giver mig af Jordens Ungdom
Og af Jordens Krast.
--- Ruller kun, I bløde Bølger!
Ruller dybt fra Grund!
213See, o see! Paa Søens Vande
Skinner Maanen ned!
Og o see! de klare Vande
Zittre mildt derved.
Maanen sig inat formæler
Med det dybe Væld;
Det er derfor Søen skjælver,
Skjælver ved sit Held.
I, som blande
Eders Vande
Med den unge, skjønnne Maane!
Af dens Ungdom,
Af dens Skjønhed
Tvende Straaler I mig laane!
--- Ruller saa, I bløde Bølger!
Atter dybt fra Grund.
Natteluftten stille slumrer
Tæt ved Søens Bryst,
Som en Elsker, naar han salig
Drømmer om sin Lyst.
Skjønnne Sø! mens Luftten sover,
Vil du da betroe
Til min Ungdom kun en Afglands
Af dens ædle Ro?
Nu Farvel, I bløde Bølger!
Tager mod min Tak!
214Atter jeg af Jer min Ungdom
Og min Skjønhed drak.
Jordens Styrke, Luftens Mildhed,

Maanens rene Glands,
Nattens hemmelige Stilhed
Bandt I mig til Krands.
--- Nu Farvel, I bløde Bølger,
Tager mod min Tak!

(Her eller noget forhen forlade de Søen. Det nærmest følgende Chor er bag Scenen) Forynget,
forskjønnet

Forlader jeg Søen,
Og Vingerne hæve mig
Høit over Øen.

(De bise sig med de udbredte Slør over Søen, drage langsomt forbi, og forsvinde under det følgende Chor). Helene! Fra det Høie
Forgjæves søger dig mit Øie.
Og atter maa jeg drage
Foruden dig med Sorg tilbage!

Anden Scene.

Volmer og Guntram komme ind.

Guntram

(der gaaer foran). Her løber Stien. Den er ond at kjende
I Maaneskin. For Maanens Lys er falsk.

215

Volmer.

Godt, Guntram. Nu er Egnen mig bekjendt.
(Seer sig om, mens Guntram holder sig i Baggrunden).

Her er jeg atter. Skuffer jeg mig ikke,
Da er jeg her paa samme Sted ved Søen,
Hvor jeg for eet Aar siden traf Helene.
Og Maanen skinned' klart som nu; dens Skin
Var falsk som nu, og jeg var falsk som den.
Jeg har ei siden været her; jeg har
Havt Sky for at betræde dette Sted.
--- O, dette Aar, hvad har det ei forundt mig ---
En aldrig kjendt Lyksalighed! og nu,
Kun et Minut, og Alt er mig berøvet!
(Efter et Ophold).

Gjengjældelsen er langsom, men er sikker.
Et heelt Aar har den tøvet, indtil atter
Den samme Dag som dengang kom tilbage.
--- Din Angst, min Moder! var kun altfor grundet.

Saa er det intet Eventyr, hiint Sagn
Om Irmindlin, om Ravnene, der skal komme
Engang igjen, og vorde farlig for mig.
Ja, denne Ravn, der kommen er igjen
Og Hælvten af mit Hjerteblod har drukket,
Jeg bærer den i mig; thi det er Synden,
Det er den Brøde, jeg er mig bevidst.
Troskyldig kom Helene til vort Land,
Betroede til denne tause Sø,
Til denne Skov sin Ungdoms Haab og Lykke.
216Hvad havde hun, den Arme, da forbrudt?
Med hvilken Ret har jeg berøvet hende
De største Goder, revet hende løs
Fra Slægt og Hjem, fra Fader og fra Søstre?
--- Ak, denne Tanke har forbittret mig
Mit Liv i lang Tid; nu den tynger dobbelt.

Guntram, kom hid! mit Hoved er saa tungt,
Og tungt mit Aandedræt. Adspred din Herre ---
portæt mig Noget.

Guntram.

Ak, min ædle Herre,
Hvad kunde jeg fortælle ---

Volmer

(*seer urolig hen over Søen*). Der er Intet
Endnu at see. O, svage Haab, jeg nærer!
(*Til Guntram*).
Hvor kom du fra, da jeg dig traf?

Guntram.

Jeg var
Paa Veien hen til Klostret, for at see
Paa Eders Vielse.

Volmer

(*afsides*). Min Vielse!

217

Guntram.

Den Ringeste blandt Eders Folk sig glæder
Tit denne Høitid, ædle Herre!

Volmer.

Tie!
Du veed ei, hvad du siger.

Guntram.

Undskyld, Herre,
Hvis jeg maaskee har talt for dristigt.

Volmer.

Nei ---
Tael kun --- men husk . . . nei, tael kun, hvad du vil.
Du siger, Guntram ---?

Guntram.

Ogsaa har jeg ønsket
At see, hvorledes Brudedragten klæder
Jomfru Helene.

Volmer.

O, hold op engang!
Lad ikke Munden løbe som en Qværn!

Guntram.

Min ædle Herre! vredes ei paa Guntram!

218

Volmer.

Jeg vredes ikke. Bryd dig ei derom.
(*Med en hastig Bevægelse*).
--- Hvad var det hist, der hurtig gik for Maanen?

Guntram.

For Maanen? Det var tynde, hvide Skyer.

Volmer.

Det er du vis paa?

Guntram.

Ja, mit Syn er skarpt.

Volmer

(afslides). Hvad venter jeg? Hvad kan jeg haabe paa?
Selv om hun kom hertil, ifald hun søgte,
Som jeg har tænkt mig, sine Søstre her,
Hvad hjalp det mig? Ak, naar hun seer mig blot,
Da vil hun flye mig, hun, den haardt bedragne!
--- Guntram!

Guntram.

Hvad vil I, Herre?

Volmer.

Vil dig? Intet.
Jeg vilde spurgt . . . Hvi traf jeg dig alene?
Hvi er du skilt fra mine Folk?

219

Guntram.

I mindes,
At jeg og Skytten Gunner maatte bringe
Til Hendes Naade, Dronningen, en Æske ---

Volmer

(opfarende). Ulykkesfugl! hvi har du bragt den? --- Ellers,
Naar ei det ønskes, er' I efterladne.
Hvi har du ikke glemt den i et Herberg?
Ei tabt den underveis!

Guntram.

Ak, ædle Herre!
I bad mig jo at fare vaerligt med den,
--- At vogte den ---

Volmer.

Du veed ei, hvad du har!
Hiin lette Byrde tynger paa mit Bryst,
Som om der laae et Bjerg.

Guntram.

Min bedste Herre!
I er jo altid billig, god mod Guntram ---
I gjør mig Uret.

Volmer

(fattende sig). Ja --- jeg gjør dig Uret.
Du skal ei tage dig det nær, min Guntram.
Iaften har jeg Luner. --- Skynd dig, Guntram!
220 Du siger jo, dit Syn er skarpt, saa siig mig,
Kan du ei see, der svømmer En derude,
Langt ude hisset?

Guntram.

Der? Der svømmer Ingen.

Volmer

(afslides). Mit øie blænder mig, mit Haab mig skuffer.
--- Hør, Guntram, jeg vil spørge Dig om Noget.
Du har vel ikke --- hm! det er det Samme.

Guntram.

I mener?

Volmer.

Nu, jeg mener, har du ei,
Da før du gik til Klostret over Engen,
Lagt Mærke til et . . . nu, et Syn, et selsomt,
Et underfuldt, der viste sig i Luften,

Og skjød igjennem den med Lynets Fart?

Guntram.

Nei, ædle Herre!

Volmer.

Ikke? Eller Noget,
Der ligned' det og gjorde dig opmærksom?

221

Guntram.

Nei, Herre!

Volmer.

Ikke!

Guntram.

Men jeg seer som oftest
Til Jorden, naar jeg gaaer. Jeg gaaer og grunder.

Volmer.

Hm! grunder ogsaa d u!

Guntram.

Ja, bliv ei vred.
I har forbudt mig det. Men Skjaldekunsten
Er ond at blive qvit. Den hænger ved mig.

Volmer.

Har jeg forbudt dig det?

Guntram.

Det har I, Herre!

Volmer.

Det har jeg ikke meent. Bliv du kun ved!
Ak, dette Liv er fattigt, tomt paa Glæder,
Og man bør muntre det, hvormed man kan.
Vi drages Alle stærkt af Længsel mod
Hiin underfulde Verden, der er bygget
Af Digt og Sandhed, af et Eventyr,
222Der synes os utroligt, men der spinder
Sig uformærket ind i vore Tanker.
--- Dyrk du kun Skjaldekunsten, stakkels Guntram!
Og søg, saa godt du kan, at faae en Part
I denne Verdens Glæder og dens Smerter.
--- Kom, leed mig op et Sæde! Jeg er træt.

Guntram.

Her er en Jordforhøining, her ved Busken.

Volmer.

Den Plads er god. Her kan jeg see paa Søen.
(*Sætter sig*).
Hvor den er stille! Og hvor mildt de gaae
Med sagte Kruusninger, de Bølger smaa!
Hvor blank og reenlig ligger den ei der,
Saa festlig, som en Høitidsfest var nær.
--- Ak, jeg forstaaer! Den venter til sin Favn
Den Samme, der er Kilden til mit Savn.
See, derfor lægger sig en gylden Bro
Af Maanestraaler hist paa Søens Vover.
Naar hun sit faure Legem vil betroe
Til Badet, skal hun svæve let derover.
(*Springer op efter en Pause*).
Forfærdelige Venten! Usle Haab,
Der rykker Døden nær med hvert Minut.

--- Kom, Guntram, lad os speide langs med Søen.
Gaae du til denne Side, jeg gaaer hiin.
Men vær opmærksom, brug dit Øie godt.

223

Guntram.

Min ædle Herre! naar jeg ikke veed,
Hvorefter jeg skal speide ---

Volmer.

Hm! du veed ei ---?
Saa hør da! Naar du seer, der svømmer Nogen
I Søen ---

Guntram.

Svømmer? Nu, paa denne Tid?

Volmer.

Javist. Saa skal du give mig et Tegn.
Stød i dit Horn --- nei, Guntram, gjør det ikke!
Saa skrækkes hun som Maagen op af Vandet
Og flyver bort herfra ---

Guntram.

Og flyver bort?

Volmer.

Javist; og drøvtyg ikke hvert mit Ord.
--- Stød ikke i dit Horn, men skynd dig hurtig,
Og sagte --- hører du? --- men skynd dig blot,
Og il, forinden hun i Luften hæves.
Jeg lønner dig, ifald dit Bud er godt.
--- Vee mig, ifald vi begge gaae forgjæves!
(De gaae hver til sin Side, Volmer nærmest ved Søen, Guntram noget højere oppe).

224

Tredie Scene.

Helene kommer gaaende ind fra samme Side som Guntram gik ud, men nærmest ved Søen. Hun har Sløret paa, der nu falder ned i naturlige Folder.

Hvi er mit Hjerte tungt? mit Sind bedrøvet?

Da hist jeg svæved' Skyerne forbi,

Da bildte jeg mig ind, at jeg var fri

Og lykkelig --- og var dog kun bedøvet!

Dybt under mig, i Maanens klare Skjær,

Laae Øen her, og syntes taus at drømme;

Og rundt om den gik Havets Stærke Strømme,

Og dog den laae saa tryk, saa rolig der.

Og det uhyre Rum mig syntes øde,

Og trøstesløs og eensom foer jeg hen.

Fra Øen under mig, og kun fra den,

Et Haab, en Frelse vinked' mig imøde.

--- Hvad er min Agt? Vil atter jeg tilbage?

Og flye for Volmer? Han bedrog mig? Han?

Af Kjærlighed han bandt mig til sit Land ---

Kan Volmers Øie, kan ba det bedrage?

Ak, af mit eget Hjerte bryder frem

Hans Forsvar, og mit ældre Liv forsvinder

Mod dette Aar, dets lykkelige Minder;
Og Volmer er mig meer end Slægt og Hjem!
225 Der ligger Søen med den dybe Bund
Og med Foryngelsen i sine Vande.
Hvi ligger den just her? af hvilken Grund
Saa høit mod Nord, i disse kolde Lande?
Er Norden da, der synes streng og barsk,
Det Væld, af hvilket Syden skal forynges?
Er Norden yngre, mere karsk?
Mon Syden alt af Alderdom betynges?
Der ligger Søen, stille, dyb og blaa,
Som dette Folks forunderlige Øie;
Og Himlen synes den at stirre paa,
Og tryk at hvile nær ved Klosters Fløie.
--- Har Volmers Moder Ret? Er' hine Guder,
Til hvilke ved min Herkomst jeg er bunden,
For evigt vegne for en Magts Bebuder,
En Magt, for hvem hiin glade Tid er svunden ---?
Og i Forsagelse vi skulle døbes?
Og vore Tanker luttres gjennem Smerte?
Og gjennem Savn en evig Ungdom kjøbes,
Naar ei det slaaer, det skrøbelige Hjerte?
--- Hvo giver mig et Svar? Ak, jeg er her
Forladt af Alt, og ingen Trøst mig nær!
(Hun tager Sløret af og skjuler det under den Busk, hvor Volmer sad).
Det er forgjæves, seer jeg, at jeg leder
Om Eder længer, mine Søstre kjære!
226 Tit Hjemmet Slørets Vinger Eder bære.
Gaaer kun forud! Jeg følger efter Eder.
--- For sidste Gang jeg vil mig da betroe,
Du skjønne Sø, til dine sagte Strømme.
Giv mig igjen min Ungboms Drømme!
Giv mig igjen dens lykkelige Ro!
Gjør atter sorgløs, atter ung min Tanke!
Foryng De Følelser, der mat i Hjertet banke!
(Gaaer ud nærmest ved Søen).

Fjerde Scene.

Guntram kommer ind fra samme Sted, hvor han forhen gik ud.

Der er Intet at see, som jeg nok tænkte. Hvo skulde bade sig paa denne Tid? --- Jeg troer, jeg vil blive her, indtil min Herre kommer tilbage. Naar jeg lægger mig hen under Busken derhenne, kan jeg oversee en stor Part af Søen og lægge Mærke til, om der skulde vise sig Noget. Saa kan jeg med det Samme tænke lidt paa Slagelse Riimkrønike. Nu har jo Hertugen, min Herre, Intet derimod. --- Ja, det er nok det Klogeste, jeg kan gjøre. Under den Busk har jeg mangan god Gang ligget i Middagsstunden og tænkt baade paa Krøniken og de tolv Jævninge. Man kan saa godt grunde, naar man ligger og seer paa søen. Undertiden, ved stille Veir, forekom det mig, at Søen saae ud, som om den selv grundede, saa dyb og eftertænsksom var den at see til.

(Lægger sig hen under Busken, med Hovedet mod Jordforhøiningen).

227 Det Værste er kun, at man saa let falder i Søvn, naar man ligger og tænker. --- --- Hvad er det, jeg her finder ! *(Tager Helenes Slør frem, og ruller det op)* Et Slør!
Ak, hvor det er deiligt! Det er som det Slør, Kong Artus Hustru Genievra gik med. Det har En glemt her. Og see, der er en Krone fæstet derved --- og hvilke kostelige Stene! hvor de glimre! ---
Jeg maa søge min Herre op og bringe ham det.
(Gaaer)

Femte Scene.

Helene træder atter ind og seer sig ængstlig om. Kort efter Volmer.

Helene.

Jeg hørte Fodtrin. Der er En i Skoven.
Og nys det Syntes mig, jeg skimted' Nogen
I Maanelyset mellem hine Stammer.
Hvor tør jeg vove at gaae ned i Badet?
--- Tys! Atter Fodtrin, men i Frastand . . . hør kun!
Hvo kan det være? Volmer? Mon han søger
Om mig ved Søen? O, mit Hjerte banker!
Og om det var en Fremmed? Om jeg blev,
Saa værgeløs jeg er, et Bytte . . . Himmell!
Hurtig mit Slør! jeg kan ei blive her.
(Søger efter Sløret under Busken).
Det er der ikke. Har Jeg ikke lagt det
Her under Buskene? Hvor er det da?
(Søger urolig og hastig paa den anden Side af Buskene).
Her heller ikke. O, du milde Himmell!
228Saa har der været En og taget det.
Men hvo har kunnet ane ---? Det var skjult
Omhyggeligt. Hvo ellers, hvis ei Volmer?
Kun han har kunnet gjætte, ikkun han
Med denne Sikkerhed, --- ja det er ham,
Der anden Gang saa hjerteløst, saa listigt
Berøver mig mit Eie --- O, der er han!
(Volmer kommer langsomt ind, men iler hurtigt hen til Helene, da han bliver hende vaer).

Volmer.

Og du er her, Helene? Virkelig?
Og det er ingen Drøm? O, tael, Helene,
At jeg kan see, at mine Sandser ikke
Bedrage mig. Men du er her i Skoven
I denne lette Dragt og ubeskyttet
Mod Aftenluften --- tag imod min Kappel!
I Skoven er der kjøligt. Eller vent ---
Endeel af mine Mænd er nær herved.
Jeg lader tænde flux et Baal ---
(Nærmer sig Baggrunden og støder i sit Horn).
De komme.
Vent kun et kort Minut!
(Nogle af Volmers Følge træde ind). Tag Qvas og Grene
Og gjør et Baal; men hurtig --- skynder Eder!
(Kommer tilbage. Under det nærmest Følgende tændes Baalet hvorpaa Følget trækker sig tilbage).
Helene! tag min Kappel --- kom og tag den!

229

Helene.

Hvad vil I mig! Hvad søger I hos mig?
Vil I med Eders Ord mig haane?

Volmer.

Jeg?
Du tvivler om min gode Villie?

Helene.

Tvivler?
Nei, I har sørget for at give mig
Fuld Vished. Dersom end min Svaghed helst
Saae Eder undskyldt, har I vidst at give
Min svage Hu en Lære. Hvis jeg kunde
Endnu som før indbilde mig, en Rovfugl

Var min Fornærmer! Men I veed, Herr Volmer!
I trænger ikke meer til slige Paafund.

Volmer.

O, døm mig mildt! At jeg har handlet uret,
Det har jeg ofte bittert mig bebreidet.
Gud er mit Vidne, det var tidt min Agt
At tilstaae Alt, oprigtig og mod Anger.
Men, bliv ei vred, Helene --- ak, du hang
Endnu saa fast ved Hjemmet, ved dets Glæder,
At Angst mig greb ved Tanken, at du snart
Af Længsel vilde drages fra min Side.
Da tænkte jeg at binde dig til mig
Ved ømmere, ved mere faste Baand,
Og da med større Tryghed mig erhverve
Tilgivelsen, hvortil jeg høilig trængte.

Helene.

Jeg seer, at I mig misforstaaer med Flid.
Jeg taler ikke om det Forbigangne.
Hvad der er skeet engang, jeg kunde glemme.
Men nu, i denne Stund, I har paany
Beluret mig, og underfundig ranet
Min Eiendom, og med saa liden Skaansel,
Saa ringe Blu for Eder selv, at neppe
I seer mig tillidsfuld gaee bort, før I
Paa Byttet styrter Eder.

Volmer.

Jeg, Helene?
Du gjør mig Uret. Jeg har været her,
Har utaalmodig ventet paa dit Komme,
Men kun forgjæves. Jeg gik bort igjen
Og speided' efter dig ved Søens Bredder.
Først nu, i dette Øieblik, jeg traf dig.

Helene.

Først nu? Og I kan vente, jeg skal troe Jer?

Volmer.

Ved Gud og Mænd! jeg er uskyldig --- troe mig!
Hvor har du gjemt dit Slør? Hvor kan det være
Berøvet dig? Har du seet efter nøie?

231

Helene.

Forlad mig! Jeg har Intet meer at skaffe
Med Eder. Jeg vil tye til Kongens Retfærd.

Sjette Scene.

De Førrige. Guntram.

Guntram

(med det sammenrullede Slør i Haanden). Tilgiv, om jeg forstyrrer. Jeg har fundet
Et grumme kostbart Stykke: dette Slør.

Volmer.

Saa du har fundet det?

Guntram.

Jeg fandt det her,
Kort efter I gik bort.

Volmer

(*til Helene*). Der kan du see!

Helene

(*til Guntram efter et Ophold*). Hvor har du fundet det?

Guntram.

Hist under Busken.

232

Helene.

Hvorledes laae det

Guntram.

Det var sammenrullet.

Helene.

Hvorledes var det sammenrullet?

Guntram.

Inderst
Laae Fjederkronen.

Helene.

Laae det ubedækket?

Guntram.

Det var bedækt af Blade, som jeg rev
Afveien, da jeg lagde mig paa Jorden
Mod Busken.

Helene.

Er det Sandhed, du mig siger?

Guntram.

I veed, at Guntram taler altid Sandhed.

Helene.

Jeg veed, at du er sanddru, og jeg troer dig.

Volmer

(*der under de sidste Repliker har seet mørk ned for sig*). Gaae, Guntram; det er godt. Læg Sløret hen.
(*Guntram lægger Sløret hen paa lille Jordforhøining ved Busken og gaaer*).

233

Volmer.

Jeg har forskjertset, mærker jeg, din Tillid.
Af denne Mistro til mit Ord --- desværre,
Jeg har forskyldt den --- seer jeg nu med Vished
Forliset af din Kjærlighed. Velan!
Saa lad den skjønnne Drøm, der i et Aar
Var al min Lykke, svinde hen, Helene!
Og glem, at Volmer var engang dig kjær.
Jeg føler dybt, at jeg og disse Lande
Har Intet kunnet give dig til Gjengjæld
For Tabet af det Hjem, du har forladt.
Saa drag igjen tilbage, skjønnne Flygtning,
Der som et sjeldent Luftsyn underfuldt
For dette Land en føie Stund har straalet.
Tag det igjen, det gaadefulde Slør,
Og drag igjen herfra! og agt det ikke,

At vi med Taarer stirre paa din Flugt.
--- Det var engang mit Haab --- o vredes ikke!
At i vor Kjærlighed, vor Ømhed skulde
Os gives en usynlig Svaneham,
Der over det forgjænglige Liv
Med stærke Vinger har os; den, jeg tænkte,
Forlænet' vore Hjerter evig Ungdom.
Nu er med dette hvert mit Haab forsvundet!
Saa far da vel, meer lykkelig end jeg!
(*Knæler for hende*). End eengang lad mig trykke denne Haand
Til mine Læber! --- Min Helene, min
I denne Afskeds bittersøde Stund ---
234Vær takket for den Tid, der svandt, for dette
Lyksalige, det drømmerige Aar,
For hvert Minut, du har forskjønned, hvert
Huldsaligt Ord, hvert Smil, der var min Lykke!
--- Farvel! Farvel! O smerterige Tanke,
Farvel for stedse!
(*Reiser sig hurtig og iler bort*).

Helene

(*med svag Stemme*).
Volmer! bliv! o bliv! ---
Han iler bort! O, Volmer, kom tilbage!
Lad Alting blive, som det var --- o kom kun!
--- Der er han --- nei! O Gud, han rider bort . . .
Jeg hører Hestetrampen --- altid længer
Og længer borte --- ak, han har forladt mig!
Jeg har forspildt hans Kjærlighed --- for evig!
Hvi har jeg mistænkt ham? Hvi har jeg ikke
Med Tillid stolet paa ham nu som altid?
O, han er ædel, er det meer end jeg!
Der ligger det ulykkelige Slør.
Hvad har det skjænket mig? hvad kan det give?
O, som en ond, som en usalig Aand
Har det bestandig draget mig fra Volmer.
Jeg maa forsage det! Ja, jeg erkjender,
Nu er min Lykke af en anden Verden.
Med Volmer vil jeg dele Kaar, med ham
I Kjærlighed forynges, og med ham
Til bedre Verd'ner ældes. Far da hen,
235Min Stammemoders Skjænk! Af dette Baal,
Hvori du synker, vil jeg luttret stige!
(*Hun kaster Sløret i det brændende Baal. Det blusser høit op. Hun staaer et Øieblik bedøvet og stirrer derpaa*).

Chor af Helenes Søstre

(*udenfor Scenen*). Helene!

Helene.

Tys! hvilke Toner --- hør!
Chor af Søstrene
(*idet de langsomt drage forbi, svævende over Søen*)
Helene! Fra det Høie
Forgjæves søger dig mit Øie.
Og atter maa jeg drage
Foruden dig med Sorg tilbage.

Helene

(*der samtidig med Choret falder paa Knæ og udstrækker Armene*) O, mine Søstre!
(*Synker afmægtig om*).

Syvende Scene.

Helene. Kongen og Volmer, med Følge, hvoraf Nogle bære Fakler.

Kongen

(der ved Indtrædelsen fører Volmer ved Haanden). Herr Volmer, kom! vi vil ei tabe Modet.

236

Volmer.

I bør ei overtale mig.

Kongen.

O, kom kun!
Jeg har et Haab, der siger, hun var ikke
I sine Søstres Skare. Lad os Søge!

Volmer.

Hvad hjælper det? Ak, nu er Alt forbi!

Kongen.

Her skiltes I fra hende?

Volmer.

Her det var.
Jeg kjender Busken, som jeg sad ved. Her,
Ved denne Part af Søen ---
(Gaaer mod Baggrunden og opdager derved Helene).
O, min Gud!
Der ligger hun --- afmægtig eller død!

Kongen

(gaaer hurtig hen til ham). Hvad siger I?

Volmer

(løfter hende op). Helene! min Helene!
Kom til dig selv! --- O, hun er død --- der seer I!
Kun Legemet er blevet. Hendes Sjæl
Er flygtet bort med hendes Søstres Skare!

237

Kongen.

Nei, nei, Herr Volmer! Hun slaaer Øiet op ---
Hun lever!

Volmer.

Ja, hun lever! --- min Helene!
Læg til dit Øies Lys din Stemmes Klang,
Og siig, du vender til vor Jord tilbage!

Helene

(med svag Stemme). Ak, Volmer!

Volmer.

Hør, hun taler! --- Tael igjen!
O, søde Klang af Ord, der kun betyde
Saa lidet, men er fulde af Musik.

Helene.

Hvor er jeg?

Volmer.

Du er her endnu i Skoven,
Og nær ved Søen ---

Helene.

Nær ved Søen? Har jeg
Da ikke drømt? Var' mine Søstre her?
Og flygted' bort?

Volmer

(*smertelig*). Ak, drømt, det har du ikke!

238

Helene.

Drømt? Er jeg ikke vaagnet af en Drøm?
Mit hele Livs? Og er jeg ikke vaagnet
Til andre Tanker, til en anden Verden?

Kongen.

Fat Eder, ædle Jomfru! End I lider,
Og end forvirres Eders Hu.

Helene.

O nei!
Jeg er mig tydelig bevidst. Jeg føler
Mig let og som befriet fra en Byrde.
--- Lad os forlade dette Sted! Kom Volmer!
Her er ei godt at være. Tag mig med!
Ak, jeg har talt Saa lidt med dig idag.
Lad os gaae sammen.

Kongen.

Lad os Alle gaae.
Her er ei godt at være --- I har Ret.
--- Der kommer, seer jeg ikke fejl, min Hustru,
Og med Fru Estrid. Vi blev Alle drevne
Af Angst og Uro, da I før forlod os.

239

Ottende Scene.

De Førrige. Dronningen og Fru Estrid med Følge. Siden Ove og endeel Piger.

Dronningen.

O, har I fundet hende? --- Ja, der er hun!
(*Iler hen til Helene*). Fru Estrid
(*der ligeledes nærmer sig hende*). Min Datter!

Dronningen.

Slemme, kjæreste Helene!
Hvor har du gjort mig angst!

Helene.

I vil tilgive!
Tilgiver Alle mig! --- Min Moder kjære!
Vær ikke vred paa mig! --- O, jeg har sikkert
Forstyrret Eders Glæde.

Kongen.

Alt er glemt,
Da vi har fundet Eder. --- Nu, Herr Volmer!
Hvad tykkes Eder? Var det ikke bedst,
Vi drog til Klostret? Bispen venter os.
Jeg mener, Vielsen kan nu gaae for sig.

Volmer.

Nei, Eders Naade, det er ei saa vel.

240

Kongen.

Hvorledes? Af hvad Grund?

Volmer.

Gud veed, hvor kjær
Mig er Helene, og hvor stærkt min Længse!
Har ventet denne Dag. Men vore Veie
Er' ikke meer de samme.
Helene
(forundret).
Ei de samme?

Volmer

(til Helene). Ak, du har ikke drømt, at dine Søstre
Har været her. Vi Alle saae dem svæve
I Kredse rundt om Søen og forsvinde.
Drag efter dem! Her er dog ei din Hjemstavn.
Her er dog Intet meer, der kan dig binde!
Drag efter dem paa Slørets Vinger!

Helene.

Sløret?
Veed du da ikke, jeg har brændt det?

Volmer.

Brændt det?

Helene.

Ja, jeg har kastet det i Baalet hist.
Det var en ond Besiddetse; den stod
241lveien for vor Kjærlighed. I denne
Skal, som du nylig sagde, gives mig
Den Svaneham, der løfter mig usynlig.
Ja, jeg har brændt det. Har du ikke vidst det?
Ifald du nu forskyder mig, da er jeg
Forladt af Alt. Forskyd mig ikke, Volmer!

Volmer.

Helene! Herlige! Hvor kan du troe . . .
O, du er min for evig --- nu for evig!
Brændt har du det? O, saa er Sagnet opfyldt!
Mig har min Anger som en Valravn piint,
Min Anger over al den Uret, jeg
Var skyldig i mod dig. Men nu har du
Opoffret dig for min Skyld, har befriet
Mit Bryst for denne Byrde.
(Vender sig hurtig til Kongen).
Ædle Frænde!
Nu drage vi til Klosteret, til Bispen,
Der venter os.

Kongen.

Det kan jeg lide, Volmer!
(Man hører Ove og Pigerne udenfor synge Romancen af 2den Act). Der faae vi Selskab. Det er Ove,
troer jeg,
Og pigerne, der drage hen til Kirken.
(Ove og pigerne træde ind).

Chor af pigerne.

Jeg vidste, ja jeg vidste,
At Myklegaard og Spanieland
Du bytter for vor Skjærsommer.

242

Volmer.

Helene! hør kun, hvilke skønne Ord!

Midt i min Smerte klang for mig hiint Omqvæd
Og hviskede mig Trøst. Mit faure Liv!
»Jeg vidste, ja jeg vidste,
»At Myklegaard og Spanieland
»Du bytted' for vor Skjærsommer.«

Dronningen.

O, hvilken uformodet Lykke!

Fru Estrid.

Himlen,
Min elskte Datter, give din Beslutning
Velsignelse!

Helene.

Det vil den, kjære Moder!

Kongen.

Ja, Himlen sin Velsignelse forlener!
--- Min ædle Jomfru! I min vakkre Frænde!
Igennem hine Skyer, der fordunkled'
Et Øieblik vort Haab, skal Brudestjernen
Gaae op for Eder med forstærket Glands,
Og denne Festdag, Eders Konge feired',
Erholde nu sin gladeste Betydning.

Chor

af Ove, Pigerne og Følget.
Vi drage til Klostret med Tak til Gud,
Med munter Sang.
243 Den Hertug fører sin unge Brud
Til Kirkegang,
Alt i den feire Skjærsommer.
Og atter flyver en Fugl foran ---
O, faure Brud!
Dengang du kom fra det fremmede Land,
Da fløi den ud,
Og sang i Skoven med Liste ---
Den vidste, ja den vidste,
Du byttede bort det fremmede Land
For Danmarks feire Skjærsommer.

244

Fristelsen. Skuespil i een Act.

246

Skrevet i Sommeren 1842.

Opført første Gang paa det kgl. Theater d. 3die Septbr. 1842.

Opført paa Folketheatret første Gang b. 17de Nov. 1889.

Kgl. Theaters Repertoire.

Dramat. Værker 4de Bind.

247

Personerne

- Møller, Fabrikant.
- Agathe, hans Datter.
- Grenaa, Commissionair.
- Vihelm Holgers, Polytechniker.
- Madam Qvist.
- En Pige.

Handlingen foregaaer i Kjøbenhavn og begynder tidligt om Morgenen.

248

249

Et rummeligt Værelse, temmelig simpelt meubleret. En Dør i Baggrunden og en til hver af Siderne; den til Venstre gaaer ind til Mad. Qvist's Værelser. I et Hjørne et Fløibord med nedslaaede Fløie.

Første Scene.

Grenaa. Eiden Møller og Agathe.

Grenaa

(kommer fra Døren tilhøre og taler ud til Nogen).

Lad du kun mig --- jeg veed nok Besked. *(Gaaer hurtig hen til Døren i Baggrunden, men finder den lukket).* Hm! den er lukket af. *(Gaaer hen til Døren, der fører ind til Mad. Qvist's Værelse).* Madam Qvist! Vær saa god at komme ud. Aa, lille Madam Qvist, kom nu og skynd Dem. --- Fordømt! nu er hun nok ude i Kjøkkenet.

(Møller og Agathe kommer ind)

Møller.

Har De hørt det?

Grenaa.

Ja, nu er da Cancellieraaden død.

250

Agathe.

Er det virkelig sandt? Er der slet intet Haab?

Grenaa.

Ja, jeg veed ikke Andet, end hvad Madam Qvist nu i dette Øieblik har ladet mig vide. Men Doctoren har jo været her, saa kan der neppe være Tvivl.

Agathe.

Jeg kan slet ikke troe derpaa endnu.

Møller.

Det gaaer mig ligedan. Barn. Man vænner sig saa svært til et Dødsfald. Hver Dag seer man tydeligere, at det afgjørende Øieblik nærmer sig med stærke Skridt, og naar det kommer, kan man dog ikke troe derpaa. Hm! Hm! min stakkels gamle Ven! At han allerede nu skulde afsted!

Grenaa.

Ja, han var da over sine 60 Aar; og meget stærk har han aldrig været.

Møller.

Det er sandt. Men saalænge En, vi daglig omgaaes, lever, selv om det er et svageligt Liv, kan vi ikke faae det ind i Hovedet, at dette Liv med alle dets Egenheder, dets Vaner og Sysselsættelser, at alt dette med Eet skal standse

251

Agathe.

At Gud, og Cancellieraaden, hvis Liv var en Lykke for saa Mange! Han, der var saa velgjørende!

Grenaa

(der hidtil har yttret enbeel Urolighed, afsides til Møller).

Ja, hør nu, Møller, vi har ingen Tid at spille. Da Vi ere udvalgte til Executores testamenti, saa maae vi nu ind og bringe Orden i hans Efterladenskab.

Møller.

Ja, jeg er parat. Kom kun.

Grenaa.

Men Døren ind til hans Arbeids-Værelse er lukket af.

Møller.

Saa kalde vi paa Madam Qvist. *(Til Agathe)*. Gaae ind, Barn, og beed Madam Qvist trine ud til os.

(Agathe gaaer)

Møller.

Jeg formoder, hans Sager ere i god Orden, Saa Arbeidet vil ikke blive vanskeligt.

Grenaa

(adspreedt).

Saamænd --- det kan nok være.

252

Møller.

De maa jo omtrent kjende Status af hans Eferladenskab.

Grenaa.

Det er sandt, det gjør jeg, og De kan derfor gjerne overlade mig det Hele. Bliv De kun her og lad mig gaae ind. Jeg er mere vant til det Slags Forretninger.

Møller.

Ja, men nu er jeg engang udnævnt tilligemed Dem, saa er det vel bedst, jeg gaaer ind med.

Grenaa.

Ja, som De vil.

Møller.

Det er ingenlunde, fordi jeg har Mistro til Dem.

Grenaa.

Nei, det veed jeg.

Anden Scene.

De Førrige. Mad. Qvist. Agathe.

Mad. Qvist
(*klædt i mørkt Tøi og med sorte Baand paa Kappen*).

God Morgen, Hr. Møller! en god Morgen, Hr. Grenaa! Bliv ikke vred, at jeg har ladet Dem vente.

253

Møller.

Nei, nei! under disse sørgelige Omstændigheder er det vel at undskylde.

Mad. Qvist.

Ja, hvad synes De, Hr. Møller! At jeg skulde opleve den Sorg, nei, det havde jeg aldrig tænkt mig. Det er et stort Tab for mig, et Tab, jeg aldrig forvinder.

Møller.

Det vil jeg troe, min kjære Madam Qvist. Men De maa fatte Dem, det er en Christens Pligt.

Mad. Qvist.

Ak, jeg kan endnu ikke fatte mig. Hvor finder man igjen en saa retskaffen Mand, som Cancellieraaden? Nu har jeg tjent ham i saa lang Tid og holdt Huus for ham --- det forstaaer sig, saaledes at jeg kan forsvare det for Gud og Verden. Men han skulde heller aldrig være Den, der talte et haardt Ord til mig eller viste sig utaalmodig eller hidsig. Ja, han var en sjelden Mand!

Møller.

Hvad Tid døde han?

Mad. Qvist.

Inat Kl. 2. Han sov stille og sagtmodig hen, som han havde levet. Jeg tænkte mindst, at det var 254 saa nær. Jeg stod just og talte med Vaagekonen, og vi syntes begge, han var mærkelig bedre. Men da jeg saa bragte ham hans Mixtur --- for han saae helst, at jeg gav ham den --- og han ikke reiste sig som ellers, og heller ikke svarede mig paa min Tiltale, saa blev jeg ganske angst og tog i ham og sagde: Hr. Cancellieraad, svar mig; hvordan er det med Dem? Men han svarede ikke. Det var forbi med ham.

(*Tørrer Øinene*).

Agathe.

Var der da Ingen tilstede?

Mad. Qvist.

Jo, den unge Hr. Holgers var i det andet Værelse. Han havde just sat sig hen og blundede lidt. Men da han hørte mig klage og jamre, kom han ganske forskrækket ind og søgte at bringe ham tillive. Men al menneskelig Hjælp kom for silde.

Grenaa.

Ja, nu er han engang død og salig, og vore Klager hjælper ham ikke. Nu maae vi ---

Mad. Qvist

Nei, desværre, mine Klager kunne ikke kalde ham tilbage.

255

Grenaa.

(*afsides til Møller*).

See til at gjøre en Ende derpaa. Tiden løber til ingen Nytte.

Møller.

Kjære Madam Qvist, De veed, at Grenaa og jeg ere udnævnte til Executores testamenti. Vi maae nu ind og ordne hans Sager.

Mad. Qvist.

Ja, Gud bevares, derfor har jeg jo sendt Bud efter Dem. Nu skal jeg strax lukke op --- ja, hvor har jeg nu Nøglen --- jeg har nok lagt den fra mig berinde. Jeg skal sige Dem, jeg ansaae det for min Skyldighed, Strax min salig Herre var død, at lukke af for hans Arbeids-Værelse, hvor Chatollet staaer, og heri gav Vilhelm mig Ret --- ja, jeg siger Vilhelm, fordi jeg nu har kjendt den unge Hr. Holgers fra det, han var en Dreng, og Cancellieraaden begyndte at tage sig af ham.

Grenaa.

Altsaa var det Nøglen, lille Madam.

Mad. Qvist.

Nu gaaer jeg at hente den. Og endnu engang, bliv ikke vred, at jeg lod Dem vente herinde. Jeg stod just og fæstede nogle sorte Baand paa min Kappe 256 Her kommer jo Folk --- og man skal ikke sætte sig mod Skik og Brug.

Grenaa

(*afsides*).

Det er da Satan til Snakketøi.

Mad. Qvist.

Vil De følge med, Jomfru Agathe?

Agathe.

Jo gjerne.

Mad. Qvist.

De kan lægge Deres Tøi fra Dem inde hos mig. Og naar De ønsker det, kan De med det Samme endnu engang see Cancellieraaden. Han har slet ikke forandret sig. Han seer ligesaa from og mild ud som i levende Live. --- Vil De, lille Jomfru?

Agathe.

Tør jeg, kjære Fa'er?

Møller.

Gaae du kun, mit Barn.

Mad. Qvist.

Det vil glæde Cancellieraaden i hans Død, at De endnu engang seer ham. De og Vilhelm vare saa alligevel de to Mennesker, han holdt meest af i denne Verden.

257

Agathe.

Ak, Gud! hvor kunde jeg glemme, hvad han har gjort for mig!

Mad. Qvist.

Der er Ingen, der vil glemme ham. Cancellieraadens Velgjørenhed vil man længe huske paa. Naar jeg tænker efter, hvem han alt har hjulpet og understøttet! Her var en lille Pige i Huset, der tilhørte Kjælderfolkene, og der var skjev og forvoxet. Hende satte han ud i det polytechniske Institut paa Strandveien og betalte for hende.

Grenaa.

Det orthopædiske Institut.

Mad. Qvist.

Ja, saadan er det jo, de kalde det. Og hvad har han ikke gjort for saa Mange, som man aldrig fik at vide!

Grenaa.

(afsides til Møller).

See at faae hende herfra. Jeg maa tale med Dem.

Møller.

Skaffer De os saa Nøglen, Madam?

Mad. Qvist.

Nu gaaer jeg. Men De maa være overbærende med mig idag, Hr. Møller. Jeg har et tungt Kors 258 at bære, og mit Hoved er ganske sorstyrret. Kom nu, Jomfru Agathe.

(Hun og Agathe gaae ind tilvenstre.)

Grenaa.

Hvad staar De og tænker paa?

Møller.

Jeg tænker paa de Ord, Madam Qvist lod falde, at min Agathe og den unge Holgers vare de to Mennesker, Cancellieraaden havde kjærest. Jeg troer, hun har Ret deri. Endnu for et Fjerdingaar siden vilde jeg have svoret paa, at Agathe kom til at arve halvt med Vilhelm efter ham. Men nu arver han Broderparten, og hun maa vel nøies med en ringe Deel.

Grenaa.

Hm! deri kan De tildeels have Ret. Men, hvor meget troer De, hun faaer?

Møller.

Ja, hvad veed jeg! Jeg tænker, saa en 5,6000 Rigsdaler.

Grenaa.

Ja, men deri tager De feil. For hun faaer slet Ingenting.

Møller.

Hvad siger De? Det er da vel aldrig muligt?

259

Grenaa.

Det er saamænd baade muligt og vist.

Møller.

Men hvoraf veed De da det?

Grenaa.

Jeg har allerede vidst det en fjorten Dages Tid, og den unge Holgers veed det ogsaa. Copien af Testamentet, som Cancellieraaden selv har diceret mig, maa findes blandt hans Papirer. Originalen har han --- jeg veed ikke af hvad Grund --- givet Madam Qvist at gemme, men forsegle.

Møller.

Men hvad kan da være Grunden til, at han saa aldeles har glemt at den Godhed, han har haft for Agathe?

Grenaa.

Ja, det veed jeg ikke. Holgers er løbet af med Profiten, saa meget er vist. Maaske det er ham, De kan takke derfor.

Møller.

Holgers? der altid har gjort saa meget af Agathe---

Grenaa.

Ja, De har jo bestandig nægtet ham Deres Samtykke til en Forbindelse med hende.

260

Møller.

Fordi jeg har ikke haft Andet end Tab af Holgers, fordi hans mange forskruede og nymodens Ideer vil føre ham til Bettelstaven, om han ogsaa arver nok saa meget.

Grenaa.

Deri giver jeg Dem Ret.

Møller.

Jeg haabede engang at kunne ophjælpe mine Sager ved hans Kundskaber. Jeg anvendte min sidste Skilling, og maatte endda gjøre Laan, for at kunne forskrive den kostbare Maskine fra England, som han idelig prækede for mig om. Og da den saa kom hertil, var der Ingen, der forstod at sætte den op. Saa blev jeg nødt til at sælge den, fik ikke det Halve derfor, af hvad den havde kostet mig ---

Grenaa.

Det undrede mig endda, De fik saa meget. Jeg havde ikke betalt Dem mere derfor, end Iernet og Træet var værdt.

Møller.

Fra den Tid har Alting været mig imod. Jeg er Dag for Dag kommet mere tilbage --- og alt dette kan jeg takke denne unge Phantast for! Og for ham skal nu mit Barn sættes tilside!

261

Grenaa.

Ja, hvad har De da isinde?

Møller.

Jeg faaer vel finde mig deri, og maa ovenikjøbet gjøre gode Miner.

Grenaa.

Det gjorde jeg ikke i Deres Sted.

Møller.

Hvad vil De da, jeg skal gjøre.

Grenaa.

Det skal jeg sige Dem. Men De skal høre mig rolig og lægge Fordomme tilside. De veed, jeg er en ganske klog Mand, og kan derfor stole paa, at jeg har overveiet Sagen fra alle Sider.

Møller.

Uden Omsvøb, hvad er det, De vil foreslaae mig?

Grenaa.

Seer De, Cancellieraaden efterlader ikke Een, der er ham beslægtet. Den unge Holgers, som han tog til

sig, da han var en Dreng, har nu forstaaet at slikke sig ind hos ham. Han arver Rub og Stub. Cancellieraaden er i sit Testamente gaaet saa vidt, at han ikke har sat Noget fast enten for Madam Qvist, 262 der i saa mange Aar har været hans Husholderske, eller for Tjenestefolkene. Han bestemmer kun i Almindelighed, at Holgers skal sørge for dem. Det er altsaa til Vildfremmede, den betydelige Formue skal gaae. Maa jeg da nu spørge Dem, om vi ikke ere ligesaa gode som Andre? Har vi To nu ikke i flere Aar staaet ham bi med Raad og Daad? Har Deres Datter ikke haft grundet Haab om at blive Medarving, og taler nu ikke al Rimelighed for, at den snue Holgers, der formodentlig af den Grund har friet til hende, nu, da dette Haab slog ham feil, har vidst at forpurre det? Og vil De rolig see paa alt dette?

Møller.

Hm! det er kun altfor rimeligt, hvad De der siger. Men jeg gad vibst, hvad jeg skulde gjøre derved.

Grenaa

De skal ikke taale, at Arven rives bort lige for Næsen af Dem. De skal benytte Dem af Omstændighederne, der ere os ualmindelig gunstige. Seer De, Testamentet indeholder ingen Specification af Efterladenskabet. Der staaer kun i Almindelighed: »Alt, hvad jeg efterlader, skal tilfalde min Pleiesøn« De veed, Cancellieraaden var en Ven af Korthed. Nu ligger der rigtignok blandt hans papirer en Opskrift paa de Obligationer, han eier; thi deri bestaaer hans Hoved-Formue. Men denne Opskrift kan vi let faae Fingre paa.

263

Møller.

Men hvad er da Deres Mening med alt dette?

Grenaa.

Hm --- hvad der er min Mening --- Jeg troer da ikke, jeg har et Barn for mig. Min Mening er, at vi skal lade Holgers i Besiddelse af Huset her, af de rede Penge, og af saa mange Obligationer, at ingen Mistanke vækkes; thi det er desværre bekjendt, at Cancellieraaden eiede Obligationer. Derimod skal vi -
--

Møller

(spændt)

Jaja, Mand, hvad skal vi?

Grenaa.

Ih nu, hvad der forresten findes, skal vi To dele.

Møller.

Nei, Grenaa, med saadanne Forslag maa De ikke komme til mig.

Grenaa.

Og hvorfor ikke, om jeg maa spørge? Naar Holgers faaer Huset og en 10,000 Rigsdaler ovenikjøbet, er det ikke store Ting for ham? Huset alene er en 16,000 Rigsdaler værdt. Er alt dette ikke nok til at sætte overstyr paa hans Maskiner og Luftcasteller? Eller har Cancellieraaden ikke allerede sat nok paa ham? Jeg veed, at han een Gang har forstrakt ham 264 med 1000 Rigsdaler og een Gang med 1500 Rigsdaler, for at fremme Gud veed hvilket Project; men Frugterne deraf har jeg ikke seet.

Møller.

Ja, det er godt nok. Cancellieraaden havde Lov til at raade over sine Penge. Vi har ingen Ret til dem.

Grenaa.

Ret? Ja, Møller, skal man i denne Verden vente, til man faaer Noget med Rette, saa kan man vente længe.

Møller.

Desværre, det er sandt. Men da jeg nu i al min Tid har levet som en ærlig Mand ---

Grenaa.

Aa, saadan kan De tale til gamle Kjærlinger, men ikke til mig. Jeg veed, hvad det vil sige, naar man praler af, at man lever som en ærlig Mand. Den, der gjør Gjeld, han ikke kan betale, han føler ikke sin Samvittighed besværet deraf --- om han ogsaa bringer Skomager og Skrædder til Bettelstaven. Men, naar Talen er om at benytte Omstændigheder som disse her, da kommer Samvittigheden paa eengang --- uagtet Ingen vil føle Tabet. Og hvad Gavn har man deraf, at man er, hvad De kalder en ærlig Mand? Man bliver Kirkeværge, Rodemester, Fattigforstander eller Borger-Repræsentant og faaer 265 tusinde slige Bestillinger, som man har Bryderi og Ærgrelse af, men ikke en Skilling for.

Møller.

Ja, det kan Altsammen være sandt, men ---

Grenaa.

Ja, nu har jeg sagt Dem min Mening. Jeg har gjort det mere for Deres Skyld end for min. Jeg sidder Gudskeelov ret godt inde og kan hjælpe mig uden det. Men med Dem er det anderledes. De har en Rede af Børn. De er i Betryk paa alle Kanter. De har hverken Nat eller Dag Ro for Deres Creditorer. Saadan et Hundeliv vil De heller føre, end ophjælpe Deres Affairer? Naar, troer De, tilbydes Dem igjen en Lejlighed som denne? Der er Ingen, der kan komme efter det, og Ingen, der vil gjøre Spørgsmaal derom. Thi Holgers veed hverken, om han arver Meget eller Lidet. Hvad han mister, er Noget, han aldrig har eiet, og som han aldrig kan føle Tabet af.

Møller.

Overtael mig ikke, Grenaa; De har Synd deraf.

Grenaa.

Jaja, saa vil jeg ikke spilde et Ord mere paa Dem. Men der vil komme en Tid, da De vil fortryde Deres utidige Betænkeligheder. Naar Holgers sidder inde som en Prinds og giver Dem og Deres 266 Datter en god Dag, mens De maa pine og plage Dem for at slaae Dem igjennem, saa tænk paa mig.

Møller

(i urolig Bevægelse).

Hm! --- det er forfærdeligt, at dette Menneske saaledes skal løbe af med denne store Formue!

Grenaa.

Jeg vil bare huske Dem paa een Ting. De har vel ikke betænkt, at Alt, hvad De eier, er pantsat til Grosserer Corfitz Hansen.

Møller.

Det kommer ikke den Sag ved. Corfitz Hansen er en ganske billig Mand, der ikke vil mig tillivs.

Grenaa.

Men han har overdraget sin Ret til mig.

Møller.

Til Dem? Har De nu købt Panteforskrivningen?

Grenaa.

Ja, allerede for over en Maaned siden.

Møller.

Men af hvad Grund? Er det Deres Venskab? Har De da isinde at bringe mig til det Yderste?

Grenaa.

Ja, dengang jeg købte Forskrivningen, havde jeg noget ganske Andet for Øinene. De husker nok, at 267 jeg nu i et Aar har anholdt om Deres Datter Agathes Haand.

Møller.

Men hun kan jo ikke udstaae Dem.

Grenaa.

Det veed jeg, skjøndt jeg er overbeviist om, at vi nok skulde forliges, bleve vi først givte med hinanden. Imidlertid, De er svag heri som i alt Andet. De veed hverken, om De skal sige Ja eller Nei.

Møller.

Med andre Ord, jeg betænker mig paa at gjøre mit Barn ulykkeligt. Jeg synes, jeg har gjort nok for Deres Skyld. Jeg har forbudt Holgers mit Huus.

Grenaa.

Nu godt, naar De har saa Meget derimod, saa vil jeg afstaa fra Agathe.

Møller.

Ja nu --- da De veed, hun Intet arver. Det er vel ogsaa Grunden til, at De slet ikke har berørt den Sag i de sidste fjorten Dage.

Grenaa.

Det skal De ikke sige. En ung, smuk Pige har altid sin Priis. Men det er det Samme, for at De kan see, jeg er uegenuyttig, saa vil jeg overlade Dem Panteforskrivningen for Det, den har kostet mig; det er en Bagatel mod dens sande Værdi. Men saa 268 skal De nu vise Dem som en Mand af Character og gaee ind paa mit Forslag.

Møller.

Og hvis jeg nu ikke gjør det?

Grenaa.

Saa maa De ikke tage fortrydelig op, at jeg benytter min Ret og gjør Forskrivningen gjeldende.

Møller.

De er en fortræffelig Ven!

Grenaa.

Ja, Handelskab er ikke Venskab. Det staaer jo i Deres Magt at forhindre det. Naar De vil opgive Deres egensindige Ideer og idag være mig behjælpelig, saa tilbyder jeg Dem endog at overlade Dem Forskrivningen for Intet. Det er engang Verdens Gang; den ene Haand vasker den anden.

Møller.

Ja, og lige rene blive de.

Grenaa.

Stille! der kommer Nogen.

269

Tredie Scene.

Møller. Grenaa. Mad. Qvist.

Mad. Qvist.

Jeg maa igjen bede Dem om Undskyldning; men jeg kunde tilforladelig ikke komme før. Nøglen havde jeg forlagt eller gjemt den saa vel, at jeg ikke strax kunde hitte den, saa fortunlet mit Hoved er idag.

Og saa kom Huusjomfruen ovenpaa ned for at condolere og sige mig nogle Trøstens Ord i min store Sorg.

Grenaa.

Jaja --- naar De blot nu har Nøglen.

Mad. Qvist.

Nu skal jeg strax lukke op for Dem. Der er en Graad i Huset, som om det var en Fa'er for dem Alle, der var død. Jomfruen ovenpaa meente, at hele Gaden vilde lægge Sorg an. Ja, Cancellieraaden var elsket!

Grenaa

(afsides til Møller).

Kan De da ikke stoppe Munden paa hende?

Møller.

Lille Madam, det er paa Tid, vi træffe vore Anstalter.

Mad. Qvist.

Ja, nu er der Intet iveien. Jeg har sat et 270 Ftøibord herhen, hvis De ønsker at lægge Papirer eller andet deslige hen derpaa.

Møller.

Godt. Lad os faae det slaaet op.

Grenaa.

Aa, det behøves ikke. Vi kan hjælpe os med Bordet derinde. *(Afsides til Møller).* Hvad skal de Narrestreger til med et Bord herinde?

Møller.

Det gjør jo hverken til eller fra.

Mad. Qvist

(der imidlertid har slaaet Bordet op).

Naar De nu ønsker Noget henlagt, skal jeg være Dem behjælpelig. Jeg kan jo nok vide, De trænger til en Haandsrækning; og jeg kan uden Selvroes sige, at der er Ingen, der er bedre bekjendt med Huset end jeg. I den sidste Tid talte Cancellieraaden ofte med mig om sine Sager, om hvorledes han ønskede Alt indrettet efter sin Død; for selv var han fattet paa sit nære Endeligt.

Grenaa.

Talte han om, hvad han omtrent efterlod sig?

Mad. Qvist.

Det gjorde han just ikke. Men jeg veed jo nok, at han sad godt inde og i de mange Aar har sparet 271 en god Skilling sammen. Han forstod at omgaaes med Penge. Gjerrig var han ikke, det var Synd at sige, og det kunde jeg anføre mange Beviser for. Dengang hele Byen var illumineret for et Par Aar siden, da havde han ladet gjøre til det dobbelte Vindue i Salen en Transpiration, som alle Mennesker talte om. Nei, gjerrig var han ikke.

Grenaa

(prøvende).

Jeg troer i Grunden heller ikke, at han har lagt saa Meget tilside, som man antager.

Mad. Qvist.

Derom kan jeg ikke sige noget Bestemt. Vor unge Vilhelm --- jeg mener Hr. Holgers --- var bedre bekjendt med den Deel af hans Sager. Han var paa det Sidste ofte alene med ham og gjennemgik Papirer og Regninger, og saa har de vel bragt det paa det Rene.

Grenaa
(*afsides til Møller*).

Hører De?

Mad. Qvist.

Vilhelm var jo hans Eet og Alt, og saavidt jeg har kunnet mærke, bliver han nok ogsaa hans Arving. Ja, det forstaaer sig, Hr. Møller, Deres Datter har Cancellieraaden sikkert ikke glemt.

Møller.

Hm! --- mener De?

272

Mad. Qvist.

Ja --- det troer jeg vist, det har han ofte ladet et Ord falde om --- uagtet, det synes mig næsten nu, som Vilhelm i en af disse Dage har talt om, at det skulde gøres om. Men jeg har haft saa meget Andet at tænke paa, saa De kan ikke gaae derefter.

Grenaa
(*afsides til Møller*)

Kan De see? Har jeg nu Ret?

Møller.

Det lader til det.

Grenaa
(*som før*).

Vil De nu finde Dem deri? hvad? De er gal, naar De gjør det.

Møller.

Tael ikke til mig derom.

Grenaa
(*som før*).

De skal og De maa høre mig.

Møller
(*gaaer fra ham og hen til Mad. Qvist*).

Hvad jeg vilde sagt --- hvor er Holgers da nu?

Mad. Qvist.

Han er oppe i Skifte-Conditionen.

273

Grenaa.

I Skifte-Commissionen? hva --- hvad?

Mad. Qvist.

Ja, han maatte jo melde Dødsfaldet.

Grenaa.

Men saa kan Vi jo hvert Øieblik vente Rettens Folf, og nu spilder De os Tiden med Snak.

Mad. Qvist
(*krænket*).

Ih nu, Snak pleier jeg just ikke at komme med. Det har i det mindste Ingen før beskyldt mig for.

Grenaa.

Jaja --- giv os nu blot Nøglen. Tiden løber.

Mad. Qvist.

Nu skat jeg lukke op, og følge ind med Dem.

Grenaa.

Det behøver De ikke. Naar De blot vil levere mig Nøglen.

Mad. Qvist.

Men det er jo rimeligt, at jeg følger med Dem og giver Dem Anviisning paa min salig Herres Gjemmer.

Grenaa.

Min kjære Madam, det er ikke det første Bo, jeg har behandlet. Overlad De kun Altsammen til mig. Det er os, der skal sørge for, at der iagttages en accurat Orden.

Mad. Qvist.

Det veed jeg, men jeg mener blot, at Cancelleraaden ikke lettelig foretog sig Noget af Vigtighed uden at tage mig paa Raad med, og derfor synes jeg ---

Grenaa.

Men vi kan ikke tage Dem paa Raad med. Det er os og ikke Dem, der skal staae til Ansvar.

Mad. Qvist.

Ih nei, Hr. Grenaa, jeg siger heller ikke Andet ---

Grenaa.

Ja, med at den Tale komme vi ingen Vei. Vil De ikke give mig Nøglen, saa maae vi have Bud efter Smeden.

Mad. Qvist.

Nu har jeg hørt det før! Og den Tort vilde De gjøre mig?

Grenaa

(heftig).

Jeg har sagt Dem det ti Gange! her er ikke Tid til Faddersladder.

Mad. Qvist.

Faddersladder . . . er det en Tiltale?

275

Grenaa.

Ja, der maa være en Ende paa Alt. Min Samvittighed kan ikke tillade, at nogen Uvedfommende faaer Adgang til Værelset derinde. Det er ikke saa usædvanligt, at Folk, under deslige Omstændigheder, benytter sig af Leiligheden.

Mad. Qvist.

Ih, du store Gud! hvad siger De?

Grenaa.

Nøglen, Madam!

Mad. Qvist.

Her er den. Vær saa god. (*Leverer Nøglen til Grenaa, der strax gaaer ind i Cancellieraadens Værelser, Døren i Baggrunden*) Benytte sig af Leiligheden! Det skal der siges til mig! Nei, aldrig havde jeg tænkt, at jeg skulde møde en saadan Begegnelse i dette Huus.

(*Græder*)

Møller

(*der hidtil har gaact op og ned i sine egne Tanker, bliver opmærksom*).

Hvad er her paafærde?

Mad. Qvist.

Intet, Hr. Møller, aldeles Intet. Jeg er nu tilovers, mærker jeg. Han, der i saa lang Tid har været mit Forsvar, han er nu død og borte, og jeg maa finde mig i at lide Krænkelser. Gaae De kun ind i Cancellieraadens Værelser og skalt og valt 276 med hans Gjemmer, saa meget De vil. Jeg skal mindst staae Dem iveien. Jeg bliver ikke et Øieblik længer her i Huset. Jeg tager herfra, men jeg forlanger, at De skal see min Dragkiste og min Commode efter, for at De kan erfare, om jeg skjuler uretfærdigt Gods. Jeg trøster mig til, at jeg efterlader Dem Huset saaledes, at jeg kan forsvare det for Gud og min Samvittighed. Jeg vil ønske Dem, naar De forlader det, at De maa kunne sige det Samme.

(*Hun gaaer. Strax efter kommer Grenaa ud med nogle Pakker og Skuffer, som yan lægger paa Bordet*).

Møller

(*der kun halvt har agtet paa Mad. Qvist's Ord*).

Hvad var der nu iveien med Madam Qvist?

Grenaa.

Aa, bryd Dem ikke om det fjantede Menneske. Cancellieraadens Død har jo gjort hende forstyrret. --- See, her skal jeg vise Dem, hvad jeg strax har taget ud. Det er Opskriften paa alle de Obligationer, Cancellieraaden har eiet. Han har gjort den i min Nærværelse for kort Tid siden, og efter min Opfordring. Der existerer ganske bestemt ingen anden.

Møller.

Lad mig see.

Grenaa

See der. (*Leverer ham den*). Naar den er i vore Hænder, kan ikke et Menneske holde Control med os.

277

Møller.

Hm --- det løber i Eet for mig. (*Ligesom undskyldende*). Ja, jeg mener, jeg har glemt mine Brillen.

Grenaa.

Ja, De kan stole paa mig.

Møller

(*der tankeløs stirrer paa Papiret*).

Naa, --- hvor meget er der da?

Grenaa.

Imellem 40 og 50,000 Rigsdaler. Men der maa desuden være nogle Tusinde i rede Penge, og dertil kommer endnu Huset her.

Møller.

Saa? det er en betydelig Sum.

Grenaa.

Det er det; og De var en Nar, om De lod hele denne Formue tilfalde en ung, vildfremmed Person, der

efter alle Julemærker har listet sig Arven til og staaet Deres Datter i Lyset.

Møller.

Men, om jeg nu gav ham Agathe?

Grenaa.

Nu? bagefter? Vil De maaskee risquere, at han nu gjør sig kostbar?

278

Møller.

Nei, De har Ret. Nu --- hvad er da Deres Mening med alt dette?

Grenaa.

Jeg mener, at vi nu skal tænke paa os selv og erindre, at Enhver er sig selv nærmest.

Møller.

Men gaaer det an? Kan vor Samvittighed forsvare det? Derinde (*peger tilvenstre*), tre Skridt fra os, ligger han Liig, og her skal vi saa skammeligt misbruge hans Tillid. Det er jo forfærdeligt!

Grenaa.

Forjag disse Tanker! De føre til Intet. Tænk paa Deres egen fortvivlede Forfatning, paa Deres Børn, der voxe op i Mangel.

Møller.

Gud hjælpe mig, det er kun altfor sandt!

Grenaa.

Og hvad har De besluttet, naar De ikke paa denne Maade bliver hjulpet? Jeg kan eengang for alle ikke rolig see paa, at denne betydelige Formue tilfalder En, der ingen Adkomst har til den. Vil De ikke understøtte mig nu, saa siger jeg Dem forud, at De ikke kan vente nogen Skaansel af mig. Al Deres Eiendom er mig forskrevet --- glem ikke det.

279

Møller.

Grenaa, De har et stort Ansvar paa Dem.

Grenaa.

Sniksnak, det paatager jeg mig. See, her har jeg Deres Panteforskrivning. Siger De ja, saa river jeg den i dette Øieblik itu.

Møller.

Men naar det bliver opdaget? Naar man blot fatter Mistanke til os?

Grenaa.

Hvor kan man det? Der er Ingen, der bestemt veed, hvad Cancellieraaden har eiet.

Møller.

Kan ikke Holgers være underrettet?

Grenaa.

Nei, det er han ikke --- ganske bestemt ikke.

Møller.

Kan ikke Madam Qvist . . .

Grenaa.

Aa, hvor kan De troe, at Cancellieraaden har talt til det enfoldige Menneske om sin Formue.

Møller.

Men jeg fætter man finder en Opskrift paa hans Midler.

280

Grenaa

(*ærgelig*).

Den har jeg jo fundet og givet Dem. De staaer jo med den i Haanden. See der, Menneske!

Møller.

Naa --- ja det er sandt. Ja, gjør med mig, hvad De vil.

Grenaa.

Det kan jeg lide. Her er Deres Panteforskrivning. (*Tager den frem og river den itu*). See saa! Men nu maa De som en Mand af Ære heller ingen flere Indvendinger gjøre. Vi har kun kort Tid at raade over. Lad mig nu hente Obligationerne. Jeg veed, hvor de ligge.

(*Gaaer ind*).

Møller

(*ene*).

Alt løber rundt i mit Hoved . . . Kan jeg ogsaa indlade mig derpaa? Vil ikke min Samvittighed evindeligt bebreide mig . . . Hm, hm, hm! Det er en styg Historie? Jeg burde aldrig . . . Men naar jeg igjen kommer i Veiret, kunde jeg saa ikke paa en eller anden Maade --- ja, jeg kunde søge at erstatte Holgers hans Tab . . . det skal jeg --- det lover jeg helligt. Jeg skal ikke hvile, før det er skeet.

(*Grenaa kommer hastigt ud med nogle Pakker*).

Grenaa.

Lad os haste. Jeg synes, jeg hørte Nogen. --- Her er to Pakker Obligationer, den ene paa 5000 281 Rigsdaler, den anden paa 7,000. Kan De stikke dem til Dem?

Møller.

Gjem De dem.

Grenaa.

Men jeg har saa lidt Plads i min Kjole.

Møller.

Som jeg siger, tag De dem.

Grenaa.

Jaja da --- (*Putter dem med Vanskelighed i Lommen*). Men nu maa De følge ind med. Hører De?

Møller.

Hvad siger De?

Grenaa.

Vær dog ikke distrait, Møller! De maa hjælpe mig derinde.

Møller.

Naa ja, saa kom. (*Idet de vil gaae ind, ringer det. Han farer sammen*). Det ringede!

Grenaa.

Var det her, det ringede?

Møller.

Javist var det.

282

Grenaa.

Ja, vi maae lukke op.

Møller.

Men --- men, naar det nu er Rettens Folk?

Grenaa.

Bryd Dem om Ingenting, og lab mig kun raade.

(Lukker op).

Fjerde Scene.

Grenaa. Møller. Vilhelm Holgers.

Møller

(greben, afsides).

Det er Holgers!

Vilhelm.

God Morgen, Hr. Grenaa ! *(Iler hen til Møller)* Og De er ogsaa allerede her.

Møller.

Hm --- ja --- De veed, at jeg . . .

Vilhelm

(med Følelse).

Ja, jeg veed, De forstaaer at vurdere det Tab, vi Alle have liidt.

Møller.

Vistnok. Jeg condolerer Dem . . .

283

Grenaa.

Jeg har ligeledes den Ære at condolere.

Vilhelm

(til Møller)

De har i saa mange Aar kjendt min Velgjører, har været Vidne til hans stille, retskafne Vandel, hans fortræffelige Hjerte.

Møller.

Hm --- det var jo en brav Mand.

Grenaa.

Ja, en overmaade brav Mand.

Vilhelm.

Jeg føler mig saa forladt siden hans Død. Der er en Tomhed i min Sjæl, jeg ikke kan forjage. I alle mine Handlinger var han min Raadgiver. Han ledede mine Skridt, og ved hans Side gik jeg saa sikkert.

Grenaa.

Han har heller ikke glemt Dem ved sin Død.

Vilhelm.

Nei, hans Godhed er vedblevet til det sidste Øieblik. Jeg er undseelig over hans Velgjerninger, og jeg frygter for, at han for min Skyld har været uretfærdig mod Andre. Jeg stakkels, Sorældreløse Barn, 284 hvorledes er jeg værdig til med Eet at sættes i Overflod og i en uafhængig Stilling!

Grenaa

(urolig).

Ja, De antager vel, at Cancellieraadens Efterladenskab er betydeligt.

Vilhelm.

Om det ogsaa ikke var Tilfældet, hvad har jeg gjort for at fortjene al hans Godhed.

Grenaa.

Naa! --- ja, han har jo været meget god mod Dem. Men, turde jeg spørge, har De alt meldt Dødsfaldet?

Vilhelm.

Jeg kommer derfra.

Grenaa.

Saa kan vi nok snart vente, at Rettens Folk komme og forsegle?

Vilhelm.

Jeg venter dem hvert Øieblik.

Grenaa.

Saa? Hm! *(afsides)*. Hvordan faaer jeg ham herfra --- *(Høit og venlig)*. Har De ikke Lyst at gaae ind til Madam Qvist. De træffer Jomfru Agathe derinde.

285

Vilhelm.

Agathe? Er hun her? Og jeg tør gaae ind til hende?

Grenaa.

Ja, Gud bevares. Nu skal jeg lukke op for Dem.

Vilhelm

(uvis).

Er det Dem ikke imod, Hr. Møller, at jeg gaaer ind?

Møller

(distract).

Gaaer ind? --- Nei, nei, bryd Dem ikke om mig. Jeg kommer strax.

Vilhelm.

Jeg takker Dem, og tillad mig heri at see et Tegn til, at De har glemt vor ældre Uenighed.

(Gaaer ind).

Grenaa.

Naar vi nu ikke skynde os, saa er det for sildigt. Vil De nu følge med?

Møller

(gaaer op og ned uden at svare ham).

Grenaa.

Svar mig! Vil De følge ind med?

286

Møller.

Lad mig et Øieblik alene. Jeg kommer efter.

Grenaa.

Nei, der er ingen Vei at komme med ham.

(Gaaer ind).

Møller

(ene)

Jeg kan ikke see Holgers i Ansigtet. Hvert Orb af ham er en Bebreidelse. Hvad skal det føre til!

Grenaa

(i Døren)

Der, Møller, tag disse Pakker og Skuffer og læg dem paa Bordet.

(Møller tager imod dem og lægger dem hen Strax efter kommer Grenaa ud med en Pakke under Armen, og i Hæderne nogle Skuffer, Poser og andre Sager, hvilke sidste han lægger paa Boroet).

Grenaa.

Der fandt jeg endelig hvad jeg føjte. En Pakke Obligationer paa 20,000 Rigsdaler.

Møller.

20,000 Rigsdaler!

Grenaa.

Ja den kan hjælpe. --- Alle de rede Penge har jeg lagt her paa Bordet, og desuden et Par mindre Pakker Obligationer til Beløb 6 à 7,000 Rigsdaler. De maa blive liggende her. Men det Værste er, at 287 det seer saa tidt ud. Alle hans Obligationer ere temmelig store. Hm! --- ja jeg skal sige Dem, hvad vi gjøre. Jeg har taget ti Obligationer med mig hjemmefra, hver paa 100 Rigsdaler. Dem lægge vi til de andre; saa fylder det mere.

Møller.

De er udlært, det maa man lade Dem.

Grenaa.

Ja, man maa tænke forud paa alle Tilfælde. --- Nu vil jeg stikke denne Pakke paa 20,000 Rigsdaler til mig; saa kan De tage de to, jeg fik før. *(Prøver paa at faae dem op af Kjoelommen)*. Det er fordømt, mine Kjoleskjøder ere saa smalle; nu er de klemte inde i Lommen og vil ikke op. --- Ja, saa maa De tage denne her.

Møller.

Tag De den, behold De den. Har De begyndt, kan De ende.

Grenaa.

Hvad er det for Daarskab? Ere vi ikke lige gode om det?

Møller.

Men det er jo et Bedrageri, man ikke har hørt Mage til. Det kan ikke blive skjult; det er en Umulighed. Der var ingen Retfærdighed til, om det ikke blev opdaget.

288

Grenaa.

Hvordan Pokkeren skulde det opdages?

Møller.

Opdagelsen kan komme fra den Kant, man mindst venter.

Grenaa.

Men hvem skulde opbage det, hvem?

Møller.

Jeg, jeg selv --- min Samvittighed vil røbe mig.

Grenaa.

Hør, Møller, nu er jeg kjed deraf, som De skater Dem. Har De sagt A, skal De sige B. Deres Panteforskrivning har De ladet mig rive istykker, og jeg mener nu, det er Deres forbandede Skyldighed ingen Ophævelser at gjøre.

Møller.

Aa, Panteforskrivningen! Pengene ere det mindste.

Grenaa.

Ja, Gu' ere de det mindste --- for Dem især. --- Hm! kunde jeg blot selv gjemme denne Pakke, jeg skulde ikke spille et Ord paa Dem. *(Man hører en Bevægelse eller Stemmer indenfor tilvenstre)* Der kommer Nogen! Tag den til Dem, siger jeg --- i Pokkerens 289 Navn, tag den til Dem, inden der kommer Nogen.

(Stikker Pakken i Møllers Lomme, uden at denne i sin Ængstelse forhindrer det).

Møller

(med dæmpet Stemme). Man kan jo see, jeg har den i Lommen.

Grenaa

(ligeledes).

Vist ikke. Lad kun som Ingenting. *(Gaaer hen til Døren tilvenstre og lytter)*. De ere gaaet ind igjen. Det var blind Allarm. --- Naa, lad os nu ordne Sagene her paa Bordet. *(Gaaer hen og lægger tilrette)*. Hold denne Skuffe. *(Giver ham en temmelig dnb Chatolskuffe og bliver ved at ordne paa Bordet)*. Her ligge de rede Penge. Her Obligationerne, som vi kan brede lidt ud. Regningerne har jeg lagt her. See saa! nu vil jeg see den, der vil gjøre os Noget.

Møller.

Den, der vil gjøre os Noget! Ja, pas paa --- det kommer, det kommer!

Grenaa.

Aa Passiar! Møller. 20,000 Rigsdaler! og iforveien 12,000 --- det er jo en Ubluhed, der er uden Mage.

290

Grenaa.

Ja, Pokkeren skulde gjøre sig til Hund for et Beens Skyld.

Møller.

Ja, De --- De . . . Dem er Alt lige godt. (*I ophidset Stemning*). Men hvad er det, De her lader mig staae med?

(*Peger paa Skuffen, han endnu har i Haanden*).

Grenaa.

Ja, hvad er det?

Møller.

Aa, jeg veed ikke, hvad det er. Her ligger en Brystnaal, en grøn Silkepunng ---

(*Tager den sidste frem*).

Grenaa.

Giv mig Skuffen. Det er bedst, jeg sætter den ind igjen.

(*Gaaer ind med Skuffen*).

Møller

(*ene*).

Var jeg blot ti Mile herfra! Det ligger og tynger mig herinde som et Bjerg. Jeg kan ikke bære denne Tanke --- det er mig umuligt!

Grenaa

(*der kommer ud igjen*).

Hør nu, Møller, Bordet her maae vi sætte ind.

291

Det er ikke værdt at trække Øinene hen til det altfor tidligt. (*Da Møller vil tage fat*). Ja vent lidt. Lad os først bytte vore Pakker. Tag De mine to smaa, eller den ene af dem, og giv mig Deres.

Møller.

Har De ikke Tillid til mig?

Grenaa.

Aa jo --- men jeg troer, den er sikkrere hos mig.

Møller.

Den er kun altfor sikker hos Dem. --- Ja, for mig gjerne.

(*Idet de begge vil tage Pakkerne op, nærmer sig Nogen indefra*).

Grenaa

(*hurtig*).

Lad det vente! Der kommer Nogen.

Femte Scene.

Møller. Grenaa. Vilhelm. Agathe.

Agathe.

Kjære Fa'er, jeg veed slet ikke, hvad jeg skal begynde med vor gode Madam Qvist. Hun gjør ikke Andet end klager og klynker.

292

Møller.

Saa? Klager hun? --- Naa ja, Cancellieraadens Død ---

Agathe.

Nei, det er ikke Grunden. Hun klager over, at der er skeet hende Uret. Har da Nogen fornærmet hende?

Møller.

Det troer jeg ikke.

Agathe.

Men det taler hun dog bestandigt om.

Grenaa.

Det kan De ikke regne, lille Jomfru. I den Stemning, hvori hun er idag, tager hun sig Alting nær.

Vilhelm.

Men hun pleier ellers at være saa god at komme tilrette med.

Møller.

Hvad er det da, hun vil?

Agathe.

Det kan vi ikke blive kloge paa. Da hun kom ind til mig, var hun forgrædt, og tog Hat og Sharol frem og vilde strax forlade Huset. Vi maatte bruge 293 at vor Overtalelse for at faae hende de Griller ud af Hovedet.

Møller.

Ja, jeg veed ikke, hvad der er iveien. Veed De, Grenaa?

Grenaa.

Nei, det er mig ganske uforklarligt --- medmindre hun over Cancellieraadens Død har liidt en Skade paa Hjernen. Man har jo seet Exempler derpaa før.

Agathe.

Der kommer hun. Tael til hende, Fa'er.

Sjette Scene.

De Forrige. Mad. Qvist.

Møller

(til Mad. Qvist).

Nu, hvordan gaaer det?

Mad. Qvist

(med et krænket Udtryk).

Med mig gaaer det meget godt, og jeg troer heller ikke at have fortjent Andet. En god Samvittighed er min Støttestav; Verden kan derfor ikke forkleine min Ære. Jeg har levet for en trofast Opfyldelse af mine Pligter; det Vidnesbyrd skal Alle 294 give mig. Jeg mener derfor, at jeg rolig kan finde mig i Forhaanelser og Tilsidesættelser.

Vilhelm.

Tael dog ikke saaledes. Vi holde jo Alle saa meget af Dem.

Mad. Qvist.

Lad mig tale, Hr. Vilhelm. Jeg har god Grund til, hvad jeg siger. De veed ikke, hvad der foregaaer herinde hos mig, og De er for ung og uerfaren til at kunne være mit Forsvar. Men salig Cancellieraaden, skjøndt han er død, skal vidne for mig, og engang skal jeg retfærdiggjøres.

Vilhelm.

Men hvad kan vi da gjøre for at berolige Dem.

Mad. Qvist.

Intet, Hr. Holgers. Det var min Bestemmelse at forlade dette Sted, hvor jeg første Gang idag er bleven behandlet haardt, og det ovenikjøbet af Fremmede; hvor man idag for første Gang har tvivlet om min Redelighed og tro Tjeneste. Men nu bliver jeg her, og sætter ikke min Fod ud af disse Værelser, førend Alle og Enhver kan see, hvordan jeg har forvaltet det, jeg i Cancellieraadens Levetid har haft under Hænderne. Man skal ikke sige, at jeg har forvansket saa meget som saa.

295

Vilhelm.

Men der er jo Ingen, der tvivler derom.

Mad. Qvist.

Jo, Hr. Vilhelm, man har tvivlet derom. Men nu kommer Touren til mig. Nu forlanger jeg, at de Herrer Excitører skal gjøre mig Regnskab for, hvad de have fundet i salig Cancellieraadens Gjemmer, og om der er Noget, de savne. Mangler der Noget, da maa jeg staae til Ansvar, eftersom jeg altid var ham nærmest og blev beæret med hans Fortrolighed. Men mangler der Intet, da skal de tilstaae det. Og naar de ikke opvise alt det, jeg veed, der skal findes i hans Chatol-Gjemmer, saa skal igjen de staae til Ansvar.

Møller

(*sagte til Grenaa*).

Hun forskrækker mig.

Grenaa

(*sagte*)

Tie stille. (*Høit*). Min kjære Madam Qvist, vi har fundet Alt i den skønneste Orden, justement saaledes, som vi ønskede det; og saavidt jeg veed, savnes der Intet. Vi har Begge forundret os over den Nøiagtighed og Mønsterværdighed, der er i Husets Bestyrelse.

Mad. Qvist.

Er De da nu færdig med Deres Arbeid?

296

Grenaa.

Ja, nu ere vi færdige. Vi har ordnet de vigtigste Efterladenskaber af Penge og Penges Værdi her paa Bordet. Vi stod just nu og vare ifærd med at flytte Bordet ind, for at Alt kan være i Orden, naar Rettens Betjente arrivere.

Mad. Qvist.

Vil De da underrette os om, hvad De har fundet i Cancellieraadens Chatol.

Grenaa.

Meget gjerne. (*Rømmer sig*). Jeg maa da først gjøre den Bemærkning til Underretning for Hr. Holgers som eneste Arving, at Efterladenskabet ikke ganske svarer til, hvad man kunde antage, den salig Afdøde havde eiet. Hr. Holgers har vist staaet i den Tro, at Cancellieraaden var en meget rig Mand.

Vilhelm.

Derom har jeg aldrig haft nogen bestemt Mening, og heller aldrig troet at burde bekymre mig derom.

Grenaa

(*afsides til Møller*).

Hvad har jeg sagt? (*Høit*) Ja, her skal De see Alt, hvad vi har forefundet. I rentebærende 4% Obligationer omtrent 7,000 Rigsdaler. Fremdeles ti 3% Obligationer, hver paa 100 Rigsdaler. I 297 rede Penge, deels Sedler, deels Sølv og Frederiksd'orer en Sum, som jeg skjønner at være en circa 2,000 Rigsdaler. Hertil kommer Huset, det er gjældfrit og i god Stand. --- Men det er ogsaa det Hele.

Vilhelm

(*efter et Ophold*).

Ja, jeg tilstaaer, jeg har som De antaget, at Efterladenskabet var større. Men som det er, er det meget Mere, end jeg har gjort mig fortjent til.

Grenaa

(*sagte til Møller*).

Kan De see, det gaaer.

Mad. Qvist

(*pegende paa Bordet*).

Ligger der nu Alt, hvad De har fundet i Cancellieraadens Chatolskuffer?

Grenaa.

Ja, lille Madam.

Mad. Qvist.

Maa jeg see?

Grenaa.

Hav den Godhed. Her ligger Obligationerne. Her nogle udestaaende Regningskrav; her de rede Penge.

298

Mad. Qvist

(*der seer nøie efter*).

Har De slet ikke fundet Mere?

Grenaa.

Nei, som sagt.

Mad. Qvist.

Har De tømt hele Chatollet?

Grenaa.

Ja, der er ikke mere deri end bag paa min Haand.

Mad. Qvist.

Ja, saa maa De see efter endnu en Gang. Der skal være Mere.

Grenaa

(*studser*).

Skal der være Mere?

Mad. Qvist.

Som jeg siger. Det er ikke Alt.

Grenaa.

Men --- men, lille Madam, hvad savner De da?

Mad. Qvist.

Det gjør Intet til Sagen. Der skal være Mere.

299

Møller

(*afsides*).

Har det ikke anet mig!

Grenaa.

Men --- undskyld, at jeg spørger --- er det Meget, De savner? Er det rede Penge eller --- hm --- eller Obligationer --- eller . . . Mad. Qvist. Jeg skylder Dem ikke Regnskab. Hvad jeg har sagt, det staaer jeg paa, og det kan jeg bevise. Jeg forlanger Intet af de efterladte Midler. Cancellieraaden har, mens han levede, viist sig saa god imod mig, at jeg ikke bør forange Mere. Men hvad der er Ret, det er Ret. De skal skaffe Alt tilveie. Om jeg saa selv skal gaae op i Skifte-Conditionen, som De siger, saa staaer jeg paa, at hvad jeg veed, han har haft liggende i Penge eller Penges Værd, det skal frem.

Møller

(*ængstlig og afsides til Grenaa*).

Der har De det! Har jeg ikke sagt det?

Grenaa

(*sagte*).

Hold Munden! (*Høit*) . Men vil De da ikke selv gaae ind og see efter?

Mad. Qvist.

Jeg sætter ikke mine Fødder derind. Har de 300 kloge Herrer allerede haft Mistillid til mig og troet, jeg var ikke god nok til at give dem Anviisning paa min salig Herres Gjemmer og Skuffer, saa maae de nu selv see til at finde Rede deri.

Møller

(*sagte til Grenaa*)

Gjør en Ende derpaa. Lad os lige saa godt tilstaae Alt.

Grenaa

(*sagte*).

Er De gal? (*Høit*) . Ja, vi kan jo endnu engang see efter. Vil De følge med, Møller?

Møller.

Jeg --- hvad siger De?

Grenaa

(*afsides*).

Han maa ikke blive her. (*Høit*) . Hjælp mig at flytte Bordet ind, saa kan vi med det Samme endnu engang see efter. Hører De?

Møller.

Naa, Bordet --- ja kom.

(De bære det ind).

Vilhelm.

Veed De virkelig, der skal være Mere, kjære Madam Qvist?

301

Mad. Qvist.

Naar jeg siger det, kan De troe mig.

(Sætter sig paa den modsatte Side af Scenen hen ved en Spinderok og spinder; eller sysler med et andet huusligt Arbeid).

Agathe.

Hvad mener da du, Vilhelm?

Vilhelm.

Ja, sandt at sige, havde jeg antaget, at der maatte findes Mere. Men paa den anden Side kan det dog nok være, at Efterladenskabet er mindre, end vi havde tænkt os.

Agathe.

Af hvad Grund troer du det?

Vilhelm.

Det skal jeg sige dig. Formodentlig hørte du nylig, at jeg er ene indsat til Arving. Dette har sin Rigtighed, uagtet jeg flere Gange bad min Pleiefader at gjøre denne Bestemmelse om. Jeg huskede ham paa, at han saa godt som havde lovet din Fader at tænke paa dig i sit Testament, og at det nu fik Udseende af, som om min Uenighed med din Fader havde Indflydelse paa hans Beslutning. Men han var ikke til at faae derfra, saa gjerne han ellers opfyldte alle mine Ønsker. Han paastod bestandig, at jeg vilde engang takke ham for denne Bestemmelse i Testamentet. Nu formoder jeg, at han, paa Grund 302 af det mindre Efterladenskab, ikke har ønsket, at det skulde deles.

Agathe.

Ja, det er jo nok muligt. Men maaskee der findes Mere, naar der rigtig sees efter.

Vilhelm.

Maaskee --- uagtet, saa var det vel fundet strax. Der er sikkert den bedste Orden i Efterladenskabet.

(Under dette Sidste viser sig Møller og Grenaa i Døren, som det synes, i sagte Ordstrid, men uden at det bemærkes af dem, der ere paa Scenen).

Syvende Scene.

Vilhelm. Agathe. Mad. Qvist. Møller. Grenaa.

Grenaa.

Vil De see, Hr. Holgers. Har ikke vor kjære Madam Qvist tilforladelig haft Ret.

Vilhelm

(overrasket).

Er det muligt?

Grenaa.

Ja, see her. Imellem nogle gamle Regninger og Papirer have vi fundet denne Pakke Obligationer, der efter Paaskriften indeholder 5000 Rigsdaler. Det er en ganske god Tilgift.

303

Vilhelm.

Ja, det er --- det er mærkværdigt.

Grenaa.

Hvad siger De nu, min rare Madam Qvist?

Mad. Qvist

(uden at reise sig).

Er det Alt, De har fundet?

Grenaa.

Ja, det er saavist Alt.

Mad. Qvist.

Saa maa De gaae ind igjen. Der skal være Mere.

Grenaa.

Hvad behager?

Mad. Qvist.

Jeg forklarer mig altid saa tydelig, at Enhver kan forstaae mig.

Møller

(afsides til Grenaa).

Det gaaer galt --- pas paa.

Grenaa.

Hm! --- *(Stammende i det).* Men Vil De da ikke ogsaa forklare, hva --- hvad, eller jeg vil sige, hvor det skal være.

304

Mad. Qvist.

Hvor De har fundet det Øvrige.

Grenaa.

Men, min charmante Madam --- Mad. Qvist *(reiser sig)*. Ja, jeg har ikke Stunder til at tale længere med Dem. I den korte Tid, jeg bliver i dette Huus, bør jeg varetage mine Pligter. Enhver af os har sit Ansvar. Hvis Deres Samvittighed, som De sagde før, ikke kunde tillade, at De tog mig paa Raad med, saa har jeg ogsaa min Samvittighed. Vi faae at see, hvis der holder længst ud.

Grenaa.

Men, naar De blot vilde tillade mig ---

Mad. Qvist.

Som sagt, jeg har ikke Stunder. Jeg skal ind og sætte Frokost frem til Rettens Folk, som jo snart kan være her.

(Gaaer ind).

Møller

(afsides).

Rettens Folk!

Grenaa

(til Vilhelm).

Det er meget besynderligt!

305

Vilhelm.

Men er De ogsaa vis paa, De har efterseet alle Gjemmer?

Møller

(hurtig).

Nei, det er det, jeg paastaaer, vi ikke har. Grenaa *(Afsides)* . Tie stille. *(Høit)* . Jeg synes dog, vi har seet Alt efter.

Møller.

Men jeg mener, vi skal see igjennem endnu engang.

Vilhelm.

Det var sikkert det Bedste. Madam Qvist maa dog have en Grund til, hvad hun paastaaer.

Grenaa.

Jeg kan gjerne gaae ind igjen, skjøndt jeg veed, det er forgjæves.

Møller.

Det er ikke sagt, det er forgjæves.

Grenaa

(afsides til Møller)

Det skal være forgjæves.

(Gaaer ind).

306

Agathe.

See du ogsaa efter, Fa'er. Holgers har især Tro til dig.

Møller

(afsides).

Gud hjælpe mig. *(Høit)* . Ja, nu skal jeg gaae ind.

Vilhelm.

Det er ingenlunde min Mening, at man kan have Mistillid til Grenaa. Men Madam Qvist's bestemte Paastand --- og den almindelige Mening om min Pleiefaders Formue . . .

Møller.

Hm --- De siger: den almindelige Mening . . . ja, det var ogsaa den almindelige Mening --- det er ganske sandt.

Agathe.

Gaae du ind, Fa'er, og see selv efter. Det er dog vist det Bedste.

Møller

(tøvende og ligesom aandsfraværende)

Ja, Børn, jeg skal see efter --- hm hm --- Lad kun mig raade --- jeg veed nok, hvad jeg gjør.

Vilhelm.

Med Deres Erklæring vil jeg aldeles give mig tilfreds.

307

Møller.

Vil De? ja man har jo hidtil stolet paa mit Ord --- vær De kun ganske rolig.

Agathe.

Men saa maa du skynde dig, Fa'er. Jeg har slet ingen ret Tro til Grenaa.

Møller.

Hm . . . jeg skulde dog mene . . . Ja, jeg bør ogsaa gaae ind --- jeg gaaer nu ind, Børn --- hvad siger I? --- bryd I Jer om Ingenting. Lad kun mig --- lad kun mig! (*Afsides*) . Naar man blot ingen Samvittighed havde!

(*Gaaer ind*).

Agathe.

Du er saa tankesuld, Vilhelm!

Vilhelm.

Ja, jeg veed ikke, hvad jeg skal dømmе om alt dette.

Agathe.

For min Fa'er vil jeg indestaae.

Vilhelm.

Det vil jeg ogsaa. Men --- men han bør dog ikke overlade Alt til Grenaa; han er saa distrait idag.

Agathe.

Du kan troe, han er forstemt, fordi din Pleiefader 308 har forbigaaet mig i sit Testamente. Jeg veed, han har altid stolet derpaa.

Vilhelm.

Ja, det har jeg selv tænkt paa. Du har Ret, der er vist ogsaa Grunden. Men det er slemt alligevel.

Agathe.

Men hvor kunde din Pleiefader have saa stor Tillid til Grenaa?

Vilhelm.

Grenaa har gjort ham betydelige Tjenester og besørget alle hans Penge-Omsætninger. Desuden har man aldrig hørt noget Uredeligt om ham. Imidlertid veed jeg dog, at min Pleiefader paa det Sidste fortrød, han havde gjort ham til Executor af Testamentet. Men han var saa god, han frygtede altid for at støde Andre. Det var ham umuligt at gjøre Noget om, naar en Trediemand kunde føle sig krænket derved. --- Men lad os ikke tænke derpaa; din Fader vil nok være paa mit Bedste, hvis Grenaa skulde have Noget isinde. Vidste jeg blot, at din Fader gav sit Samtykke til vor Kjærlighed, saa vilde jeg ikke bryde mig om Arven.

Agathe.

Du skulde snart tale til Fa'er derom. Jeg synes, han er nu saa venlig imod dig.

309

Vilhelm.

Jeg har selv mærket, han er tilbøielig til Forsoning. Naar det blot maatte lykkes mig at overbevise ham om, hvor uskyldig jeg var i Uheldet med Maskinen. Dengang vilde han slet ikke lade sig tale tilrette --- uagtet jeg bad ham saameget at give Tid og have lidt mere Tillid til mig.

Agathe.

Og nu har Fa'er solgt Maskinen; saa kan det ikke engang hjælpe, du retfærdiggjør dig.

Vilhelm.

Hvo veed, maaskee det endnu kunde hjælpe.

Agathe.

Hvordan det, Vilhelm?

Vilhelm

Det er en Hemmelighed.

Agathe.

Som jeg heller ikke maa vide?

Vilhelm.

Endnu ikke. Vent kun lidt, søde Agathe, og jeg troer, Alt vil endnu gaae godt. Min Pleiefader gav mig altid det bedste Haab, og beroligede mig, naar jeg klagede min Nød, fordi jeg var adskilt fra dig. Jeg veed vel ikke, hvad han meente med sine Ord. 310 Men jeg har altid kunnet stole paa dem, og har altid fundet mig trøstet ved hans Opmuntring. Du skal see, det vil gaae godt. --- Der kommer Madam Qvist. Lad os spørge hende, hvad hun veed om Efterladenskabet.

Ottende Scene.

Vilhelm. Agathe. Mad. Qvist.(fulgt af en Pige, der bærer et Frokostbord ind).

Vilhelm

(gaaer Mad. Qvist imøde).

Er De nu vred længer?

Mad. Qvist.

Jeg har Grund til at være det, kjære Vilhelm! De veed bedst, hvordan jeg hidtil er bleven Beegnet i dette Huus, og at jeg, uden at rose mig selv, fortjente en blid Omgang. Men nu skal Fremmede føre Ordet, og nu er jeg et stakkels Skumpelskud.

Vilhelm.

Aa, hvad er det for et Indfald!

Mad. Qvist.

Jaja, jeg veed nok, hvad jeg veed. Jeg mærker nok, at jeg er dem en Torn i Øiet. Men lad dem nu selv raade derinde. De skal dog bekjende, at de havde gjort bedst i at lade mig være med.

311

Vilhelm.

Troer De da virkelig, at Efterladenskabet er saa betydeligt?

Mad. Qvist.

Vist har Cancellieraaden i de mange Aar lagt Endeel tilside.

Agathe.

Hvor stort antager De da, at Efterladenskabet er?

Mad. Qvist.

Ja, det kan jeg ikke vide saa nøie.

Vilhelm.

Men, hvor Meget savner De da?

Mad. Qvist.

Det skal jeg nok i sin Tid underrette de Herrer derinde om; og de skal da bekjende, at mig har man kunnet stole paa, at jeg ikke hører til dem, der »benytte sig af Leiligheden.«

Vilhelm.

Men siig mig det. De veed jo, at mig kan De stole paa.

Mad. Qvist.

Nei, Vilhelm, jeg har soret paa, at jeg nu ikke lukker min Mund op angaaende denne Sag, og jeg vil holde min Eed.

312

Vilhelm

(afsides til Agathe).

Hør, Agathe, Madam Qvist's Ord skaffe mig mere og mere Betænkeligheder. Det er dog ikke rigtigt, at jeg staaer her og lægger Hænderne i Skjødet.

Agathe.

Hvad vil du da gjøre?

Vilhelm.

Jeg har en god Ven her i Nærheden, der er Jurist. Man kunde dog hente Raad hos ham. Naar Rettens Betjente først ere komne, saa faaer Madam Qvist's Paastand Offentlighed, og det var jo ikke værdt.

Agathe

(ænstlig).

Du har Ret. Gaae hen og tael med ham.

(Idet Vilhelm tager sin Hat og vil gaae, træder Grenaa ind).

Ntiende Scene.

Mad. Qvist. Vilhelm. Agathe. Grenaa. Siben Møller.

Grenaa.

Vent lidt, Hr. Holgers. Nu skal De dog see, hvad Følgen er, naar man behandler en Sag med Hastværk.

313

Vilhelm.

Hvad mener De?

Grenaa.

I min Fortredelighed over Det, vor kjære Madam Qvist havde sagt, trækker jeg den ene Skuffe ud efter den anden --- jeg var ordentlig ganske bøs --- og see her! Bag en Skuffe, hvor den maa være falden, inden vi kom ind, finder jeg denne Pakke, efter Paaskriften 7,000 Rigsdaler i Obligationer.

Vilhelm.

7,000! og den har De ikke før . . . og den fandt De nu?

Grenaa.

Lige nu i dette Øieblik.

Agathe

(afsides).

Det er jo ubegribeligt.

Grenaa.

See, det gjør med den forrige Sum circa 22,000 Rigsdaler, uden at regne Huset her. Nu er De en rig Mand. *(Til Mad. Qvist).* Naa, lille Madam, er De nu fornøiet?

Mad. Qvist.

Og Andet har De slet ikke fundet?

314

Grenaa.

Nei, Andet har vi ikke fundet. Møller roder endnu derinde, men jeg tvivler paa, han opdager Noget.

Mad. Qvist.

(spottende).

Ja, det viser, hvormeget man kan stole paa Deres Accuratesse. --- De maa gaae nok engang ind. Der skal være Mere.

Grenaa.

Ih, Gud bevare os! Det er da vel ikke Deres Alvor.

Mad. Qvist.

Det er mit Alvor. Jeg er ikke oplagt til at spørge idag. --- Bag Skuffen, figer De? Ja, der maa nok see ordentligt ud derinde, naar Pakker med Obligationer ligge bag Skufferne.

Grenaa.

Den laae tilforladelig bag Skuffen.

Mad. Qvist.

Saa er det nok Dem, der har kastet den der bag. Cancellieraaden var en altfor ordentlig Mand dertil.

Grenaa.

Hm!

315

Agathe

(afsides og urolig til Vilhelm)

Tael du alvorligt med ham. Det kan jo aldrig gaae godt.

Vilhelm.

Ja, Hr. Grenaa, jeg har selv Grund til at antage, der maa være Mere. Hvis De derfor kunde see endnu bedre efter ---

Grenaa.

Men hvad skulde der da være? Hvor meget antager De?

Vilhelm.

Derpaa kan jeg ikke indlade mig. Af Deres Nøiagtighed venter jeg mig et fuldstændigt Svar derpaa.

Grenaa.

Men, charmante Hr. Holgers, vi har viist den største Nøiagtighed og Samvittighedsfuldhed. Møller kan bevidne, at jeg har talt til ham om at lægge til af min egen Lomme, hellere end at vi skulde udsættes for Mistanke. Der er ikke Mere. De har jo selv sagt, at De er ubekjendt med Ssterladenskabets Beløb.

Vilhelm

(forlegen).

Har jeg sagt? Ja, det har sin Rigtighed. Men 316 (sagte til ham) --- Madam Qvist har givet mig nogle Oplysninger.

Grenaa.

Saa? Turde jeg spørge ---

Vilhelm.

De maa undskylde mig. Nu har jeg desuden et Ærinde ude i Byen, som jeg ikke kan opsætte.

(Gaaer).

Mad. Qvist

(til Agathe).

Lad os To gaae ind. De kan hjælpe mig lidt derinde.

Grenaa.

Inden De gaaer, ønskede jeg gjerne at tale et lille Ord med Dem.

Mad. Qvist.

Med mig? Jeg synes, De har talt nok med mig idag.

Grenaa.

Et eneste lille Ord.

Mad. Qvist

(til Agathe).

Saa gaae De ind saalænge. Jeg kommer strax efter. (Agathe gaaer ind) Nu, hvad vil De mig?

317

Grenaa.

Seer De, høistærede Madam Qvist, det er Møller og mig grumme ubehageligt, at De bestandig paastaaer, der skal findes Mere i Boet. Naar vi ikke vare bekjendte, som vi ere, kunde man jo troe det Værste om os. Nu er min tjenstlige Anmodning, at De enten vil følge ind med eller blot give et Vink.

Mad. Qvist.

Skal jeg nu give Dem et Vink? Hvad trænger De til min Hjælp? Det er jo ikke det første Bo, De har behandlet, som De før sagde.

Grenaa.

Men, min rare ---

Mad. Qvist.

Lad mig gaae for Den, jeg er. De skal jo staae til Ansvar for Skifte-Conditionen, har De sagt. Nu, da Cancellieraaden er død, var det jo muligt, at jeg, som saa mange Andre, vilde tænke paa mig selv

Grenaa.

Hm! --- Ja, jeg kan godt forstaae, at De er i slet Humeur. Det var ikke ganske rigtigt af Cancellieraaden, at han efter Deres lange, tro Tjeneste slet ikke har betænkt Dem i sit Testamente.

Mad. Qvist.

Nei, Hr. Grenaa, saaledes maa De ikke tale. 318 Om mig har De Lov at sige, hvad De vil. Men Cancellieraaden skal De, nu han er død, lade i Fred. Der skal gaae Tider hen, inden vi faae hans Lige. Han forstod at Skjønne paa en lang og tro Tjeneste. Han har overladt Hr. Vilhelm at sørge for mig, og bedre kunde han ikke gjøre. Hos ham vil jeg aldrig være udsat for Krænkelser.

(Her kommer Møller ind).

Grenaa.

Min rare Madam, De er altfor nøieseende. Et Ord kan let falde En ud af Munden.

Mad. Qvist.

Jeg er nøieseende. Det har jeg Ord for, og det skammer jeg mig ikke ved. Dersom De vil være ligesaa nøieseende, *(med Spot)* naar De bringer Orden, som De kalder det, i salig Cancellieraadens Gjemmer, saa vil De ikke trænge til min Hjælp. Det er mit sidste Ord i denne Sag.

(Gaaer ind).

Tiende Scene.

Møller. Grenaa.

Der kan De see, hvad Deres Klogskab hjælper. Madam Qvist bliver vor Angiver. Vi blive opdagede, saavist som jeg staaer her. Vi blive til Spot 319 og Skam for al Verden. Drengene paa Gaden vil pege ad os.

Grenaa.

Snak, siger jeg. Madam Qvist veed Ingenting. Hun taler hen i Veiret.

Møller.

Aa, hvor kan De sige det? Er Konen taaset?

Grenaa.

Hun er nu vred og opbragt, og saa er Fruentimmerne halstarrige.

Møller

(gaaer heftig op og ned).

Hm, hm, hm, hvor kunde jeg dog lade mig overtale! hvor kunde jeg gaae ind paa et saa lumpent, afskyeligt Bedrageri!

Grenaa.

Jeg har ikke overtalt Dem. Jeg har sagt Dem min Mening og givet Dem mit Raad.

Møller.

Gid jeg blot aldrig havde laant Øre til Deres Raad; de har aldrig gavnet mig. Jeg har altid bagefter fortrudt, hvad De har faaet mig til.

Grenaa.

Vil De nu høre mig?

320

Møller.

Nei, jeg vil ikke. De styrter mig i Ulykke. Jeg har et godt Navn at miste. Det er maaskee Mere, end De kan sige.

Grenaa.

De er en Hare. De har nok Lyst til en Gevinst, men De vil Intet vove derfor. To Gange har De ved Deres Cujoneri faaet mig til at udlevere, hvad vi allerede vare i Besiddetse af. Men nu faaer De mig ikke et Skridt videre. Giv mig den Pakke, De har, hvis Deres Samvittighed er for øm til at bære paa den.

Møller.

De faaer den ikke. Hos Dem er den uden Redning tabt.

Grenaa.

Hm --- kanskee De vil helst beholde den alene.

Møller.

Tie, siger jeg Dem. De veed ikke, hvad der foregaaer hos mig. Deres Bryst er af Steen og uden Følelse. Med mig er det anderledes. Denne forfærdelige Morgenstund vil være en sort Plet i hele mit øvrige Liv. Jeg kan ikke beholde denne Pakke. Den skal lægges ind igjen. Vi skal lade Holgers i Besiddelse af, hvad der er hans med Rette.

321

Grenaa.

De er fra Forstanden.

Møller.

Nei, jeg er ved mine fulde Fem. Jeg kan ikke betvinge min Angst. Jeg duer ikke til at være Kjeltring. Jeg maa være en ærlig Mand, enten jeg vil eller ikke.

Grenaa.

Er det da Tegn paa en ærlig Mand, at De nu taler saaledes; nu, da jeg har revet Deres Panteforskrivning itu?

Møller.

Jeg skal betale Dem, hvad De har givet for den. Mere kan De ikke forlange.

Grenaa.

Men det kan De ikke engang; og desuden kan jeg ikke være fornøiet dermed. Det er ikke derfor, jeg har købt den.

(En Dør gaaer indenfor tilvenstre).

Møller

(ængstlig).

Der kommer Nogen. Det er Rettens Betjente.

Grenaa.

Aa, hvor skulde de komme den Vei?

322

Møller.

Det er det Samme --- enten det er dem eller ikke --- Pakken skal lægges ind. Den brænder mig i min Lomme. (*Næsten bønlig*). Vær enig med mig, Grenaa, --- lad Dem sige og gjør, som jeg beder Dem. Jeg kan ikke Andet.

Grenaa
(*opbragt*).

Saa læg den da ind og gjør denne Dumhed til alle Deres andre. Som De tager afsted, var De istand til at angive Dem selv.

Møller.

Ja, der siger De et sandt Ord. Der er en Angiver i mit Bryst, der vilde tale, om ogsaa Alle tav. Men det er Noget, De ikke kjender til.

(*Gaaer ind*).

Grenaa
(*ene*).

Det er altsaa Enden paa alt det Bryderi, jeg har haft med ham idag. Men han skal betale mig det --- det kommer nok igjen.

(*Møller kommer ud igjen og lukker Døren i efter sig og stikker: Nøglen til sig*).

Møller.

Gud være lovet, det er skeet! Først nu føler jeg mig lettet.

323

Grenaa.

Ja, naar en Nar sætter sin Villie igjennem, saa er han altid fornøiet.

Møller.

Grenaa, jeg takker min Gud for denne Naragtighed, hvis det er nogen.

Grenaa.

De kan takke Gud for, at De er en Mand uden Character. Har man først givet sit Ord, skal man holde det.

Møller.

Nei, Grenaa, onde Tanker komme, men de skal ikke huses. Jeg tilstaaer, jeg er en Synder for Gud. Men der er Glæde i Himlen, naar en Synder omvender sig.

Grenaa.

Hm! hvor har De lagt Pakken hen derinde?

Møller.

Der stod en Skuffe paa Bordet med nogle andre Sager. Deri lagde jeg den, og satte Skuffen i Chatollet.

Grenaa.

Men saa mærker man jo, at den er lagt hen igjen. Lad mig gjemme den.

(*Vil gaae ind*).

324

Møller
(*standser ham*).

Bliv her. Jeg har lukket Døren af, og Ingen af os skal mere sætte sine Fødder derind. Jeg staaer Vagt her, lige til Rettens Folk komme.

Grenaa.

Ingen Narrestreger, Møller, jeg vil ind.

Møller.

De kommer ikke ind. Jeg har ingen Tro til Dem. Og jeg advarer Dem nu: hvis ikke hver Skilling, De har fundet i Boet, befinder sig derinde, saa betænk, at De selv har givet mig Opskriften paa Cancellieraadens Midler. Husk Dem nu om, hvis De ikke har lagt Alt fra Dem. Jeg lægger Opskriften frem i Retten.

Grenaa.

Pokkeren tage ved Cancellieraadens Midler! Jeg vil ind og hente mit Eget --- bærer De? --- mine ti Obligationer, hver paa 100 Rigsdaler, som jeg før lagde til af min egen Lomme.

(Det ringer paa Hoveddøren).

Møller.

Det er Rettens Betjente. Bort fra Døren.

Grenaa.

Men mine ti Obligationer ---

325

Møller.

Det er nu for silde. Vi maae ud og lukke op.

Grenaa.

Men naar der kommer Nogen, saa kan jeg jo slet ikke faae dem. Hvad Ret har Holgers til mine Obligationer --- mine egne, Menneske!

Møller.

Hvad Ret havde vi til hele hans Formue? *(Det ringer paany)*. Lad mig komme ud. Jeg maa lukke op.

Grenaa

(brydes med ham).

Jeg slipper Dem ikke. Giv mig Nøglen.

Møller.

De faaer den ikke.

Grenaa.

Hør, Møller, jeg kunde dreie Halsen om paa Dem. --- Hid med Nøglen.

Møller.

Der kommer Nogen. Afveien!

326

Ellevte Scene.

Møller, Grenaa. Agathe. Siden Vilhelm.

Agathe.

Men, min Gud, hører De ikke, det ringer?

(Hun gaaer hen til Døren tilhøre og lukker op. Vilhelm træder ind).

Vilhelm.

Her har De mig igjen. O, jeg har skyndt mig saaledes for at komme herop.

Møller.

Hvor har De da været?

Vilhelm.

Hos en Bekjendt, jeg ikke traf. Derimod har jeg paa Veien erholdt en Efterretning, der sikkert vil være Dem, Hr. Møller, behagelig.

Møller.

Mig? Lav høre, kjære Ven.

Vilhelm.

Der har i lang Tid været Uenighed mellem os, Hr. Møller. Den kostbare, engelske Maskine, jeg efter min bedste Overbeviisning raadede Dem til at forskrive, ankom hertil, men uden at vi formaaede at stille den op. Vi lod en Mand komme fra Fabriken, hvor Maskinen var kjøbt; men han var ikke klogere end vi. Jeg paastod dengang, at der maatte mangle 327 en eller anden af dens mangfoldige Dele, og angav endogsaa, hvor Mangelen maatte være. Men først nu ere vi komne til Vished derom. Den manglende Deel er ankommen hertil; og Maskinen er nu opstillet og i fuld Gang.

Møller.

I fuld Gang! Er det muligt?

Agathe

(glad).

Er det virkelig sandt?

Vilhelm.

Tilforladeligt. Mr. Thornton, som Hr. Møller kjender, bragte mig nu denne glade Efterretning.

Møller.

Det er jo en stor Triumph for Dem. Men mig hjælper det desværre ikke, da jeg har solgt Maskinen.

Vilhelm.

O, det vil hjælpe, kjære Hr. Møller --- hør kun. Lige da jeg fik denne Efterretning, sprang jeg op paa mit Kammer og tog et Brev ned med mig, som min Pleiefader for faa Dage siden har givet mig, med den Anmodning at levere det til Dem, saasnart Maskinen var stillet op og i Gang; thi herom havde vi dengang grundet Haab. Her er Brevet

328

Møller.

Hvad kan dette Brev indeholde? --- *(Læser).* »Ved dette Brevs Modtagelse vil De have erfaret, at den engelske Spindemaskine svarer til vore tidligere Forventninger. Den er for Øieblikket i min Besiddelse.« --- I Deres Pleiefaders Besiddelse?

Vilhelm.

Ja, og det kan jeg forklare Dem med faa Ord. Vi vare Alle, som De veed, meget fortredeelige over denne Historie. Da nu De absolut vilde sælge Maskinen, besluttede min Pleiefader at købe den, fordi han saae, hvor nær jeg tog mig dette Uheld. Han forstrakte mig med de nødvendige Summer, engang med 1000 Rigsdaler og engang med 1500 Rigsdaler.

Møller.

Deres Pleiefader har købt den! Ja, saa kan jeg begribe, at jeg endda fik den saa godt betalt.

Vilhelm.

Vor Hensigt var endnu at forsøge det Sidste, og Gudskeelov, det er lykkedes. --- Men behag at læse videre i Brevet.

Møller

(*læser*).

»Jeg beder Dem nu, kjære Ven, at modtage denne Maskine til Erindring om mig og til Erstatning 329 for de Bekymringer, den har voldt Dem.« --- Han forærer mig den! Hvilken ædelmodig Mand!

Grenaa

(*afsides*).

Ædelmodig --- fordi han kaster med Pengene!

Agathe.

Kan du see, Fa'er, hvormeget Cancellieraaden holdt af os?

Møller.

Ja, du har Ret, Barn; en saadan Ven skal man lede efter. Nu har jeg jo de bedste Udsigter for Fremtiden. Han har sørget for mig, som en Broder, og det paa samme Tid, jeg lagde mig ud med ham og plagede ham med mine mismodige Klager. Hvilken uventet Lykke!

Vilhelm.

Men, tillad mig, staaer der ikke Mere i Brevet?

Møller

(*seer efter*).

Jo vist staaer der Mere. Det er jo et rart, langt Brev. (*Læser*). »Endnu har jeg kun dette at tilføie. Det har været min første Beslutning at lade Deres Datter arve halvt med Vilhelm, men af forskellige Grunde har jeg gjort Forandring heri. Derimod er det miin Bøn, at De vil forene de tvende unge Mennesker, der i lang Tid have baaret 330 Kjærlighed til hinanden. Jeg veed, at min kjære Agathe ikke forlanger nogen bedre Arv efter mig end denne.«

Vilhelm.

Min herlige Pleiefader! Han har Ingen af os glemt.

Møller.

Nei, han har Ingen glemt. Han har tænkt mere paa vort Bedste, end vi . . . (*Afsides, idet han afbryder sig selv*). Min Gud, og jeg, der ikke var langt fra at lønne ham saa slet for al hans Godhed!

Tolvte Scene.

De Forrige. Mad. Qvist.

Vilhelm.

Der er jo Madam Qvist --- det er sandt, det er jo hende, der paastaaer saa ivrigt . . . (*Til Grenaa*). Ja, hvad er da Resultatet af Deres Eftersøgelser?

Grenaa

(*fort*).

Jeg ønsker nu helst at være udenfor det Hele.

Vilhelm.

Saa er vel Madam Qvist nu tilfredstillet?

Mad. Qvist.

Spørg bare ikke mig, kjære Vilhelm. Da Ingen 331 bidtil har brudt sig om min Mening, saa kan jeg ikke gjøre Andet end see til.

Vilhelm.

Aa, nu er nok Alt fundet, hvad der var i Boet. Der savnes vel Intet mere.

Mad. Qvist.

Jo, hvis der ikke er bragt Mere tilveie, end man har viist mig, saa staaer jeg paa, hvad jeg har sagt.

Vilhelm

(til Møller).

Ja, hvad mener De da, vi skal gjøre, Hr. Møller? Møller (*forlegen*). Hm --- jeg mener --- ja, jeg mener, De skal selv gaae ind og see efter, siden Madam Qvist ikke vil. (*Godmodig*). De skal heller ikke stole alt for meget paa os. See selv efter. De er bekjendt med Huset, og De har Lykken med Dem.

Vilhelm.

Ja, naar De tillader det.

(*Gaaer ind*).

Møller.

Der skal nok komme Orden i den Sag.

Mad. Qvist.

Ja, jeg synes, det er den høie Tid.

332

Møller

Det er sandt --- det er sandt. Men der er dog Tid endnu dertil.

Grenaa

(*afsides til ham*).

Er der ogsaa Tid til at erstatte mig mit Tab, mine ti Obligationer?

Møller

(*ligeledes afsides*).

Jeg vilde ønske, jeg kunde det --- skjøndt De maa selv tilstrive Dem Tabet.

(*Vilhelm kommer ud igjen*).

Vilhelm.

Alle Skufferne ere tomme. Kun een, den inderste, kan jeg ikke komme til. Den er lukket i Laas, og jeg seer ikke Nøglen.

Møller.

Nøglen? Ja, hvad Nøgle passer til den? Veed De ikke det, lille Madam Qvist? Her har jeg flere Nøgler.

Mad. Qvist.

Den inderste Skuffe? saa maa det være denne.

Møller
(*til Vilhelm*).

Der har De den. Prøv nu.

(*Vilhelm gaaer atter ind*).

333

Mad. Qvist.

Naar man seer ret til, har de ordentlige Herrer slet ikke lagt Mærke til denne Skuffe.

Møller.

Hm --- det kan gjerne være.

(*Vilhelm kommer hurtig ud igjen med en Chatolskuffe, som er den samme, der omtales i Slutningen af fjerde Scene, og paa en eller anden Maade er gjenkjendelig, f. Ex. ved en lys Finering eller deslige*).

Vilhelm.

Min Gud, vil De see, hvad jeg fandt. En Pakke, hvorpaa der staaer skrevet: 20,000 Rigsdaler i Obligationer.

Agathe.

20,000 Rigsdaler!

Møller.

Seer De, De har Lykken med Dem.

Grenaa
(*tvungen*).

Ja, det er overordentlig mærkværdigt.

Vilhelm.

Nu, kjære Madam Qvist, er De nu tilfreds?

Mad. Qvist.

Nei. Det er ikke Alt. Der skal være Mere.

Grenaa.

Ikke Alt? Hva --- hvad?

334

Møller
(*seer forskende paa Grenaa*).

Ikke Alt?

Agathe.

Vilhelm, see endnu engang efter i Skuffen.

Vilhelm.

Her ligger forresten Intet --- nogle Papirer ja, min Pleiefaders Ring, og hans Brystnaal, og hans lille, grønne Pengepung. O, dyrebare Erindringer!

Mad. Qvist.

Hvad siger De? Den grønne Pengepung? Lad mig see.

Møller.

Ja, lad Madam Qvist see Skuffen.

Mad. Qvist
(seer efter i Skuffen og tager den grønne Pengepung op)

Møller.

Nei, dette her skal De see paa, denne Pakke Obligationer.

Mad. Qvist.

Lad mig kun. --- Nei, nu troer jeg, det er rigtigt. (*Tæller Pengene i Pungen*). Fire, sex, ti, femten, tyve. Jo, fuldkommen rigtigt. Nu savner jeg ikke Mere.

Møller.

Hvad er det da, De har fundet?

335

Vilhelm
(tager Pengepungen fra hende, undersøger den og udbryder forundret).

Tyve Otteskillinger!

Agathe.

Tyve Otteskillinger?

Møller.

Hvad siger De? Er der ikke Andet deri?

Mad. Qvist.

Nei, Andet hverken er der eller skal der være.

Vilhelm.

Herregud, Madam Qvist, er det virkelig Alt, hvad De har savnet hele Tiden?

Mad. Qvist.

Ja, det er det, jeg har savnet, og hvori jeg var vis paa min Sag. Det Andet kunde De skalte med. Det vedkom ikke mig.

Grenaa
(*afsides*).

Nu har jeg hørt det før! Møller (*slaaet*). Andet har hun ikke savnet!

Vilhelm.

Men hvorledes kunde De da paastaae ---

336

Mad. Qvist.

Forlad mig det, kjære Vilhelm --- jeg veed, hvad jeg har paastaaet. Naar man har Mistillid til min Redelighed, saa kommer man til den Urette. Ingen skal sige, at jeg har forvansket en Skilling af de Penge, der var mig betroede; og nu har de Alle Syn for Sagen. Cancellieraaden var Ordentligheden selv. Han pleiede den første i hver Maaned at lægge Penge hen til fiint Brød for hele Maaned, 8 Skilling for hver Dag. Heraf tog jeg hver Aften til den følgende Morgen --- det kan vor Stuepige og Jens, der børstede Cancellieraadens Støvler, bevidne. Nu er han død den tiende i denne Maaned; altsaa maatte der være tyve Otteskillinger tilbage. Dem skulde jeg svare for. Her er de, og hele Verden kan nu see, at jeg har rene Hænder, (*med Eftertryk og stigende Sindsbevægelse*) at jeg ikke er Den, der benytter mig af Leiligheden, og at visse Folk gjorde bedre i at passe deres Eget, end at sætte Klik paa Andres gode Navn og Rygte.

Vilhelm.

Naa, nu forstaaer jeg Dem. --- Men De maa heller ikke troe, at. Nogen har Mistillid til Dem.

Mad. Qvist.

Jaja, nu kan det være mig det samme. Jeg er retfærdiggjort, og Mere forlanger jeg ikke.

337

Grenaa

(afsides til Møller).

Giver De mig nu Ret? Det var det Hele, der satte Dem i Skræk. Skammer De Dem ikke over Deres Enfoldighed?

Møller

(ligeledes afsides).

Nei, nei, siger jeg Dem. Jeg føler mig rystet over denne Vending af Sagen. Der er en Magt i denne simple Kones Adfærd, som baade De og jeg maa bøie os for. Gaae i Dem seld og erkjend, at hun er et Redskab for en Retfærdighed, der aldrig sover.

Vilhelm

(der har talt med Agathe og Mad. Qvist).

Nu, Hr. Møller, siden Madam Qvist er tilfredsstillet, kan vi vel nu antage, at der ikke findes Mere i Boet.

Møller.

Ja, af den Mening er jeg, og jeg gratulerer Dem til den betydelige Arv, der er tilfalden Dem. De fortjener den. Hvad Deres Pleiefaders Anmodning til mig betræffer, da Veed jeg nu ikke, om De og min Agathe dele hans Ønske ---

Vilhelm.

O, hvor kan De tvivle!

Agathe.

Kjære Fa'er ---

338

Møller.

Nu ja. Børn, siden Grenaa har opgivet sine Fordringer ---

Grenaa.

Hm --- ja, det er at sige . . .

Møller.

Saa giver jeg med Glæde mit Samtykke. *(Forener deres Hænder).* Jeg har i den senere Tid gjort Dem Uret, Hr. Holgers, og har ikke været langt fra at gjøre Dem endnu større Uret. Himlen være lovet, at jeg i rette Tid fik Øinene op, og at jeg har et Middel til at gjøre alt dette nogenlunde godt igjen. --- Kun een Bøn har jeg: lad mig beholde Deres Pleiefaders lille, grønne Pengepung. Den skal være mig en Erindring om vor afdøde Ven, en Erindring om deune mærkelige Morgenstund, *(Afsides)* og en taus Advarer for mit hele øvrige Liv.